

Bu eserin;
kataloglanması, dijital ortama aktarılması ve
elektronik ortamda kullanıma sunulması
İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA)'nın desteğiyle
İBB Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü (Atatürk Kitaplığı)
tarafından gerçekleştirilmiştir.

Proje No : İSTKA/2012/BİL/233
Destek Programı : Bilgi Odaklı Ekonomik Kalkınma Mali Destek Programı
Projeyi Destekleyen : İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA)
Proje Adı : Osmanlı Dönemi Nadir Eserlerin
Kataloglanması, Dijital Ortama Aktarılması ve
Elektronik Ortamda Kullanıma Sunulması
Proje Sahibi Kuruluş : İBB Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
Proje Yüklenicisi : Yordam BT Ltd. Şti.
Proje Uygulama Yeri : Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü - Atatürk Kitaplığı
İSTANBUL – Beyoğlu

28 27 26 25 24 23 22 21 20 19 18 17 16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 0 CM

1050

مكتبة
الملك
الحميد
في
الدار
الامرية
ب
القاهرة

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLISI

1125
فتاویٰ اصحاب کرام
میں سے
ترجمہ احوال فقہاء

مشاہیر اصحاب کرام و فقہائے عظام و مجتہدین ذوی الاحترام
حضراتندل بخش ایک ذات فضائلعلیٰ تراجم احوال و مناقب
شرطہ لری واقوال حکمت اسماعیلی حاکمدر .

باب والای مشیختناہیدہ مستعد تدقیق مؤلفات الجین عالیستک تدقیق و تصدیق
و معارف جمویہ نظارت جلیلہ سنہ ۱۲۹۶ شمسی و ۲ محرم سنہ ۱۳۱۹ و ۱ مایس
سنہ ۱۳۱۷ قمری و شمس ۱۳۱۶ مہدیہ طبع اولشدر .

—><—

محرری: علمی زادرہ ابراہیم رفعت

Belediye
Kütüphane
No. K/1050

دارالخلافۃ النلیة — ۱۳۱۹

باب عالی جادہ سنہ ۱۳ نورولی مطبعہ دہ طبع اولشدر .

ISTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

مقدمه

دین جلیل اسلامه خدمات مبروره لری سبق ایدن مجتهدین
 عظام حضراتک تراجم احوالی — که هریری بر مرآت
 شئون علویتر — انسان، معالی وجدانی، فضائل اخلاق
 تصویر ایدن اوعلی تحقیقه لره چشم عبرتله باقه جق اولور ایسه
 نظرنده زهد و تقوادن مصنوع بر چوق اجسام نور تجسم ایدره
 کیمی خشیه اللهدن صباح لره قدر ناله تضرعاتی رفع بازگاه
 احداث ایللمش، کیمی وفات ایتدیکی زمان جنازه سنده یوزبیکرجه
 کشی حاضر بولمیش، نهایت خلک سیاهه بورونه رک بتون ایلای
 نوعی غریب مام ایللمشدر. کیمی ده عبادات و تحصیل علم
 اعورنده او یوماق ایچون صباحه قدر اتوانسه صفوق صولر
 ستریک سوریه وظائف عبودیتی ایفایه چالشمشدر. او یله
 سوزلر سویلمشدر که هریری برر درس عالی حکمتدر. بر
 مؤمن بوکتانی او قودیمی کویا مکتب ادب و مدرسه عرفانک
 ال منتهی صنفندن چیقمش برشا کرد کیمی تصفیة وجدانه و تهذیب
 اخلاقه نائل اولور. فمردر بارلرندن او یله عالمانه سوزلر صادر
 اولمشدر که هرجه لسی بر مجموعه ادب تشکیل ایللمش و مربی

STANBUL
 UKSEHİR
 LERİYESİ
 KİTAPLIĞI

oxl...

روح و مزکی نفوس اولمشدو. جواهر حکمت و عرفانی نشرده
 نه درجه ده مساعی مقدمانه لری سبق ابتدیی جزئی بر تأمل ایله
 کور بلور. کافه احواله کلام الله و سنن نبویه بر دستور اتخاذ
 ایدلشدرد. خورشید معرفت انوار فیاضانه سیله نظار امتی
 تنویر ابتدیی زمان او زمین کالات جمعیت بشر آره سینده
 آسایشک ادامه و تأییدی ایچون خوارق افکار عادلانه و حکیمانه
 ایله او یله قوانین تنظیم و نظامات تحریر ایدلشد که انسان بو کاله
 قارشی سیاه خای حیرت اولور. ظهور اسلامدن مقدم بر
 طاقم شایان تعجب نظامات وار ایدی که بر پرده مزیت عد
 اولتان دیگر پرده خیانت صایلور ایدی. المنة لله شریعتمز
 نفس الامرده هانکی سنک خیانت و هانکی سنک مزیت اولدیغی
 کو سترمشدر. حق الانصاف دوشونیه چک اولورسه شریعت
 اسلامیه دن اوسع و اعديل بر قانون بولنه ماز. فقههای امتک
 کلام عارفانه لری دقتله صحیفه ذهنه الانر لطیف و روح او
 علوی بر سکونه طالارلر و وجودلری بر ستر کالات قایلار.
 نام استادانه لری تجیل ایله یاد اولتان بوقهانک مسلك حقیقت
 و حکمتلری فضائل وجدانیه نمونه حکمتدر. جرح وابطالنه
 امکان بولنه ماز. ایشته بزده عاجز لکمز باقیه رق اصحاب نبی
 دیشانندن بده ایله مشاهیر فقهانک تراجم احوالی یازیوروز.
 خط الریمزک عقوبی رجا ایدرز. حاصلی بونلرک بیلمه می
 هر مسلمانه لازمدر. جناب حق جلائل آثار عمرانیروانه سیله

علوی بتون قلوب امتده جایگیر اولان پادشاه معرفت اکتناه
 و خلافتناه دل آگاه السلطان ابن السلطان السلطان الغازی
 (عبدالحمد) خان ثانی اقتدمر حضرتلری اریکته سلطنت
 سنبه لرنده برقرار بیورسون آمین.

حلی زاده : ابراهیم رفعت

İSTANBUL
 BÜYÜKŞEHİR
 BELEDİYESİ
 ATATÜRK KİTAPLIĞI

ادله شرعی ایه استخراج احکام ایدر لر ایسه ده اجتهد ایتدکری
احکام شرعی مجتهد مطلقک اجتهداینه مخالف اولماق لازمدر .
قواعد اصولیه ده تقلید ایتمک صلاحیتنی حائزدر لر . حالوکه
مجتهد مطلق اولانلر قواعد اصولیه ده هیچ کیمسه به تقلید
ایتمزلر . بوجهندن ممتازدر لر .

اوجنچی طبقه : بو طبقه اصحابی نه مجتهد مطلق ، نه ده
مجتهد فی المذهبدر لر . شوقدر وارکه نص قاطع بولنیان برلر ده
مجتهد مطلقک اصولنه تبعاً احکام استنباطنه مأذوندر لر . اما
بو استنباط مجتهد مطلقک اجتهداینه مخالف اولمالیدر .
ابوجعفر الطحاوی و ابوالحسن الکرخی ، شمس الائمه الحلوانی ،
شمس الائمه السرخی ، فخرالدین ، فخر الاسلام حضراتی هپ
طبقه نالنه دندر .

دردنچی طبقه : بونلره اصحاب تخریج اطلاق اولنور .
اجتهدارنده مستقل اولدقلری کبی مجتهد مطلقک مذهبندن
احکام دخی استخراج ایده مزلر . آلتنجی درجه نانیسه بولنسان
مجتهد مذهبیک بعض اقوالی ایضاح و تأویل ایده بیلیمکه مأذونیتلری
واردر . فخرالدین رازی بوجهلندندر .

یشنجی طبقه : بو طبقه اصحابی بعض مسائلک رجحان
و علوتی حقیقه بیان مطالعه ایدر لر . و بوکبی مسئلهلر حقیقه تفصیلات
ویره بیلورلر . صاحب فیروزی و صاحب هدایه کبی .
آلتنجی طبقه : بونلر بر جوق علمای کرامدن عبارت

مشاهیر اصحاب کربینه

ترجم احوال فقرا

اصحاب کرام و فقهای عظام حضراتنک احوال
منیفه لر یله تراجم احوال شریفه لر نندن باحثدر .

مدخل

فقهای عظام حضراتی یدی طبقه به آیرلشددر :
برنجیمی : مجتهد مطلق طبقه سیدلر . بونلر اوله اربینه
اولان « کتاب » سنت « اجماع » و قیاس ایه مسائل شرعیینی
استخراج ایدرک اصولده ، فروعه ده هیچ کیمسه به تابع دکلردر .
مشار الهم فقهای سابعه و اصحاب کرامدن مجتهد مطلق اولان
ذوات ذوی الاحترام ایه ائمه اربینه و سائرهن دن عبارتدر .
ایکنجی طبقه : مجتهد فی المذهب اولان ذوات کرامدن
امام یوسف ، امام محمد ، امام زفر حضراتی کبی که بونلر

اولوب اصلاً مستقل بر رأیه مالک ذکالر در . شوقدر وارکه
بر مسئله نك قوی و ضعیف اولدیفنی تعیین ور . روایتك ظاهر
و غیر ظاهر اولدیفنی بیان ایدہ بیلر لر . صاحب مختار و صاحب
وقایہ بو طبقہ دندر .

بدیجی طبقہ : مؤلفین قسمیدر . هیچ بر رأیه کیریشمز لر .
مجرد فقهای عظامك اجتہادات و اقوالی کتابلرنده بیان ایدہ
بیلر لر . ملاخسرو و ابن کمال یاشا بو طبقہ اربابندندر .

مذهب صنفك حاوی اولدیفنی مسائل اوچ قسمیدر :
برنجیسی : مسائل اصولیدر که ظاهر الروایہ در . بوده
صاحب مذهب امام اعظم و امام یوسف و امام محمد حضراتی
کی فقهاء اجتہادندن روایت اولنان مسائلدر . آنکچون
بونلره علمای ثلثه تعمیر اولنور . بو مسائله ظاهر الروایہ دینلمسلی
امام محمددن متواتراً نقل ایدلدیکی ایچوندور .
ایکنجی قسم : مسائل نوادر در . بوده مجتهدلر طرفندن
منقول ایسهده روایات موثوقه درجه سنه وارد مدیفندن نوادر
دینلمشدر . بونك ایله برابر مجالس فقهاءه جریان ایدن مسائل
تلامیذ طرفندن ضبط و تحریر اولنش ایسهده شمذی اهل
قالامشدر .

اوچنجی قسم : فتاواده مذکور مسائلدر . واقعات دخی
دیرلر . بوده متأخرین مجتهدینك روایت ایتدکلری مسائلدر .
مجتهد مطلقدن رسوزده دسترس اولنهامش ایسهده سوزلری
سند مقامنده اولان ذوات طرفندن جمع ایدلمشدر .

بو اثره افتضاء ایلک اوکجه قوی کتانی یازان (فقیه ابواللیث .
السمر قندی) درکه « نوازل » نامنده کی کتانی وجوده کتیر .
مشدر . روایت اولندیفته کوره ائمّه مجتهدیندن ابتدا فقه
شریعه دائر کتاب تألیف ایدن امام محمد حضرتلریدر . کذلک
« جامع الکبیر » « مبسوط » « زیادات » « سیر کبیر » « امالی » « رقیات »
« کیانیات » « هارونیات » « جرجانیات » مشارالیه حضرتلرینه عائددر .
« جامع الصغیر » و « سیر کبیر » ده کی مسائله ظاهر الروایه و مشهور الروایه
دیرلر . « مبسوط » ده کی مسائل اصلیدر . « زیادات » و « جامع الکبیر » ده
اولانلره روایت اصول تعمیر اولنور . نوادر (جرجانیات)
(هارونیات) « (کیانیات) ده اولان مسائله غیر ظاهر الروایه
اطلاق اولنور . جرجانیات امام محمدك جرجانده جمع ایدلدیکی
مسائلدر . کیانیات (کیان) نام ذاتك امام محمددن نقل ایتدیکی
مسائلدر . بونده کیتلر غیر ظاهر الروایه در . هارونیات (هارون)
نام ذاتك طویلادیفنی کتابدر . رقیات (رقه) ده قاضی اولان ذاتك
ایمام معار الیهندن اخذ ایدلدیکی مسائلدر . « امالی » دخی اثنائی
تدریسده طلاب طرفندن استساخ اولنالره دینور .

عبدالله بن مسعود رضی الله عنه حضر تلمی

حجابه نیتک سرتاج ابتهاجیدر . هرکون وجه علی جناب
پیغمبری بی کورمک و حضور مسعدت نشور حضرت و سالتینا هدیده
بولنق شرفیه مباهی اولور ایدی . افقه فقهایی اصحاب اولغله
برابر مسند جلیل اجتهدی دخی احراز ایلمشدر . مشارالیه
اسلام اولان ذوات کرامک آلتنجیسیدر . ایکی دفعه حبشستانه
کیش و (بدر) محاربه سنده بولمش ایدی . نزد معالیوفد حضرت
فخرالسلطنه کننیدیسنه اودرجه شرف امتیاز ویرلش ایدی که
اکثر اموره پیغمبر ذیشان علیه الصلوة والسلام اقتدمنک
شرف مشورتلرینه نائل و اسرار جلیله پیغمبرنک اکثریسنه
واقف اولور ایدی .

سخا و نفاقدنه سنن رسوله اتباع ایتکده ایدی . حضرت
(رضی الله عنه) ک خلافتی زماننده کوفده قاضی اولدی .
حضرت عثمان رضی الله عنهک عهد عالیسده مناصب دتیریدن
فراغت ایلدی . مدینه منورهده آتمش باشنده اولهرق داربقایه
ارتمحال ایتدی ، اوراده مدفوندر . چوق وقتلر خدمت جلیله
حضرت پیغمبریده بولنهرق نملین رسول الهی کدرکاهنه براقیر
وبو وسیله ایله التفات جهاندراجات جناب پیغمبرییه نائل اولور
ایدی . آره صره اثواب نبی لابس اولدینی حالده زقاقده

النده عصا اولهرق نبی ذیشانک اوکنه دوشر ، حجره سعاده
قدر کاوردی . مشارالیه اقرب رسول اللهدر . وجود عالیبری
غایت ضعیف و ساقینی ایغیه امیش . رسول اکرم برکون اصحابه
خطاباً : « سز این مسعودک وجودجه ضعیف اولدینغه باقیکنز .
میزانده چله کزدن آغردر » بیوردیلر . نافله نمازی چوق
قیلار امیش . وجودجه متحمل اولدینندن سنهده الهی بش
کوندن زیاده صائم اوله ماز ایدی . نمازی هرشیدن زیاده سور
ایدی . حق برکیجه خانه سنده نماز قیلحق اوزره ایکن حضرت
عمر رضی الله عنه کننیدیسنی دعوت ایتمش . جواباً : « یا عمر ، نماز لریمی
بشیرمینجه کله مم ، دیمشدر . (ابو موسی الاشعری) : « این مسعود
بر حیات ایکن بدن برشی صور میکنر » دیمشدر . برکون ذات
مبارک لرسته نزد کزنده هانکی علم مقبولدر ؟ دیه سؤل ایتدیلر .
« علم قرآن و علم سنی غایت سورم » دیه جواب ویردی . مشارالیه
فوق العاده قوه حافظه و ملکات عقلیه به مالک ایدی * حامل قرآن
کریم اولانلر حلیم و جسور اولمی و دائماً محزون بر حالده
بولملیدر لر . بیوردیلر * انسان حقیقت ایمانه واصل
اوله ماز . الا نزدنده حلالدن اولان فقر حال ، حرامدن
کلان ز نکیتلکدن خیرلی اولملیدر * انسان کامل مدح
و ذم عندکنده مساوی اولاندر * کیجه و کوندوز

تحويل ايدر . احوال دكيشير . امانت اهلنه اعاده
اولئور * خير زرع ايدن بيوك محصول آلير . شر
اكن ندامت بيجر . حمل حكيمه مي مشاراليه حضرت تارينك
اقوال عارفانه و زاهدانه سنددر . بر كون بر اعرابي كلهر ك:
«يا ابن مسعود! بكا برئى تعلم ايله كه جميع منافعى جامع اولسون
دنياه و آخرتده نجات بوله يم» ديدى . ابن مسعود اعرابي به خطاباً:
* جناب خالقه اصلاً شرك قوشمه; كتاب الله وسنن نبى
ايله عامل اول * باطل كلور سه رد ايله . حق قبول ايت .
بيورد بيلر . بر كون كرمى على خطابتده . دنياهه بيوك فالق شرت
لساندر . قاب واردركه شهوت اقباله مالكدر . ميز قنبلرى
شهوت زماننده اغتنام ايله يك . بيور مشلدر . بر كون ذات
مباركلرينه: «يا ابن مسعود! امر بالعرف ونهى عن المنكر» رعایت
ايتيلر هلاك اولور . ديشلر ايدى * خير . قلبنى معروف
ايله املا ايتيلر هلاك اولور . جوابى او يرمشدر . شيخ
محى الدين النووى حضرت تارينك روايتلرينه كوره عبدالله
ابن مسعود سكر يوز قرق سكر حديث شريف روايت ايلمشدر .
مشاراليه خسته لككر نده حضرت عثمان (رضه) صورت مخصوصه ده
يانتها كلوب «حال احتضارده بولمقده نه دن شكایت ايدى بيور سكر
ونهيه اشتها كز واردرك» ديدى . جواباً «كناهم دن شكایت

ايدى بيورم . رحمت آلهه يني ايسترم » بيورد بيلر . « بر طبيب جلب
ايدملى ؟ » دينجه « حاجت يوق » بنى خسته ايدن طبيبدر .
جوابنده بولمشدر . مشاراليه حضرت تارينك قيز اولادى زياده
ايدى . حضرت عثمان (رضه) « قيزلركزه نه براقديكز ؟ آنلرك
معيشه تبارى طاردر » ديسيله « بن آنلره سوره واقعه يني تعليم
ايلدم . بن جناب بيغمير (صالح) دن ايشتم كه * هر كيم كيجه .
لرى آتش امدن صكره سوره واقعه يني تلاوت
ايدرسه فقر وفاقه يه دوچار اولماز . جوابى و يرمشدر .
مشاراليه سحرده شودعا ي او قورلر ايش: (اللهم دعوتى
فاجبتك وامرتنى فاطعتك و هذا منى فاغفرلى يا ارحم الراحمين)
مالى: * ياربى بنى دعوت ايلدك اجابت ايتدم . بكا
امر ايلدك بنده اطاعت ايتدم . بو وقت مقتدر
يا ارحم الراحمين بنى عفو و مغفرت ايت . ابن مسعودك
كنيه مى (عبدالرحمن) در .

عبدالله ابن عباس رضی الله عنه حضرت تلمی

بو ذات ملکات اصحاب رسول میانشده لسان احترامله یاد اولمشدر .

تفسیر ، حدیث ، فقه ، حساب و فرائض مثللو علوم عالیده یه طولی صاحبی اولدینی بتون اصحاب کراجه مسلمدر .
جناب نبی (صلعم) حق عالیبرنده (الهم فقهه فی العلم و علمه فی التأویل) دعای قدسیسیله اظهار توجه بیوردیلر . هجرتدن مقدم شعب و بنو هاشم قبیلهلری آره سنده پرورشیاپ کمال اولدی .
بتون اصحابک افقهی و مجتهد مطلقدر . وسعت معلوماتندن کنایه اولهرق ذات شریفلرینه (بحر) و (حیرالامه) دینلمشدر .
سلطان مفسریندر . حضرت عمر و عثمان رضی الله عنهماک زمان خلافتلرنده مقتیلک و طیفه سی ایفا ایدردی . « رسول اکرم بکا حکمتله دعا ایلدی » بیوردی . جناب عمر ابن عباسه خطاباً « فحول فقهائک اکتلیک . عقلاً جمله منک احسنی سین » دیش . مشارالیه حضرت تلمیزه علوم عالی مسألندن هر نه سؤال اولنسه ایدی جواب ویرمکدن عاجز قالمزدی .
حل مشکلات اتمک اوزره هر طرفدن کندیلرینه مراجعت وقوعه کلیر و کثرت ازدحامدن حضور عالیبرینه اللشر اللشر کیریلردی . بوکا ایسه ابو صالح مأمور اولمشدی . تأویلات و حکم قرآنییه واقف ایدی . بر کون بر سائل : « یا ابن

عباس ، (کانتارقتاً) الخ . آیت کریمه سنک معافی نهدر ؟
دیدی . بیوردیلر که : * رقت سما ، سمانک یاغهور ویرمامسی ، رقت ارض یرک انبات ایده مامسیدر .
سوز سویدیلکی وقت سامعینی غشی ایدردی . بیوردی که :
* ای صاحب کنه ! سن کمندیکی امین بیلمه ،

کنه اهریکه اصرار ایتمش اولورسک . نتیجه ک وخیم اولور . ابن ابی ملک : « مکّه مکره دن مدینه منوره یه ابن عباس ایله برابر کلدک . بتون کیجه تسبیح ایدر ، نماز قیلاردی .
وجه مبارک لرنده کوز باشی اکیک اولمازدی . خشیه اللهدن صاحبزاده قدر ناله کره انکییزی رفع بارگاه احداث ایلردی .
دیشدر . نه چاره که او وجود عظیم الامثال آخر عمرنده نور بصردن محروم اولمشدر . اطباء : « یا ابن عباس ، کوز کزه .
معالجه قولیمقه مساعده ایدر میسکز ؟ یش کون قدر آبدست .
آلما میکنر لایقدهدر » دیدیلر . « خیر بن نمازی ترک ایده م . زیرا
حدیث شریفده وارد اولمشدر که نمازی قصداً ترک ایدن عذاب شدید کرقنار اولور » بیوردی . مسعرائی کدام دیر که :
« ابن عباس ترجمان قرآن عظیم ایدی » نور جلیل محمدی یوزندن لمان ایدر ایدی . بیک آتی یوز آتمش حدیث روایت ایلمش و کندیلرندن بر چوق ذوات حدیث شریف نقل

ایتمش لدر . لحیه شریف لر نی حنا ایله بویاردی . لیلہ قدرک
 رمضان مبارکک یکریمی بدنچی کیجه سه تصادف ابتدکنی بیان
 ایدن ابن عباسدر . برکون حضرت نبی (صام) ابن عباسه
 خطاباً : «سکا بر قاچ کله نافعہ بیان ایدیم که دنیا و آخرتده
 باعث نجاتک اولسون» * حضرت حق تعالی دن بر شیء
 طلب ایدر ایسه ک مشیت اللهیه التجا ایله . سکا بر
 نعمت احسانی مقصود الهی ایسه آکا انسانلر مانع
 اوله ماز * فرح حزن ایله . کوجلک قولایلقله در .
 ابو نعیم حضرتلرینک بیانه کوره جناب پیغمبر (صام)
 ید سعادتلرینی ابن عباسک رأس عالیترینه وضع ایدرک : (اللهم
 اعطه الحکمة و علم التأویل) دیه دعا ایلمشدر وینه بد منوره لر نی
 ابن عباسک کوکشنه قوبه رق (اللهم احسن جوفه حکمة و علماً)
 بیور مشلدر . بو دعای عالییه مظهریتدن صکره هر مسئلهیه
 جواب و بریردی . آشیانه عرفاتنده هر درلو طعام و فواکه
 موجود بولور ایدی . برکون لسان دربارلرینک بر کطرحه
 ایله اشارت بیوررق : * سکا یازیقلا اولسون . خیر سویله .
 ثوابه نائل اولور سن . شر سویلر ایسه ک نادم اولور سن .
 دیه بر طرفدن ده آغلار ایدی . برکون مشارالیه حضرتلرینه
 «خائف کیمدر» دیه سوال ایلمشکه . * بر زمرة عابدیندر که

خشیه الیهدن قلبلری لرزه ناک اولور . آنلرا و کده قبری ،
 آرقه ده موتی کوریر لر . جوابی ویر مشدر * بر خسته نی بر
 دفعه زیارت سنت . صکره مستحب اولور . بیور دیلر .
 مشارالیه حضرتلری حلیم و حور ایدی . هرکسه حسن
 معامله ایدر ایدی . مدت عمرنده هیچ کیمسه نی ایختیما مشدر .
 کوزلری اعی اولدینی وقت صبر ایدر ، شکایتی مضمین بر
 سوز کندیلرندن ایشیدیلزدی . طائفده یمش یاشنده هجرتدن
 آلتش سکز سنه صکره ارتحال دار نعیم ایلمشدر . رضی الله
 عنه .

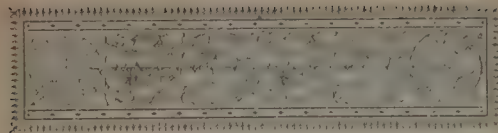
پیغمبر ذی شان علیه الصلوة والسلام اقدمین حضرتلرینک
 رداق بقایه رحلت نبویه لرنده مشارالیه اون دوت یاشنده ایدی .

کلمات حکمت آمیزی یک چوقدر: عقلکنزک ایرمدیکی
 شیئلری ترک ایدیکنز: فائده سز سوز سویله میکنز
 مزورلک وایکی دوستک آره سنی تفریق ایتک غضب
 خالق جالب ایدر. اگر سز بنم بیلدیکنمه واقف اولسه
 ایدیکنز چوق آغلار ایدیکنز. برکون ذات مبارکریته
 شرک الک فنا سی. خیرک الک ایوسی هانکیسی ایدر
 دیدیر: خیرک الک ایوسی لسان صادق، صافیته مالک
 اولان وجدان، امره مطیعده. شرک الک فنا سی ایسه
 لسان کاذب. فنا قلب. امره غیر مطیعده. جواب عالیه سنده
 بولنمشدر.

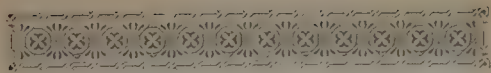
بیوردیلرک: برکون حضرت نبی (صلعم) ه. یا
 رسول الله اسلامک هانکیسی خیر لیدر: دیه صوردم.
 قترای اطعام ایلین وهر ییلوب بیلمدیکی مسلمانانه
 التفات ایدندر: بیوردیلر.

عبدالله بن عمر بن العاص رضی الله عنه حضر تلری

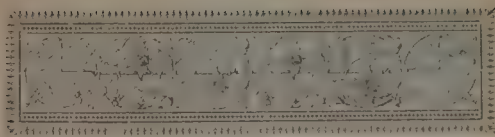
اصحاب کرام مابنده ورع وتقوی ایله نام عالیه شهرت یاب
 اولمش ریجهد مطلقدر. کثرت عبادات و طاعات ایله مشار بالبنان
 اولمشدر. بر انسان ایچون لازم اولان اوصاف عالیته کجمله سنی
 حائز جسور، زاهد، حکیم بر ذات ایدی. کنیه سی (ابو
 محمد) در. پدری ایله آره سنده اون اوچ یاش فرق واردی. فقط
 پدرندن اول اسلامتی قبول ایلدی. جناب پیغمبر (صلعم) حق
 عالیرنده اظهار التفات وتوجه بیوردیلر. قرآن کریمی بیجوق
 تلاوت ایدر ایدی. کونلرجه خانه سته قیامرق یخفته ایله هونگور
 هونگور آغلار ایدی. حضرت نیدن الک زیاده حدیث روایت
 ایدلردندر. بدی یوز حدیث شریف روایت ایتمش وکندی سندن ده
 سعید بن المسیب کبی کبار محدثین روایت ایلمشیلردر:
 فیه کهر یار پیغمبر بدن (صلعم) شرف صادر اولان احادیث شریفه
 بنه اذن پیغمبری (صلعم) ایله یازاردی. پدری قوم نجیب
 قریشدن بر قیز ایله ازدواج ایتدیردی. فقط کثرت عبادندن
 زوج سئک یوزینه بیله باقعه وقت بوله مازدی. حتی یوندن
 طولانی پدری طرفندن حضور رسول اللهده شکایت اولنمشدر.

سفیان بن سعد الثوری رضی الله عنه

کبار تابعین و محدثین کرامدن بر مجتهد مطلقدر حدیث شریف روایتده یک جوق غیرت عارفانه سی سبق ایتمشدر .
 ایوم مذهب عالیشانک تابعلری قلامشدر . متقی ، سخی ، صبور
 برزاهد حقیقت آشنا ایدی . طقسان بدی سنه هجریه سنده
 قدمهاده عالم شهود اولمشدر . یوز الی بشر سنه سنده کوفه دن
 بصره به عزیمت ایدی . یوز آلتش برده حفره ساداته چکلمشدر .
 نام عالیمی قلوب امتده جایگیر اولان بر مجتهد ذی اقتدار
 وزماننده ناسک اعلمی واقفی ایدی . ابراهیم ایدی کی کلمات
 حکمت آموز دلداده ارباب عرفاندر . بر کیمسه یکرمی سنه
 تحصیل ایتیمجه تفسیر و حدیث شریفه ال اوز اتماملیدر .
 * بر قومک علماسی ارتکاب فسق ایدر سه جهلاسی
 نه یا پاماز ؟ * اگر انسانلرک اغراض دنیادن عاری
 اوله رق تحصیل علم ایده چکارینه امین اولسه ایدم
 رضاء لله خانه لرینه کیدر . تعلیم ایدر ایدم * سنده

اولمیان مزیات ایله سنی مدح ایدنلرک سنده بولمیان
 سیئات ایله سنی ذم ایده چکارینه شبهه یوقدر *
 دنیاده تعالی زهد و تقوی ایله دکل . طول املی محو
 ایتیمکله در . جدأ عالم اولانلر زیارتلرینی اغنیایه حصر
 ایتمز لر * حق سز سوزلری تصدیق ایدن دوست دکلدر .
 مؤمن قرنداشکی فوالقه کوریر ایه که منعه غیرت ایت
 * خلوص قلب ایله تحصیل اولنان علم عین عبادتدر *
 بیورمشلیدر . مشارالیهک عباداته او درجه آرزوسی وار
 ایدی که اوچ کون طعام ایتدیکی جوق واقع اولمشدر . دعوت
 اولدیغی محالسه صدره کجوب او طور مازدی ، انوائی کیمسه
 ضوئد برمار وائشای طعامده خادمی آیانده برافازدی * چوق
 آدم واردر که صورت حق دن کورینور منافقدر بیوردر لر
 ایدی .

امعاز بن جبل رضی الله عنه حضرت تلمی

احباب نبی میبایسته لسان احترامه یاد اولغش والفات رسول
التقلید نائل اولمش اعظم فقهای امجابنددر. بو ذات نجابتها
حقده حضرت پیغمبر علیه الصلوة والسلام: داعلم امی بالخلال
والحرام معاذ بن جبل، بیورمشدر. نطق نبیک تأثیرات
مضویه سیله علم جلیل فقهده بر موقع عالی احرار ایلدی.
نهایت «امام العلماء» عنوان مجلیله قدری اعلا بیورمشدر.
قرآن عظیم الشانی جمع یابدن احباب کرامدن بری ده معاذ
بن جبلدر. حتی حدیث شریفده (خذوا القرآن من ام ابی
عبد و معاذ بن جبل و ابن ابی کعب و سالم بن ابی حذیفه) وارد
اولمشدر.

ابن مسعود حضرت تلمی بو ذات ایچون (أمة قانتاً حقاً)
مفهومنه ماصدقدر بیوردی. بو آیت حضرت ابراهیم علیه
السلام حقده نازل اولمشدر دیه اعتراض ایلدیلر. «سنز
بیلمز میسکزکه (امه) خیر تعایم ایدنه. (قانت) الله و رسوله
مطیع اولانه دیرلر. معاذ بن جبلده ایکیسی ده موجوددر،
جوانی و یردیلر. نهر بن حوشب دیوردی: «معاذ بن جبل

جبل اصحابده اولدینی وقت هرکس وجه عالیبرسنه حیرت
و هیئتله باقاردی. اون سکر یاشنده شرف اسلام ایله مشرف
اولدی. کنیه سی (ابو عبدالرحمن) در. اوان شبایده اطاف
اندامه، کوزل سبایه مالک، سخی و قلب عالی صاحبی ایدی. جناب
پیغمبر (صام) حال حیاتیاننده معاذ بن جبل یننه قاضی نصب
ایلمشدی. مدینه منوره دن یننه متوجهاً حرکت ایلدیکی
صرده حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اللری
صیقرق: «یا معاذ! بلیکه بو سندن سکره سنکله ملاقات نصیب
اولماز. شو نصایحی سویلیهم، بیوردیلر. معاذ بن جبل
رسول اکرمک الم فرقتنه تحمل ایدهمیه رک هونکور هونکور
آغلامقه باشلادی. واقعا بردها کندیننه وجه انور محمدی
کورمک نصیب اولماشدر. چونکه برسنه سکره معاذ بن جبل
یننده قاضی ایکن حضرت رسول الله ارنحال داربقا بیورمشدر.
نصایح رسول رب العالمین بوجه آتیدر: * یا معاذ! سکا
جنتک مفتاحنی صورارلرسه (لا اله الا الله و حده لا شریک
له) جمله جلیله منی الهالی یه قارش ی اوقو. نره ده اولورلر ایه
اولسو نلر ناسک بکالک یقینی متقی اولانلریدر. سکا تقوی
ایله وصیت ایدرم: دائماً طوغری سویله. امانته
خائنک ایته * عهدیکه وفادار اول. قومشولریکک

حقوقی محافظه ایله * دشمنان انتقامی عفوایت *
 حدتدن بری اول . بذل سلام . حق کلام رهبرك
 اولسون . قصر امل . حسن عمل لازمدر . هر یرده
 الهی ذکر ایله . علناً و خفياً توبه ایتمکدن اجتناب
 ایتمه . ضعیفاً فقرا . مساکین . اراملك امورینی
 تسریع ایت . فقرا و مساکین ایله برابر اوطور .
 آنلره تواضع کوستر . خسته لری زیارت ایله .
 حق اولان ایشلرده عالمک لومنه باقه * عملکی
 اخلاص اوزرینه بنا ایله . آزده اولسه کافیدر .
 ابوسلم الحولانی دیورک : « دمشقده جامع شریفه کرمش
 ایدم . بر چوق آدمکر حلقه اولمشلر اوطور بیور ایدیلر .
 اورتلرنده حسن اندام و لطافت جلاله ملاک برکنج و آن ایله
 مسائل علمیدن بر چوق بحث اولیور ایدی . مشکلاته
 تصادف ایتدجه موی الیه حل ایتدیر بیورلر ایدی . یاغده
 بولان ذاته بوکیمدر دیه سؤال ایتدم . معاذ بن جبل اولدیفی
 سوبلدی . »

معیاذ حضرت تازیك ایکی زوجهمی اولوب یکدیگری

چکه مزلردی . ایکسی ده یمنده طاعوندن وفات ایلدی .
 مشارالیه طرفندن جسدرلی بر قبره دفن اولمشلدر . معاذ
 حضرتلری هر کیجه صباحه قدر عبادت ایله مشغول اولور
 ایدی . کیجه یاریسنده شو دعایی اوقوردلردی : (اللهم قد
 نامت العیون و غارت النجوم و انت اطحی القیوم . . .)
 معاذ حضرتلری یمنده ایکن شدتلی بر طاعون حکمفرما اولقده
 ایدی . اهالی حضرت معاذه کلدیلر . مشارالیه : « بو عین
 رحمتدر » دیدی . ذات مبارکری هجرتک اون اوج سنه سنیده
 اوتوز سکز یاشنده طاعوندن دار آخرته ارتحال بیورمشلدر .
 دم احتضار عارض اولدیفی وقت : (رب اخقنی خنقاً فوعزتك
 انت اعلی ان قلی نجی) دعا فی تلاوت بیوردی . یوز الی یدی
 قدر احادیث شریفه روایت ایلدی . کند یسندن ابو عمر و ابن
 عباس و سایر مشاهیر محدثین احادیث شریفه روایت ایلدیلر .
 بر کون جناب پیغمبر عایه السلام : « یا معاذ! صباحه فصل
 و اصل اولد ؟ » دنجه معاذ حضرتلری : « یا رسول الله! مؤمن
 لاوله و حق حاحل تولدم . کویا آفشامه قدر معمر اوله میه جفمی »
 بلکه بر خطوه آتمه میه جفمی در خاطر ایلدم » دیدی . یسه
 بر کون حضرت معاذ آغلا یوردی . سینفی صور دیلر .
 « انسانلر ایکی فرقه در : بری جنتک ، دیکری جهنمکدر .
 بن هانکیسندن اوله جفم دیه آغلا یورم ، بیور دیلر . » انسانی
 عذاب الیمدن قورتلر بر برشی وارسه اوده ذکر خالقدردن سن

انسانلری غافل کوردیجه خالقه راغب اول . کلام علویت
انسائی فم شریفنردن صادر در . طاووس رضی الله عنه
بیوربرکه: « معاذ بن جبل بزم ارضمه کث ایدی . سنکچون
برده جامع بنا ایدلم دیدک . « یوم آخرتده وزیرنی صرغه تحمیل
ایدلم » جوانی ویردک قبول ایلمدی . « معاذ حضرتلری
روایت ایدیورکه : رسول اللهدن ایشتم : * سز ایستدیککنز
علمی تعلیم ایدیکنز . فقط عامل اولمینجه فائده سزدر .
بیوردیلر . کندیسندن روایت اولئدیقه کوره بر کون جناب
نبی صلی الله علیه وسلم حضرت معاذک التدن طوته رق : « یا
معاذ ! بن سنی سورم . هر نمازک عقبیده شو دعای اوقوبه سین »
دیه توصیه ایشدر : (اللهم هنی ذکرک وشکرک وحسن عبادتک)
حضرت معاذک حکیمانی پک چوقدر . هر جله سی بر لوحه
حکمت اطلاقه شایندر . بیوربرلرکه : . سز علمی تعلیم
ایدیکنز . الله ایچون اولورسه خشیت طلبی . عبادت
مذاکره سی مستحبدر . علمدن بحث ایتک جهاددر .
بیلیملره تعلیم صدقه در . زیرا حلال ایله حر می .
خیر ایله شری تقریق ایتدیرن علمدر . علم طریق
ظلمتده شهاب . وحشت زماننده مؤنس . غربتده

رفیق وصاحب . خلوتده محدث . کوجلک وقولایلق
حائنده دلیل و دشمنه قارشى سلاحدر . علم هر
فضیلتده وسیله در . خالق تعالی قومک مزیتنی علمله
عالی ایدرک ایچریسنه خیر القا ایلر . صاحب علم
اولان قولک آثارى طوغری یوله دلیل اولور .
همده افعاله اقتدا اولنور . علمله دنیا و آخرتده
درجه علیایه و منارل سامیه یه نائل اولنور . دائماً
علمی تفکر لازمدر . بر کون بریسی : یا معاذ ! بکار
شیء وصیت ایله « دیدی . اوده : « صائم اول . افطار
ایت . طوغری سویله . بیورمشدر . مخدوم نجات
موسومه : اوغلم ! نماز قیلدیغک وقت عقیب صلاتده
اوله جکسین کبی خضوع و خشوع اوزره اول . بنجه
بر کیجه عبادت بتون دنیادن افضلدر . بیوردیلر .
مخدوملری ینده طاعوندن مصاب اولش ایدی . یاننه کیدرک :
« اوغلم نصلسین ؟ » دیه صوردی . مخدومی : (الحق من ربک .
فلا تکنن من المتمرین) آیت کریمانی اوقودی . مشارایله

حضرت تری آغلا بهرق (ستجدنی ان شاء الله من الصابرين)
آیت شریفه سنی تلاوت بیوردیلر . بر کون صکره ذات
جبارکری ده طاعوندن مصاب اوله رق وفات ایشدر .

زید بن ثابت رضی الله عنه حضرت تری

احباب کرامک فقها سندندر . مدینه منوره ده فتوی
ورردی . کاتب وحی رسول اولدینی معلومدر . بو جهتدن
دخی مباحی اولمشدر . فقه شریفه افکاری واسع ایدی .
وفات ایشدکاری زمان ابن عباس حضرت تری (مات العم)
بیورمشدر . خط دخیله بر مصحف شریف یازمش اولون
آلتی سوره اذ برله مش ایدی . بدری آلتش یاشنده ایکی
قتل اولمشدر . بدر بخاریه سنده حدیث السن اولسنه مبنی
حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم کندیشی حربدن منع ایش
ایدی . صکره بک چوق بخاریه لرده لواء بینک ظل عالیمه سنده
حاضر بولنه رق جانیسارانه دشمنه هجوم ایلمشدر . وحی کتایبندن
بشقه حضرت رسول اکرم طرفسندن تبلیغ احکام ایچون
ناسه یازلمسی امر اولنان مراسلاتی قلمه آلیر ایدی . حضرت
ابوبکر و عمر رضی الله عنهما نیک هنکام خلافتلرنده کتایب
خدمتلرنده بولندی . حضرت عثمان رضی الله عنه ایام خلافتنده

حج شریفه عزیمت ایشدکاری وقت (زید بن ثابت) ی توکیل
ایدرلردی . ابن ابی داود : « زید بن ثابت اصحاب کرام ایچنده .
اعلم ناس ایدی . علوم شریفه ده ملکات تامه مالک ایدی . »
بیورلردی . جناب رسول الثقلیندن طقسنان ایکی حدیث
شریف روایت ایلمشدر . انس بن مالک حضرتلرندن روایت
اولتورکه : مفخر موجودات علیه اکمل التحیات افندمن حضرت تری .
(ارحم امتی ابوبکر و اشدها فی دین الله عمر و اشدها حیاء عثمان
واعلمها بالمرأض زید بن ثابت) بیورمشدر . یعنی * امتندن

مرحمتلیسی ابوبکر ، دین الهمده ثابت قدم اولانی
عمر . اک زیاده حیایه مالک اولان عثمان ، احکام

دینیه علمی زید بن ثابتدر . بتون اهل بیت و اصحاب
بی ارسنده اودرجه احترامات فائقه نائل اولمش ایدی که
ابن عباس حضرت تری (زید بن ثابت) ی رکابنه آلیردی .
زید : « امان یا ابن عباس ! شرمسار اولورم ، نه یاییورسکیز ؟ »
دینجه : ابن عباس * بز علما مزه بویله رعایت ایدرز .

بیورمشدر . جمعه کونلری زقاقه چیقدقاری وقت مقتون
عرفانی اولان اهالی مدینه کندیشی کمال اشتیاق ایله استقبال
ایدرلردی . اهانیک بو توجهسندن اوتانان زید بن ثابت هان
خانه عالیمه صاوشیر ایدی . بوحالی سؤال ایدنلره :

انسانلردن حیا ایتمین اللهدن اوتانماز . بیوردیلر .

بریمی بر مسئله صوران ایسه صوران کیمسه حسن اخلاقه مالک دکلسه
جواب ویرمز ایش . هجرتک قرق بش سنه سنده الهی آتی
باشنده واصل رحمت الهیه اولدی . هرکس «علم فوت اولدی»
دید . اوهریره * بو امتک خیرلیسی غائب اولدی .

ان شاء الله عباس یرینی طوتار . بیورمشلردر .

سلمان فارسی رضی الله عنه حضرتلری

احباب کرامک فقها سندن بریمی ده سلمان فارسیدر .
حضرت رسول اکرم مدینه منوره نی تشریف بیوردقلری
زمان شرف اسلام ایله مباحی اولمشدر . قومله برابر مدینه
منوره به کلدیکی وقت بریه دینک یداسارتنده کوله ایدی .
جناب رسالت مآب ائندمن حضرتلرینک امر نبوتناهیلرله
اصحابدن اگاه جمع ایدیلرک یهودینک الدن آلمش و براز زمان
دها اسیر اوله رق قلمش ایسه ده صکره دن قید اسارتدن آزاد
اولمشدر . رقیق حبسیله احد و بدر محاربه لرنده حاضر بولنماش ،
فقط خندق محاربه سنده اثبات وجود ایدرک پیشکاه نایبه
فدا کارانه یراراق کوستمه شدر . سلمان فارسی فی الاصل
کوله دکل ایدی . اصلی اصفهان دندر . پدری مجوسی ایدی . سلمان
بر کون مملکتلر نده کی بخانه لردن برینه کیده رک مجوسی عادی
خلایفه اوله رق اجرای عبادت ایتمکله پدری حیده کله رک
آیاقلرینه زنجیر آوردی و حبس ایلدی . سلمان بو صره ده شام
تجاری واسطه یله شامه فرار ایدرک بر راهبک تربیه سی آلتنه
کیرمش و آرز زمان ایچنده مجوسیلکدن تخلص کریان ایلمشدر .
مریمسی اولان راهب انانی و عظمه هرکسه فقرایه تصدق
اولتمی امر ایتمکی حالد و برلمسی چون کندینه ویریان

پدره نری برده حفظ ایش و هیچ رفقه و بر مرشد. سلمان «بونک
نه سینه حرمت و رعیت ایدیورسکزه» دیدی. اهالی بونک
اوزرینه وقت ایدن راهبک مسکنی بانجری سلمانک دیدیکی
کی فقرا ایچون کوندیرلن آتجهنک جه سی راهبک خنه سندن
جیفدی. در حال جسدی صاب ایدیلر. سلمان دیگر بر راهبک
توصیه سی اوزرینه موصله کیدرک اوراده زمانک عالمزندن
بر راهبک خدمته داخل اولدی. راهب سلمان فارسینک
خدمتندن خوشلاش ایدی. بر کون سلمان فارسی راهبه رجا
ایدرک: «سن وفات ایدر ایسه بکا حق دین تعلیم ایدیچی بر
ذات توصیه ایله» دیدی. راهب: «ارض عربده بر ذات واردور.
حق نیدر. صدقه آلاز، هدیه آلیز. اورایه کیت، آکا ایمان
ایت» دیدی. بوسوزدن حضرت سلمانک قلب مجلاسه نور
ایمان دوشه رک حسابات دیانت پرورانه سی اواندی. مدینه
منوره به کلدیکی زمان ما کولاندن بر شی آهرق حضور
نجه کیردی: «یار رسول الله! بو صدقه دن سز و احبابکرا اکل
ایدیکزه دیمسه جناب پیغمبر علیه السلام: «بز صدقه
اکل ایچیز» بیوردیلر. سلمان فارسی «له تیه دوه» و حجه قبول
بیورلمشدر. سلمان خاتم نبوتی کوردیکی زمان حضرت صلعمک
نبوته شهبه سی قالدیقندن در حال اظهار ایمان ایلمشدر.

مشار الیه حضرت نری خرما دالندن زنیل اووره رک صاتار
وفضله قالان یاره بی تصدیق ایدر ایدی. مدائن اوزرینه والی

«دب اولمش ایدی. والیلکی هنکامنده اوزون بر عباسی وار
ایدی. ناسه وعظ ایده چکی صرمده عبانک بر مقداری بره
سمر، دیگر اوجیه دخی وجودنی اورتر ایش. الله قوری
اکک اکل ایدر ایدی. هر کیجه یاقی ایچون محل مخصوصی
یوق ایش. هر هانکی آناجک کولکه سی بکنیر ایسه هان
اوراده خوابه واریر ایدی. خادمی بر خدمته یوللار ایسه
اکک خیرینی کندیسی یوغورر ایدی. سینی صوردقلرنده
بر آدمه ایکی خدمت تحمیل اولماز. بیورمشاردر.

بر کون بر اعرابی کندیسنک والی اولدیقی بیلمدیکندن مشار.
الیه خطاباً: «یا اعرابی! کل، شوپوکی شو دوهیه یوکلتم وخی
یئمز» دیدی. سلمان فارسی حضرت نری هیچ بلای ایتیه رک
اعرابی ده قالدیرمشدر. بوحلی مشاهده ایدن اعرابی به:
«سن نه یاندک؟» «بوامیر المؤمنین در» دیدیلر. اعرابی در حال
دومسندن اشاعی ایه رک عذر دیلمش ایسه ده سلمان فارسی
«هواله مازه دهرک آتی منزله قدر تشیع ایلمشدر. زرد عالی
پیغمبرده اودرجه حسن توجه مظهر اولمش ایدی که حق
عالیورنده (سلمان من اهل الیت) بیورلمشدر. شاعرک بوبابده کی
شعر آیتی غایت بایغ و دلنشیندر:

«لعمرك ما لانسان الا بدینه»

«فلاندع التقوی استکالا علی النسب»

« لقد رفع الاسلام سلمان فارس »

« وقد وضع الشريك العین ابالهب »

مؤمنین ایدرم که انسان دین ایله درجه کاله واصل
اولور * حسب ونسبه کوه نه رک تقوای ترک ایتمه .
سلمانک قدر عالیمنی رفع ایدن دین اسلامدر .
ابولهبی وضع ایدن شرک و کفر در .

سلمان فارسی بر کون ابوالدرداء رضی الله عنک خانه سینه
داخل اولور و ابوالدرداء جمعه کیجه لرینی احیا ایدر و کوندوز .
لری صائم اولور و دیدیلر . سلمان نفیس بر طعام حاضر لایمینی
امر ایلدی . ابوالدرداء او یاندقن صکره سلمان فارسی طعام
ایتمنی اخطار اتمش ایسهده جمعه کونلری صائم اولدیندن
اکل ایده . چکنی مع التائب بیان ایلش و سلمان فارسی
حضرتلری زور ایله طعامدن آکا بیدر مشدر . آره لره
وقوع بولان اختلافدن طولانی حضور نیی و اردیلر وایشی
آکلان دیلر . حضرت نی . سلمان سزدن اعلمدر ! صیام ایله
کیجه عبادتی مطلقاً جمعه کیجه و کوندوزینه حصر
ایتمیک . بیور مشلردر . بر کون ابوالدرداء رضی الله عنه
سلمان فارسی به ارض مقدسه کله سیک دیه یازدی . سلمان

ارض انسانی مقدس یا نماز . انسانی مقدس ایدن اعمال
صالحه سی و حسن اخلاقیدر . جوانی و یرم مشلردر .
بری ذات شریفلرندن « عمل صالح ندر ؟ » دیه صوری .
هر کسه سلام و یر . محتاجینه اطعام طعام ایله . کیجه
یارینسی انسانلر او یورایکن سن عبادتله مشغول ول .
بیوردیلر . بنه بر کون حضرت حذیفه ایله غیر مسلم نبیطی بر قادیق
خانه سینه داخل اولدیلر . مرقومه به خطاباً : « بوراده نماز قیله حق
ظاهر مکان واری » دیدیلر ؟ نبیطه : قلبکی تطهیر ایت
وایسته دیکک یرده نماز قیل . دیدی . مرقومه نک بو
سوزی حضرت سلمانانه سورت حقندن کورتمش اولمایدر که
« سز حکمتی کافر دن بیله واسه آلیکز . بیور مشلردر .
مشارایله حضرت تهریک حکمائی مؤثر اولمشیندر . بیور لر ایدی که :
* مؤمن دنیا ده یاننده طیب بولنان خسته کبی در که
طیب خسته لغنی تشخیص ایدر و علاجی بیلور ،
خسته بی مضر اولان موادک اکلندن منع ایدر ،
کذلک مؤمن آخرت خسته سیدر . جناب حق طیبیدر .

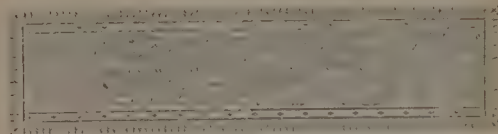
مؤمنان را علاجی بیلور و مضر اولان فساد قلردن
 آنری منع ایدر . کنایه سی موت تعقیب ایتدیکی
 حالدہ دنیا یاه طالب اولان آدم ایله الہک غضبہ
 و یا خود رحمتہ مظهر اولدیغنی بیلمیوبده قہتہ
 ایله کوان آدم لرہ تعجب ایدرم . فراق رسول اللہ
 بنی نہات درجہ دہ غریق دریای حزن ایلمشدر .
 علم کنیر و عمل فقیردر . سز عامدن لزومی مقداری
 اخذ ایدیکیز . تواضع اوزرہ بولنکنز . اللہ تعالی
 تواضع یدنی رفع ایدر . یوم قیامتہ کی ظلمات
 دنیادہ انسانلرک یکدیگریته روا کردکاری حقیر
 معاملہ لر یله اعتساف لرندن بشقہ بر شیء دکلدرد . روز
 محشر دہ انسانلرک الک چوق کناہکار اولانلری
 دنیادہ معصیتلہ دم گذار بولنانلردر . آخرت ایچون
 لازم اولان ذخائر اوزون یولہ چیقہ جتی یولجی کی
 احضار ایدیکیز . بر ساعت قدر عظمت الہیہ یی

تفکر ایتک صباحہ قدر عبادت ایلمکدن افضلدر .
 نہ کوزل خانہ درگہ اورادہ صاحب خانہ انزوایہ
 چکیلور اسان و کوزینی ہر فنا قندن محروم ایدر .
 اگر سز موتدن صکرہ اولہ جق حالاتہ واقف اولسہ
 ایدیکیز لذت لہ نہ اہک بیر . نہ صوابچر دیکیز . صادق
 رفیق کی برقا حتمندن طولانی ترک ایتہ . زیرا بریردہ
 فنا ق یدرسہ بریردہ ایولک ایتمی محملدر

حضرت سلمان حضرت عثمان رضی اللہ عنہک زمان خلا
 قلمبردہ دامن کش حیات فانی اولمشدر . وفات ایدم جک لری
 زہن زو جہ شہدہ فی سنا عک یاشہ و بان طرفہ یاریکنز . دیہ
 وصیت ایلمشدر . اویقو حلدہ روح عالی لری علم عابینہ واصل
 اولمشدر . عبرت آلتی ایسترایسہ ک ابنای جنسکک
 خطیئاتہ باقی دہ متنبہ اول . بیوردر ایدی .

ایسه قبول ایدک وسره برکلام سویلندیکی زمان
حق اولدیغنی بیلور ایسه کنینه قبول ایدک . قرآن
کریمک وجود مختلفه سنه واقف اولماز ایسه ک فقیه
اوله مازسین انسانک فقیه اولمسی ارباب علمک
مجالسنه دوام ایتمکله اولور . بوباید کسب ممارسه
لازمدر الهی کورور کبی عبادت ایدرک نفسکی
میت عدایت . ایولک ضایع اولماز فنالق اونوتلماز .
* خیر . مال واولاد کشرتنده دکلدیر . تعظیم . علم
وتکثیر عمل صالحده در . انسانلری عبادته سوق
ایت ایولک ایدر ایسه ک حامد اول . عاصی اولدیفک
زمان استغفار ایله . ذره قدر درخی اولسه محرماتدن
اجتناب ایتمک اتقادندر . عمل خیر نه قدر اوفاق
اولورسه ینه ایشله . علمک اربابی منقطع اولمده
علمی طلب ایدیکر . * علم اولمینجه انسان متقی
اوله ماز . برعالم عامل اولمدیغنی حالده صاحب علم

ابوالدرداء رضی الله عنه حضرتلری

فقهای اصحاب کرامدن بری ده بو ذات حکمتسات درک
لسان ادبانه لرندن صادر اولان سوزلرک هر بری برکتاب
حکمتدر . اسم عالیرنده اختلاف واقع اولمش ایسه ده اصح
روایاته کوره (ابوالدرداء عومر بن زید) در . بدرده شهید اولدی
دینیور ایسه ده بو جهت حقنده دخی مولوخین یتنده اختلاف
افکار حاصل اولماشدر . جناب رسالتک هر بخار به سنده
اثبات وجود ایلدی . حضرت عمر رضی الله عنه طرفندن دمشق
والی نصب اولمشدر . حکمباتی یک کثیردر بورآده دسترین
اولدفلریغزی عیناً نقل ایده جکر . یوردر ایدی که * بن زمان
سمعاتده تجارت ایله عبادتی جمع ایلمک ایستدم .
نصیب اولمدی . نهایت تجارتی ترک ایله روز
محشرده شدت حسابدن قورتلماق ایچون جمیع مالمی
تصدق ایلدم . اکا برک محبت ایتدیکی شیئر خیر

صایبایمار مسکنک مسجد اولسون . زیرا مسجد دارالمتقیندر یتیملرده مرحمت ایدرک کنیدی طعامکدن اطعامایت قابیکی تربیه ایدر ایسهک حاجتک قضا اولنور حقی اولان مواده قلوب مؤمنینک بغضندن کنیدیکی صاقین فقر، موت، مرض بولرک اوچی ده سورم. موتی لقاءاللهه اشتیاقندن. فقری تواضعمدن. مرضی کفارت ذنوب اولدیغندن. سورم سزک ایچون شهوت خفیه دن قورقارم. بوده طعامده طوق اولوب عالم کمالته آیه قالغه حاصل اولور موتی چوق ذکر ایدنک فرح وحسیدی آز اولور. ابنای جنسکزه. باخصوص سزدن استعانه ایتمکدن عاجز اولانلره سوء حر. کاتده بولنمیک. دئما خیر القاس ایدیکز. بر قوم نفس وهواسنه تابع اولوب تبدیل اخلاق ایتمیجه هلاک اولماز. روز محشرده عذاب شدیده مستحق

اولانلر علملری فائده ویرمین علمادده مبتلا اولدیفک مصیبتدن عدم شکایت ورع وزهد صاییلور. فرح وقتنده دعاایله. حالت عسرده معاونت الهیهیه مظهر اولورسین. دنیایه تعظیم کورایله. کاه ایته. زیرا دنیا واهلی عندالله یک کو چکدر اعل دنیا سنک نزدکده بیوک ولور ایسه بیوک. نهجه اعتباریکی غائب ایدرسین. دنیا ایله کتیریک ایچون دینی بدل ایتمکدن صرک درجه عقاب ایله. زیرا اوایله بر حرکت خسرات عظمیدر جناب حق سکا بر بلیه ویرمز. الاکنهاکدن حاصل اولور ترکیب ذات شرفلرندن فائده مند اولق ایچون نصیحت ایستدی. مأکولات ولبوساتک طیب اولسون. خانه که طیب اوله رزق داخل اول هرکون رزقیکی الطاف صمدانیه دن بکله. صباحله دیفک وقت

موتی در خاطر و فقری اختیار ایت ده ناموسکی
 آیاق آتته آله . بیوردیلر . برخانزه کورسهر ایدی . سسکا
 موعظه اوله رق موت کفایت ایدر . مآئنه اولان (کفایک بلوت
 واعظ) دیرتر ایدی . برکوز ناسه خطاباً : سزه بر خیل شی خبر
 ویریمی ؟ دیدی خبر ویر . دینلره (ذکر الله) ی ورد
 زبان ایدیکنز . جوابی ویرمشدر . بن زله عالم و مجا .
 دله منافقندن خوف ایدرم . دیر ایدی . عبدالله ابن
 عینه : « ابوالدرداء دن افضل علمی صودرم . تفکر و اعتبار در .
 بیوردیلر . دیشدر . برکون واله سی : « اوغلم ! فقیر دوسر
 ایسم صدقه قبول ایدی نمی ؟ » دیدی . « خیر . چالیش
 چاباله . ذل سؤالی ارتکاب ایتمه . دیه جواب
 ویرمشدر . * بر ساعت قدرت الهیه یی تفکر ایتک
 بر کیجه نك عبادتسندن افضلدر . اجابت اولمیسان
 دعادن الله استعاذه ایدرم . بیوردیلر .
 حضور عالیله کیرهک . یا او الدرداء . بکا وصیت ابه
 دینه : « الهی ذکر ایله . دنیاده بر نعمت اوزریکه

توجه ایدر ایسه عاقبتنه منتظر اول : الکی . لسانکی
 کوزیکی فنالقدن حفظ ایت * سواققرده او طورمه .
 لهو و لغوه مبتلا اولمه . مظلوملرک بددعاسنی آله .
 عرض و ناموسکی فقر حاله تقدیم حدتکی
 تسکین و انتقامنی عفو ایت و نصف الیلده هر کس
 خواب استراحتده ایکن سن عبادتله مشغول اول .
 رضا اخلاص ایله توکل و خالقه تسلیمیتدر .
 دیشلردر .

ذات عالی زاهدانه لری برکون چارشوده کنه ایشلین
 بر آدمک اهلای طرفندن لوم و شتم اولدیفیق کورنجه اهالی به
 خطاباً : « سز بو آدمی لوم ایتمیکز . بلکه اصلاح
 حال ایدر . دیمسله ناسدن بر قاجی . ابوالدرداء ! بز بو
 آدمه بعض ایتیملی ؟ » دیدیلر . * اکا بغض ایتمه یک
 ایشلیدیکی فعل مکروهی تقبیح و یا تمقندن حذر
 ایدیکنز . بیوردیلر . مرض موشده نه آرزو ایدیورسکیز ؟
 دیه سؤال ایدنلره « رحمت الهیه اشتیاق وار . جوابی
 ویرمش . مشارایه حضرت عثمانک خلافتی زماننده دمشقده
 ترک حیات قانی ایلمشدر .

سالم مولی ابی حذیفه رضی الله عنه حضر تلمی

احباب کرامک علمائند بر فقیه عالیشاندر . حق عارفان لرنده مدایح سنی مشتم بر قاج حدیث شریف وارد اولمشدر . مهاجرین اولیندند . ابو حذیفه نک کوله سی ایکن اعتاق اولمشدر . ابو حذیفه دنسلان ذات انصاردن ایدی . بر روایت کوره سالم جناب پیغمبردن مقدم مکة مکرمه دن مدینه منوره به گلشدر . علم و عرفانی بین الاحباب مسلمدر . مهاجرینک اعلمیدر . جمله سندن زیاده مزایای قرآنه واقف واحادیث صحیحہ نک اکثریمی حافظه سنده و وجود ایدی . حضرت عمر رضی الله عنه سالمی چوق نما ایشدر . حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم سالمی معاذ بن العاص ایله قرداش ایلدی . ابو حذیفه قرداشنک قیزی فاطمه بنت ولدی سالمه تزویج ایتدی . محارباتک جمله سندن تحاضیر بولیدی . وفات ایامه ده شهیداً وفات ایشدر . یوم مذکورده لواء محمدی بنی انده طومش ایدی . بر اوق اصابت ایدرک صاغ الی مجروح اولدی . لوای صول التمه آلدی . آکاده دیگر بر اوق اصابت ایدرک یره دوشمسون دیبه بویته آمشدر . بو صرعه ده (وما محمد الا رسول الله قد خلت من قبله الرسل) آیت

کریمی اوقوبور ایدی . یره دوشدیک زمان سیدی ابو حذیفه ایچون «نه یاپور» صورسیله محاربده شهید اولدیفی سولدیله . «جده انلرک آره سنه کوتورک» دیسدرک تسلیم روح ایلمشدر . میراثی معقسه کنودر مشر ایسده قبول ایلمدیکندن بیت الماله ارسال قیلمشدر . عبد الله بن عمر و سائر مشارایله حضرتلرندن حدیث شریف روایت ایلدیله . عمر بن العاصدن روایت اولدیفیه کوره حضرت سی ذی شان (خذوا القرآن من اربعة من عبد الله وسالم ومعاذ وابن ابی کعب) بیورمشلردر .

حضرت عمر: «بن رسول الله بن ایشتم که سالم الله عبت ایدر . محبت حقدر . بیوردیر» دیور . سالم مولی ابی حذیفه دیور که «بن جناب پیغمبردن ایشتم : یوم قیامتده بر قوم کله جکدر که طاغیر قدر حسناته مالکدرلر . جناب حق تعالی آنلرک جمله سنی هباء مشهور آیده جکدر» . بیوردی . آنام بابام بولکده فدا اولسون یا رسول الله بونلر کیمدر» ددیکمه * آنلر اولیله بر گروه آدملردر که نماز قیلارلر وصائم اولورلر . فقط کندیلرینه حرام بر شیء عرض اولنور ایسه

مؤلفین عین ترجمہ مسبق ہر دفعہ بڑھان بخت ایڈیٹر دل .
 ہو یا بندہ بتوں اکابر اصحاب وافاض امتک شہادت لری دخی
 سبق ایٹشدر . (سعد بن المسیب) : « اهل علمك جنتك »
 ان عمر اولدغه سہیت ایڈرم دیور . بر کون کعبہ
 معصمت سہ قہ داخل ایش و ایوب ! بن سکا حظوظ
 نفسانیدن استغاذہ ایڈرم . دیہرک نالہ دلسوزنی رفع بارکام
 احدیت ایلمشدر . خدمتدن هانکیسی اولورسہ اولسون
 نمازہ دوام ایڈرسہ نواز ایڈرمش . صکرہ خادمک حیلہسنہ
 واقف اولان بر قاج ذات : « یا ابن عمر ! خادمک سنی
 آت ایورلر ، قید اسوندن فورتمق و کربلہ نماز قیابورلر ، دیہ
 اخطار ایٹشار ایسده » ضرر یوق . جناب خالقہ عبادت
 ایلہ آلداتمش اولسونلر . بیوردی . بر نالہ جانی ہالی
 ایستہمش ایڈی . زوجہسی طریخ ایڈرک اوگنہ برافدی
 صرمدہ بر سائل قہونی جالیدی . ان صر حصہ تری برلقمہ
 تناول بیورمہدن پانی سائلہ ویرمن زوجہسی : « سن اشتہاک
 کسر ایچہ . بن فقیرہ یازہ ویررم . دیش ایسده » بن
 حظوظ نفسانیمہ تابع اولہمم » جوانی ویرمشدر .
 یالکنز یک مدک لری کی سفرہ سندنہ مطلقا مسافرہ یاخود
 بر یتیم بولوردهش . یتیم سنہ معمر اولدینی حالہ ثروت
 مجموعہ سنی فقرای امتہ بذل ایلمشدر . بر دفعہ قارنی طوق

اولہرق سفرہدن قالقہامشدر . بحاس واحدہ اونوز بیٹک
 درہم قدر مہلنی فقرا و محتاجینہ داغیدیورمشدر . بر خزنہ
 لایقنی اولان سامانی ایلی دانہسی کی تصدق ایٹشدر کہ صاحبین
 ید عالیرینہ یوز بیکرچہ لیرا کچمش اولسہ آقشامہ قدر
 جملہ سنی تصدق ایڈر ایڈی . بر کون فقرادن بری دق باب
 ایڈرک صدقہ ایستہمش ایڈی . ابن عمر مخدومہ یازہ ویرمی
 ایچون امر ایڈی . مخدومی برمقدار یازہ ویردیکندنہ فقیرہ ابن
 عمر حضرت لرینہ : « اللہ قبول ایلیہ » مآلندہ اولان (تقبل اللہ)
 جملہ دعائیسنی سولیدی . مشارالیہ حضرت لری دخی :
 « صوص . اگر جناب حقلک بنم صومعی ویش
 وقت نمازیمی قبول ایلدیکنی یقیناً بیلمش اولسہ
 ایڈم اک زیادہ اولومی ایستینلردن اولوردم .
 جناب رب عزت عبادتی متقی اولانلردن قبول
 ایلدن قرآن متقیمنی ؟ » دیہ توبیخ نفس ایلمشدر . ہر
 نہ وقت سورہ بقرہ نک آخرنده اولان (ان تبدوا مافی انفسکم
 او تحفوه بحاسکم اللہ) آیت کریمہنی پانندہ او قومش اولسہلر
 ہونکور ہونکور آغلار ایش . آقشامدن صباحہ واولکدن
 ایکندییہ قدر عبادات ایلہ اسرار اوقات ایڈر ایڈی . طاووس

حضرت نوری « بن ابن عمر حضرت تبری قدر نمازده تعدیل از کاه رعایت ایدن کورمدمه دیر ایدی . مشارالیه هر صباح او بقونن او باندقیری وقت شو دعای او قورلر ایش : (اللهم اجعلنی من اعظم عبیدک نسباً فی کل خیر تقسمه الغداة وتهدی به ورحمة تشرها ورزق ناسه و خیر تکشفه وبلاء تدفعه وقتة تصرفها ومعرفة تمن بها یا ارحم الراحمین) .

سجاول و کرمه وقت اولماید که بر کونن بر مجلسده یکرمی ایکی بیک درهم قدر کلکی بر مبلغ کتور مشدر ایدی . دها بریدن قالمه مدن فقرایه تصدق اچمشدر . عراق طرفندن مسافر کلن بر ذات مشارالیه حضرت تلرینه : « سزه بر علاج اهدا ایدیورم . وجوده نافعدر و هضمی تسهیل ایدر » دیدی . ابن عمر « الله ین ایدرم که قرق سنه در مقدمه طولنجیه قدر طعام اکل اچمشدر . بزه بویه هدیه ک لزو می یوقدر » بیوردی . بر دفعه یاتسو نمازنی جماعتله ادا ایده من سه متأثر اولور و او کجهنی صبحاه قدر عبادات ایه کچیر بر ایدی . صفوق صو اچمیدیک زمن آغلار ایدی . سببنی صور مشلر : « اهل نازک روز محشرده شدت حرارتدن فریاد اچملری خاطر مه کادی . آه او کون حالم به اوله جق ؟ آتک اچجون آغلایورم » بیورمشلردر . جمله کراماتندندر که مدعش بر آسلان بولی قیامش . اورادن کیمسه کجه من اولمشدی . ابن عمر حضرت تبری آسلانی دفع ایتدکری حالد هیرچ بر ضرر کورمه مشلردر . مدت عمرنده بیک کشی بی ثرونی سایه سنده قید اسارتدن قورنار مشدر .

ذات شریفارندن نقل اولندیقته کوره بر کونن جناب رسالتآب اقدمن ایه ابن عمر مسجدده انکن شو دعای او قورلر ایش : (اللهم اجعل حبک احب الاشیاء الی . ربی بما انعمت علی لا اکون ظهیراً للاحقرمین) مالی شو اولور که « یارب بکا محبتکی هر شیئه اولان محبتدن زیاده قبل . سنک بکا احسان ایتدیکت نعمتلردن طولانی بن مجرمینه معین و ظهیر اولتم » عبد الله ابن عمر حضرت تبری احوال قیامتی نقل ایتدیکه شدتله بکا ایدرمش . بر کونن مدینه منورهده کزر ایکن بریسی « زاهد کیملردر » دیه باغر بردی . مشارالیه حجره سعادتق پارماغیله اشارت ایدر که « ایشته زاهد بونلردر » بیوردیلر . صفا ایه کرمو آوایسند شو دعای تلاوت ایدرلر ایش : (اللهم بتقی بدیسک و طاعتک و طاعات رسولک اللهم اجعلنی محسن بحبک و محب ملائکتک و محب رسولک و محب عبادک الصالحین اللهم یسر لی الیسری و حذبی العسری و اغفر لی فی الآخرة و الاولی و اجعلنی من الائمة الملقین اللهم انک قلت ادعونی استجب لکم . مالی « بی سنک دینکده و سنک و رسولک طاعتنده دائم ایت . بی سکا . رسولک . ملکارتک . صالح قولاریکه محبت ایدنلردن ایه . یارب بی سهله تقریب . عسرتدن بری ایت . بی دنیا و آخرتده مظهر غفران ایدرک متقی اولان اماملردن قبل . یارب من زه بکادعا ایدیکز اجابت ایدرم بیوردک . سن و عداکده خلف ایتز سین . یارب بی دین اسلامه هدایت ایلدک . بنم روح قبض

اولنجه به قدر بنی اسلامی بدن نزع ایتمه تا که بن اسلامیته دائم اولهیم.

بر کون بولده بر خرابیه نصادفله متأثر اولهرق خرابیه خطاباً : «ای خرابه زار کویه انکیز وای ویرانه زار دهشت آمیز ، هیچ اهل دنیا نیک نظر نده عبرتغا اولمور میسین ؛ سویه ؛ سنی بو حال فلاکت اشتغال کتیرن کیمدر ؟ اولجه سنی اعمار ایدنر زدهدر ؟ » سوزلریله ندا ایلمشلمده خرابه دن جواب کلیه حکمی طبعی اولدیفندن ذات عالی عارفانلری حبیب اولهرق : « آه انلرک چله سی دست عذاب اجلده زیون اولهرق حفره عدمه چکلمش لردر ، محبا اعمال خیره لری باقی قالدیمی ؟ » بیوردی . روایت اولن دیفنه کوده بر کون حضرت فخر المریسایندن : « مؤمنلرک عقلیسی کیمدر ؟ » دیه سورمشلر : « موتی چوق ذکر ایدنلردر ، جوانی ویرلمشدر . ینه کندی لرندن نقل اولنور که حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام « چوق عاقل وارد که قدرت وعظمت الهیه بی تفکر ایدر و حکیمانک اعماق خفایاسنه وار برده ناسک نظر نده حقیر کور بولور . فقط آخرتده آلام الله واکداردن مصوندر . نه قدر فصیح اللسان کیمش لر انسانلرک حسن توجه لر نی قزاندق لری حالده سوء نیت لرینه مبنی هلاک اولورلر » بیورمشدر . ابن عمر مدینه منوره به کلدیکی زمان روضه مطهر مک پیش کاهنده طورده « وا ابتاه » دیه رک هم ندا ایدر ، همه آغلار لر

ایمش مجتهدیندن مجاهد حضرت لری ابن عمر حضرت لرندن قبوله قرین اولان حبیبی صوردی . مشارایله : نیت خالصه ، عقل تام و حلال نفقه ایله ادا اولنان حج مقبولدر ، دیه قوی ویرمشدر . حضرت ابن عمر رضی الله عنک امثال حکیمه سی چوقدر . هر بری بر دستور اخلاق جمیلدر . دسترس اولدیفمز قدر انظار قارئنه عرض ایده جکر . بیورلر ایدی که : « بر کسمه حظوظ نفسانیه دن بر شیئنه نائل اولدیفنی وقت درجه معنویه سنه خلل کلور . عبادتدن مقصدی رضاء الله اولمیان آدم مرتبه ولایت واصل اوله ماز . ایستدیککی قدر مصلی وصائم اولسون . صبا حلین نفسکی اقشام ایله تبشیر ایتمه . خسته لوق زمانی اچون صحت کدن استفاده ایله دار آخرته رحلت ایتمدن اول حیات کده آمال کی خیره صرف ایت . یارین نه پیا جفکی بیله مزسک . حقلی اولهرق خطیه لری ذکر اولن دیفنی وقت متأثر اولانلر (ام الکتاب) ده صحیفه انسانیه دن

سیلینور لر . کوندوزلری صاعم اولور ایسه هم
 آقشاملری افشار ایتیم . کیجه صباحه قدر او یومام .
 جمیع المی الله وغرنده تصدیق ایلدم نه اهل اخرته
 محبت ایدرم نه ده ارباب معصیته بفض ایدرم .
 چونکه اولردن بکا فائده یوقدر یا نکیزه نه
 سفها طسور . نه ده حکما ایله الفت ایدیکنز . ای
 ابن دم وجودینی دنیا یه حصر ایلر ایسه ک قلبکی
 هیچ اولما سه دنیا دن آیر . سنک اعمال خیریه ک
 موقوفدر . همان اخذ ایت . مافوقته حسد .
 مادونی تحقیر ایدن اهل علمدن صایلمار جناب
 حقه التجا ایتین نجا بوله ماز . (منجا الامن النجا الی
 البری جل - لاله) حسن ادب . نسیمک فضا لقی
 ستر ایدر . صادق رفیق انسانک مشقت و مسرتنه
 اشتراک ایدر . کلام دوا یه بکیر . آرسو یلر ایسه ک
 نافعدر . سنی شره تشویق ایدن دشمندر . اصل

مزیت فضیلت وجدانده اولوب ثروتده دکلدور .
 حکمت اوندر : طقوزی سکوت . بریده آز
 سربلمکدر . کلامک طاتلیسی حسن اخلاق
 صاحب لیل کوروشمکده در . انسانک ماهیتی
 آرقداشیدن آ کلاشیلور . کذب داء . صدق
 شفا در . یالانچی آدمده نه مرؤت . نه ده کرامت
 اولور . بریالانچیدن ایکی شر اصلا آیرلماز : بری
 وعد کثیر . ایکنجیسی طلب عذر . عهدنده
 شقاقی اولانک دیننده نفاق واردر .

اغور میامن موفور جناب پیغمبری ده فدای حیات ایلمشدر .
 حمینه جوق کیمسه لر دین مین اسلامه داخل اولدیلر . حضرت
 عمر و عثمان رضی الله عنهما طرفندن دخی بر جوق مهم اموره
 استخدام اولمشدر . ایکی یوز بیش قدر حدیث شریف روایت
 ایلمش و کندیسندن دخی اصحاب و تابعین حضراتی نقل
 ایلمشلردر . حضرت عمر بو ذات شجاعت صفاتی فرس اوزرینه
 امیر جيش نصب و تعیین بیورمش ایدی . کوفه یی بنا ایدن
 و ممالک کمرانی فتح ایلین کندیلری اولمشدر . صوکره لری
 گوشه نشین ازوا اوله رق عبادت ايله امرار حیات ایلدی .
 خسته اولدینی زمان جناب پیغمبر کندیلرینی زیارته کلشرایدی .
 ابن ابی وقاص الارینی قالدیره رق (یاربی ! بکا عمر احسان ايله
 کایچی کوچک اوغلم واردر ، بیوسونار) بیوردیلر . واقعا افاقت
 بوله رق یکریمی سنه ده معمر اولمشلردر . بیش یدی یاشنده
 حیرتک الی بشی سنه سنده مدینه منوره یه اون میل قسا .
 فوره دامنکش حیات قانی اولمشلردر . جسد مبارک لری مدینه
 منوره یه نقل اولنه رق بالجه اصحاب کرام و ازواج مطهرات
 حجره زنده اولدو فکرلی حالد مدینه منوره والیسی مروان بن
 الحکم طرفندن جنازه نمازی قیلدیرلمشدر . جنازه ازواج
 مطهراتک حجره سعادت لری اوکندن یکر ایکن حضرت عائشه
 « سز ییلمز سکن ، حضرت رسول الله سهل ابن بیضاتک جنازه
 نمازینی مسجده قیلدیردی ، بیورمشلردر . حضرت انس

سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه حضرت لری

اکابر فقها و اصحاب کرامدن بری ده بو ذات محترمدر .
 پدرینک اسمی مالک ، کنیه سی ابو وقاصدر . اون یدی یاشنده
 اوله رق اسلامه داخل اولدی . بشی باباده نسی رسول اکرمه
 ملاقی اولور . فی سبیل الله ایلک اوکجه قان آقیدان کندیلری
 ایدی . جناب پیغمبرک یکریمی یدی محاربه سنده حاضر بولندی .
 امرای حضرت نبویدن ایدی . مستجاب الدعوه اولوب آندی
 اوق اصابت ایدر ایدی . مجاهدین میاسنه نشانجیاق شرفی
 احرار ایلمش ایدی . احد محاربه سنده بیت قدر اوق آندی
 مونوقا مرویدر . شمشیر جلادت دلاورانه سیله اوزمانر شبه
 جزیره عربی تیره تن سعد بن ابی وقاص حضرت عمر طرفندن
 اونوز سکنز بیت کشیک سوار ی ايله عراق اوزرینه سوق
 اولمش ایدی . اوکریته نهر ، دره ، تیه هرته کلدی ایسه بی
 پرو اوله رق کجیلر . ایشنه عراق طرفلری بو قهرمان امتک
 صولت فداکارانه سیله ایدی اسلامه کیمشدر . اصحاب شورادن
 بری ده ابن ابی وقاص حضرت لریدر . حین محاربه ده اوکوز
 سورسینه کیرمش آرسالنه رکبی دشمنی قتل و تشکیل ایلر لردی .

دیورنگہ و برکون بعض اصحاب ایلہ مواحیہ نابندہ او طور دیور
ایڈک جناب پیغمبر و شمسی بورایہ اهل جنتدن بر ذات
کله جکدر دیوردی و بر وقت صکره ابن ابی وقاص ککشد و
مخدوم صلاحوسوملریسه: اوغلم! سن هر شینئی قناعت
یه طاب این قناعتی اولیانک مالی کمندیسنی غنی
ایده من دیوردردی و اخلاق جمیلہ صافیت
وجندنه مالک ازمیلان آدمار معنی حقوق انسانیتدن
سقطدر مسعود مستریح القلب اولمق برکسه نک
حقوق مشروعه سنه تجاوز ایتمکله اولور جل عاره
نمئی ذات عرفانیه ایلریسه اسناد ایدرلر

ابو محمد طلحة بن عبدالله رضی الله عنه حضر تلی

مشاهیر محدثیندن و سر آمدان اصحاب کرامدندر. مآثر
عرفانی مصنف رجوع احادیث شریفه وارد اولمشدر.
— یوزلی مؤید اکابر اصحابک اقوال منضمه منی عادتاً بر سلسله
برهان تشکیل ایلر. قریشی اولدقنلردن نسب عالیلری نسب
رسول الله ایلہ اجتماع ایدر. خزینة سخامی بالجله بنای
نوعه، باخصوص اصحاب احتیاجه دائماً کشاده بولندیفتدن
سیر کتون السنة صحابه (طلحة الخیر) دیه معروفدر. مکة
مکرمه دن مریحه منور دیه هجرت ایتمکله مجاهدین اولیندن عذر
اولور. حضرت پیغمبر صلی الله علیه و سلم کندینیی
ایو یقوت انصاری ایلہ قوندش ایلنن ایدی. جناب نی
محترم ایلہ بدردن بشفه کافه محاربانه حاضر بولندی. بدر
محاربانه شامده بولنیور ایدی. بر کون رسول اکرم
یوکسه بر محلدن بر شیء الملق ایچون اوزانمش ایسهده
یتشه مدکرندن حضرت طلحه نک کوکسه باصهرق یوکسلدیلر.
نبی محترم اقدمن حضرتلری اکثر امورده حضرت طلحه
ایلہ مشاوره ایدر ایدی. کندیلری عشره مبشره دندر.

احد محاربه‌سند رسول اکرمی وقایه ایچون کوکشی دشمنه ویرمش ایدی . او کون یکریمی درت محلدن مجروح اولمشدر . اسلامک سکانتخیسدر . او درجده علویت وجدانه وسخاوت قلبه مالک ایدی که بوکون الله بیکلرجه آلتون یکمش اولمه جله‌سنی تصدق ایتمیجه کوزینه اویقو کیرمن ایدی . ثروت و سامانی مساعد اولدیفندن کونده یوزلرجه دینار تصدق ایدر ایمش . بدر محاربه‌سند اون اسیری پاره مقابلنده اعتاق ایتدیردی . برکون بر اعرابی کله‌رک مرحت اولمشی رجا ایلمسله حضرت طلحه : « بنم اوچ یوز بیک درهم قیمتده بر ترام واردر . حضرت عثمان ویرمش ایدی . ایستر ایسه‌ک عیناً ترلایی آل ویا پاره‌سنی ویریم » عیدی . اعرابی پاره‌سی وره دینجه مباح مذکورک جله‌سنی اعرابی به اعطا ایلمشدر . حضرت عائشه رضی الله عنهلرجه اوچ بیک درهم قدر مباح کوندیر ایمش . سی چشم قبیله‌سندن چوق کیمسه‌رک بورجارخی ادا ایلمشدر . حضرت ابوبکر : « احدثه » حضرت رسول اکرم سز صاحبکزه اطاعت ایدیکز بی‌دردرلر . بوندن مقصدلری حضرت طلحه ایدی . دیوورلر حق‌عالیله نده (سز یروژنده بورین شهیدی کورمک ایستر ایسه‌کز طلحه‌یه باقیکنز) حدیث شریفی وارد اولمشدر . علقمه حضرت‌تاری دیوورکه : « بن حضرت ابوبکر دن ایشتم : جناب پیغمبر طلحه وزیر جنتده بنم رفیقلمدر » بیورمشلردر . برکون بتون

ماملکی اولان یوز بیک درهم آقچه‌سنگ جله‌سنی ییچارکانه تصدق ایلدیکلرندن وجود عالی‌ری چپلاق قاهره روزکارک شدتندن محافظه ایچون مسجد شریفه کیرمشلر ایدی . برمدت صکره زوجّه ، محترمه‌لری طرفندن انواب تدارک اولنهرق کوندرلمشدر . اون بر یاشنده ایکن حضرت صدیقک دلائله داخل دین مین اسلام اولدی . هجرتک اون آلتنجی سنه‌سند آلتیش یاشنده اولدیفی خالد و قعه جلدّه آسیان تیرک تأثیریه عازم دارالجنان اولمشدر . جسد مبارکاری بصرده (کلاّه) موقعنده مدفوندر . کنیه‌لری (ابو محمد) در . برنجی مخدومک اسمیه‌لر کنیه‌لشمدر . عثمان و مالک نامنده ایکی بزادری اولوب مالک « عثمان » اسلامه یتشمه‌دن اول وفات ایلمش ایسه‌ده عثمان « اوان سعد » اقزانه یتشمه‌رک صحابه کرامدن اولمشدر . اونی ذکر و دردی اناک اولهرق جماعاً اون درت اولادی وار ایدی . احد محاربه‌سند جناب رسالتآب مجروح اولغله برابر ایکی زرمی لابس اولدقلرندن وجود مبارک‌رینه زهرلرک مسلم اولان ثقلی یوکسه‌ک بر محله صودلرینه مانع اولدیفنی کورن حضرت طلحه در حال اوموزلرینی پای نبوت‌بناهی‌یه قرش ایله حضرت رسول اکرمی ذکر اولنان محله چیقارمشدر . اوتوز سکز حدیث روایت ایلدیک مریویدر . حریده شهید اولدیفی صهرده حضرت علی کرم‌الله وجهه مقتولاری تجسس ایلمکده ایکن جنساب طلحه‌نک جسم خون آلودینی کوردیکی زمان

یوزنده کی طور اخی ازاله ایدرک آغلادینی حالدہ (عزیز علی آبا محمد ان اراک مجتدلاً تحت نجوم السماء ولتقی متقبل هذا اليوم بعشرين سنة) بیوردیلر . یعنی « ابو محمد ! نجوم سما آئنده سنی زمین اوزرنده بویه مقتول کورمکلکم بکا یک کراندر . کاشکی بولدن یکریمی نه اول جمعانن نوش ایدمه ایدمه » کونده واردانی بیک درم ایش . تزوج استدیکی ام کلثوم بنت ابی بکر الصدیقه مهر اولوق اوزره یوز بیک درم اعطا ایلمش اولسی تروت کثیره اویانندن اولدیفته دلیلدر . سخاوت فوق العاده سه منی طرف بیدن (ضاحه القیاس) و (ضاحه الجود) ایله تسمیه اولمشلر و کونده بیک دینار تصدق ایلدیکی کورلمشدر . چوق ذلیل واردرکه حسن اخلاقی کندیسینی عزیز ایلمش . سوء خلق بروحشتدرکه نتیجه سی وخیدر . انسانک دنیسی غیاباً ذم استدیکی حالدہ یوزه قارشى مدح ایدندر . صادق رفیق سکا نفسکدن خیر لیدر . چونکه نفس فنالق امر ایدر . صادق رفیق ایولکه دلالت ایلر . حیاسر بر عمرده خیر یوقدر . بیورلر ایدی .

ابن ابی کعب رضی الله عنه حضر تلی

مدینه منورهده عهد رسول الله قوی ویرنلرک بریدر . کنبه سی ابوالمنذر در . کاتب وحی ایدی . قرآن عظیم الشانک جمله سی ازلله یلر دندرکه عرفانه منبی حضرت فاروق بکا (سید المسلمین) عنوان جلیلی ویرمشدر . محاربک هبسنده حاضر بولندی . مناقب عالیسی یک چوقدر . قابنده مرکوز اولان خوف الهی حبیبیه کوزلرندن دائماً دوکیلن دامله لر دن کوزرینه ضعف صاری اولوب وجود مبارک لری آغاجرک اوزرنده کواشدر فورومش یابراق کی تحیف اولدی . ظاهرده حیاسرینه لفته مبتلا اولوق معنی مکافاتی واردره دییه حظوظ تقبیاسینه دن بری اولوق ایچون هر کون حا حرارتنه کرتار اولسینی دعا ایدر ایش . واقعا وجود عرفانی ایلرنده خفیف بر صتمه پیدا اولمشدر . سکرز کیجهده قرآن کریمی ختم ایدر ایش . جناب بیغمیر بوذاته خطاباً « یا ابالمنذر ! قرآن کریمک هانکی آتی عظیمدر ؟ » بیوردی . ابوالمنذر « یا رسول الله : لا اله الا هو الحی القیوم » آیت شریفه سی اعظم آیات قرآنذر . دینجه جناب فخر کائنات علیه الصلوٰه والسلام ید مبارک لری

ابوالمنذر که کوه کسبه وضع ایله علمتک قوت و کثرتی ثنا بیور -
 مشلردر . برکون بر آدم کلهرک : « یا ابوالمنذر ! بکا بروصیت ایله ،
 انکه عامل اولهیمه دیدی . ابوالمنذر . کتاب اللهی مقتدابه
 اتخاذ ایله . حکمنه راضی اول . چونکه جناب نبی
 سزه قرآنی خلف ترک ایلدی . بر شاهددرکه متهم
 اوله ماز . اوراده سزک وسزدن اولکیلرک ذکر ی
 واحکامی بیان وانمشدر . بوندن بیوک زمین تطبیق
 اوله ماز . جواب حکمتآبی و بر مشلردر . حضرت د برهؤمه
 مصیبت اصابت ایدر ایسه هر بر کناهدن بری اولوره بیور
 مشلردر . ذات عالی کریمانه نردن ثقل اولدیتنه کوروم
 حضرت فخر عالم « یا ابوالمنذر ! سن بواسته نصرت و تمکین بشیر
 ایله . دنیاده منافع غیر مشروعه سی استحصال ایون ارتکاب
 ظلم ایدنلرک آخرتده هیچ بر نصیبیری یوقدره بیور مشلردر .
 ینه کندیلرندن روایت اولتورکه جناب نبی هر کیجه نصف
 الیلده « ای ناس ! آلهی ذکر ایدیکنز . اولوم کلور » دیه اوج
 دفعه ندا ایدر لرمن . حضرت فخر الرسل ابوالمنذره خطاباً
 « سکا جبرائیلدن اوکر ندیکم شیئری تعلیم ایدهیمی ؟ » دیدی .
 ابوالمنذر « متداریکنز اولورم یار سوا الله » دیمسله « سن شودعایی
 اوقوه امری شرف صادر اولمشدر : (اللهم اغفر لی خطایای

و محمدی و هزلی و لایحه منی برکة ما عطفی : « لا تقی فیا حرمه تی »
 مالی دلهی ! بهرک و نیمه برک نهمدر خضایره وار ایسه جمله
 سنی عفو و مغفرت ایله . بکا احسان بیوریلان نعمتک فیض
 وبرکتدن نبی محروم ایتمه . بکا حرام استدیگک شیئره نبی
 مقتون و خواهشکر قیامه . بیور برلر ایدی که : « سن طریق
 حق و سنین نبی یه سمالک اولیکنز . بر قول تصور
 وانمار که خشية اللهدن آغلادنبی حالده کنناغلی
 غناچلرک قورومش یا پراقلری کبی دوکلمسون . هیچ
 بر کیمسه . یوقدرکه خوف اللهدن کریمه ناک اولمسون .
 مؤمنلرک درت حال اوزرد بوانغلی لازمدر :
 بلایه صابر . حسانه شا کر . طوغری سوزلی .
 عادل حکمی اوج صنف خلقک مجلسندن اجتناب
 ایدیکنز آنلرده . عالم غافل . قاری مداهن . متصوف
 جاهلدر آچاق نور . طوقلق آتش شهنوق م تظدر .
 بونلردن بر آتش سوزناک ظهور ایدرکه صاحبی

احراق ایتیمجه سونمز . حقیقتی سویله یئلر نه قدر
معرض تحقیرده بولنسه لر دشمنلری دخی علویتلر-
ینی تصدیق ایدر لر . بر مجلس که ارباب علمدن
خالدیر اوراده حیوانیت قائم اولور . بر قومک عالمی
فقیرده اولسه محافل عرفانده بیوکدر . جاهلک
جسدی قبل الموت کندیمی ایچون بر قبر مظلمدر .
سکا انسانیت نامنه اولمیه رق منفعت مقابلی التفات
ایدنلرک حسن توجهاری موقعدر .

مشارالیه هجرنک اوتوز نه سنده ارتحال داربغا
ایلدیلر ، رضی الله عنه .

عبدالرحمن بن عوف رضی الله عنه حضرت تلمی

عبدالرحمن بن عوف بن الحارث بن زهره در . کنیه ی
(ابو محمد) در . فقها و مجتهدین اصحاب کرامدن ایدی .
تزد مکرم و قد حضرت پیغمبرده نائل اولدینی
التفات و امتیازاته هیچ بر کیمسه نائل اولمیشدر . حتی (نبوک)
غروه سنده جناب نبی ذی شان بر ایش ضمنده بر محله کیمشدر
ایدی . صباح نمازینک وقتی کچور دیه (عبدالرحمن بن عوف) ی
امامته کچوردیلر . اوصردده ذات رسالتاب اقدمز حضرت تلمی
(کلرک کیمکچی رکعده (عبدالرحمن)) اقتدا ایلمشدر . همده
در بی . صالح بر کیمسه نک آرقه سنده نماز قیلیمجه روحی قبض
اولماز » ماننده اولان (مایض نبی حتی یصلی خلف رجل
صالح) حدیث تحریفی شرف صادر اولمشدر . بوده مشارالیه
قدرینی اعلا ایدر . نسب عالیبری (کلاب بن مره) قبیله سنده
نسب رسول الله ایله اجتماع ایدر . والده سی (شفا) اسلام
اوله رق هجرت ایلدی . عبد الرحمن حضرت ابو بکرک تحت
اداره زاهدانه لرنده شرف اسلام ایله مباهی اولمشدر . کندیمی
اصحاب شورادن وعشره مبشره دندر . کافه محاربانه حاضر

بولمشدر . (یوم احد) ده دشمنه قارشى حضرت پیغمبر ایلله
ثابت قدم اولوب صوات دلارانه سیله ابراز آثار شجاعت
ایلمشدر . شبه جزیره العربی لوٹ ارتداددن آلهلر ایدن
مشهور خالد بن ولید حضرت تریله بعض غزواتده آره لرنده
حاصل اولان منافرت اوزرینه خالد بن ولید ، عبد الرحمن
بن عوف حضرت تری حقنده بعض کلانده بولمش ایدی . بو
حال واصل سمع جناب نبوی اولدقده : * سز اصحابی سب
ایتمیز . کندی نفسمی خلق ایدنه یمین ایدرم که
سزدن بری احد طاعی قدر آلتون انفاق ایتمش
اولسه اصحابکم بری ویاریمی قدر اوله ماز . من
حکمت نبالی متضمن اولان : (لا تسبوا النبی فوالی غشی
بیده و انفق احد که مثل احد ذهب ما باع احدهم ولا انصفه)
حدیث شریفی فی در بیان محمدین صادر اولمشدر . وقته
فیلبین اون بش نه سکره کهوازه برای عالم شهود اولدی .
ایکی دفعه حبشته نه هجرت ایلمشدر و رسول اکرم کنفیستی .
(سعد بن ربیع) ایله قونداش ایلمش وید مبارک لرینی ایکی
اوموزلری آرمه نه وضع ایدرک (فی کلب) قبیله سته مبعوث
کوندرمشدر . سخاوتی زیاده ایتمش . احد غزابه سنده اونوز
بر اسیری آکاد ایتدومشدر ، قرق بیک درهم قدر کلی بر
باقی ده انتخاب احتیاجه تصدق ایلمشدر . آلتش بش حدیث

شریف روایت ایلدی . کندیسندن دخی ابن عمر ، ابن عباس ،
جابر و سائر محدثین روایت ایلدیلر . بذل ایتدیکی اموالی
تجارتدن قزانمشدر . حق عالی زاهدانه لرلرنده (عبد الرحمن بن
عوف امین فی السماء و امین فی الارض) بیورلشمشدر . بدر
محاربه سنده فدای جان ایدن شهادتک ورته سندن هر برینه
درت یوز درهم (پاره) وصیت ایلمش اولدیفنی مونوقاً
یا زیورلر . محاسن اخلاقیه سته مبنی اهالی مدینه متتداری
ایلمش ایلدیلر . توانمه دقت اولماید که تنها یوله کرر ایکن
خدایم برابر اولور ایسه ایکیسی بر برندن تقریق اولملازدی .
بوده کندی انوابی هر قاچ غروشه بالغ اولور ایسه عین سواده
اثواب آلهرق خادمی کیدرمسندن نشئت ایدر ایمش . وفات
نبدن سکره تجارتی الدن برامشامشدر . هر کون یسه یوز قدر
دوددن مرک امته قافله سی مدینه منوره زقافلرنده طیب انداز
اولمقده ایکن کورولونی ایشیدن حضرت عائشه رضی الله عنها
« یونہ قدر ؟ » قییه سوال ایلمسیله عبد الرحمن بن عوف حضرت تری بیک
« یامینن قافلو فی کلدیکی سوبلدیلر . حضرت عائشه : « چوق
تحف ! بن جناب پیغمبردن ایشتم که عبد الرحمن بن عوف
بتون مالی تصدق ایدرک جتنه داخل اوله جق ، بیورلدیلر »
دیدی . بو حدیث شریف عبد الرحمن سمعنه واصل اولدقده
در حال نه قدر اموالی وار ایسه جمله سنی تصدق لیش و دوه لری
یوکاریه برابر ییجارکانه طاغیتمشدر . حضرت رسول اکرم

بر کون وحی انری اوله رق (عبدالرحمن) خطاباً: مسافره
اکرام ایت. مساکین و سائلینی اطعام ایله سنک
ایچون کفارت ذنوب اولور، دییه فرمان بیوردیلر.
مشارالیه صائم ایکن کندیسه نفیس بر طعام کتورمشلور.
حضرت (حمزه)، (مصعب بن عمر) شهید اولدقاری
وقت کفن بوله مدیلر. بنده طعامدن اکل ایتمه دییه رک رد
ایتمشلدور.

ذکور و انات یکرمی سکز اولادی وار ایدی. هجرتدن /
اوتوز ایکی سنه صکره عازم گلشنرای آخرت اولمشلدور.
دوت زوجه سی وار ایتمش. جسد مبارکری مدینه منوره ده
(بضع) نام بخنده مدفوندر. مطاف قدسین وزیرتگاه اهل
ایماندر.

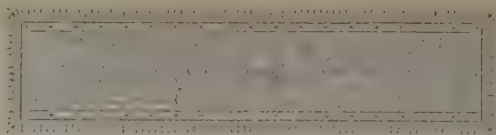
اخطار

فقهای صحابه کرام دها وار ایسه ده تراجم احوالنه مطلع اولدقاری
درج ایلدک. بوندن صکره نابیندن اولان مجتهدین حضراتک تراجمی
یازیلجق و جله سنک حکمیاتی دخی آریجه درج ایدله جکدر.

سعد بن جبیر رضی الله عنه حضرت تلمی

سادات تابعیندن و کبار مجتهدیندنر. کنیه سی (ابو محمد)، اسم
عالیاری (جبیر بن هشام الاسدی) در. عصر عالیارنده فقه
شریفده مرتبه قضایه و اصل اولمش و سائرلری فقهک بر
شعبه بنده کسب اختصاص ایتمش ایکن بو فقیه عالی شان احکام
دینیه نیک کافه مسائلنده احراز امتیاز ایلمشدر. عبدالله بن عباس،
عبدالله بن عمر کجی افاخم انتخاب دینک حلقه تدریسندن بتمش
بر استاد کل در. بر کون عبدالله بن عباس حضرت تلمی سعد بن جبیره
خطاباً: یا سعد! سده امور شرعییه مداخله ایت، خطا ایدر
ایسه که تصحیح ایدرز، بیورمتش ایدی. سعد دیا ابن عباس!
حضور استاد اگر میلرنده امور دینیه قاریشم قانم خدمتک
خارجنده در، دبه اظهار آثار تواضع ایتمشدر. وقتاکه عبدالله
بن عباس رضی الله عنک کوزلرینه علت طاری اولدی، سعد
حضرت تلمی امور قنوانی درعهده ایدرک ناسک مشکلاتی حل
ایتمک باشلادی. علم قرائت و علم تفسیری دخی حضرت عبدالله
بن عباسدن اخذ ایلمش و ذات عالی زاهدانه لرندن دخی
جعفر بن المغیره و محمد بن یوقه و نهال بن عمر و ابو عمر بن العلا

کی سر آمدان امت اخذ علوم ایتش اور در . مشارالیه کعبه
معظمه تک جو فقه داخل اولهرق بر دکتبده بتون قرآن عظیم
الشانئ ختم ایله دیک جوق واقع اولمشدر . رمضان شریفده
صلاوة تراویحه امام اولی قلمری وقت دوت . اش قرأت اوزره
تلاوت بیور لر ایدی . حیاسنده بر جوق فقهای تابعین موجود
ایکن (سعد بن جبر) جمله سنک مرجع یگانه سی ایدی . هر فرد
مقداسی اولمشدر . ابتدای حائنه (عبدالله بن عتبہ بن مسعود)
کاتبی ایدی . بعده (ابو رده بن موسی الاشعری) نک یاننده بروقت
خدمت کتایبده بولمشدر . سعد بن جبر (واسطه) ده مدفوندر .
سن شریفلری وفاتسده قرق طقوز ایدی . جوق کعبده
و باخصوص رمضان شریفده آقشام ایله یاتسو آره سنده هر کون
قرآن کریمی حتم ایدر ایدی . عذاب و مسئولیتی موجب
اولان کنه معصیت کبیره در . بن بر کیسه نی عصیان
اوزره کوریر ایه هم نهی ایتکه حیا ایدرم . چونکه
نزد مده نفسی تحقیر ایتش اولورم . سکوت اجا .
بت علامت لر ننددر . حق تعالی یه اطاعت ایدن ذا کر
اولور . تسبیحک اکثریسی تلاوت قرآندر . ناسک
زیاده عابدی کنه اهدن توبه نصوح ایله بری اولاندر .
بیور لر دی .

عمر بن عبدالعزیز رضی الله عنه حضر تلری

(عمر بن عبدالعزیز بن مروان بن الحکم) سر آمدان خلفای
امویه نندر . عدل و حقانیتک تمثال مجسمی اطلاقه شایان بر
حکمدار عالی تباردر . کمال درجه صافیت وجدانه و حسن اداره یه
مالک ایدی . فقهای امتدن ایدی . محمود کفوی « اعلام الاخیار »
نام کتایبده اجتهادات فقهانه سی علی التفصیل ذکر و بیان
ایتشدر . یحقی بر جوق احادیث شریفه نی ثبت تحفه بیان ایتد .
عمر بن عبدالعزیزدر . نام جلالت انبیا ای افخم اسلامیه
پنندن حرمت و تقدیر ایله یاد اولوب مآثر عرفانی لسان
جیل ایله تذکار اولمده در . تنهیدن امام شافعی حضر تلری
بو ذات ستوده صفاتک ائمه عادلدن اولدیغنی تصدیق ایلیور .
هجرتک آلتشجی سندسنده مدینه منورده ، یاخود بصرده
ساحه جهانیه قدمناه اولمشدر . سلاله طاهره و منسوب بر
خاندان جلیل العنواک سلب پا کندن کادیکی تسلیم کرده
مؤرخیندر . لونی بیاض ، جیل المنظر ، بیهمی تحیف ایتش .
آئنده آت طرناغک ضربه سندن برتر وار ایتش . تعلیم و تدر .
ایسته مأمور اولان اسانده امتک رحله فضل و ترسیه لرند .

پرورش یاب ادب و عرفان اولادینی حالد بن رشیده واصل.
 اولنجه حکمدار (عبدالمک) کندیسینی امور دولته استخدام.
 ایلک ایسته مش ایسه ده برچوق عذرلر سردیله کوشه نشین
 ازوا اولقی آرزو ایلدیکنی آکلامشدر. عبدالمک وقاتندن
 صکره خانی اولان (ولید) بویه بر خزینه فضل و عرفانک
 کوشه ده قلمسه راضی اولدیفندن کالات علمیه سندن افرادامتک
 استفاده سی ایچون حجازه والی تعیین ایدرک قیزقرنداشی (فاطمه
 بنت عبدالمک) ی کندیسینه تزویج ایلمشدر. فاطمه یاننده
 اولدینی حالد بویه چیهرق مدینه منورهیه مواسلتمده اوراده
 موجود بالجملة فقهای جلب ایدرک آئیده کی خطبه مؤثره یی
 اوقودی: ﴿ای اخوان! بن که حرمین والیکنه دکل.﴾
 ﴿خادم لیکنه مأمور اولدم. سزی تأمین ایدرم که﴾
 ﴿مسلمک مخصوصم طریق عدلدن آیرلما مقدر.﴾
 ﴿کرک عامل وکرک جابره نک اعتسافاتی بکا﴾
 ﴿خبر ویر مزایسه کن مسعولیت معنویه سزه عائددر.﴾
 اهالی و فقها والی معزول هشام بن امعایلک اعتسافاتندن
 دلگیر اولدقارندن مشارالیهک بو نقطندن نمون اوله رق یکده.
 یکرخی تبریک ایلدیلر. حقیقه دیدیکی کی اهالی به ابواب عدالتی
 کشاده ایدرک انوار حقانیت بتون قطعه حجازی تنور ایتمکه

باشلادی. والیکلی انانسنده حکمدار (ولید) مدینه منورهیه
 کلرک عمر بن عبدالعزیزک اجراءات عادلانه سندن نموناً عودت
 ایلمشلدر. ولیدک برادری سلیمانک وقاتندن صکره عمر جالس
 سلطنت اولدی. عدالت جهان پسنده انهلری حقدده سر آمدان.
 شعرا طرفارندن برچوق اشعار و قصائد سوپلتمشدر. مقام
 خلافته حین جلوسلرنده عادلانه معاملهلرندن طولانی ملکک
 قسم اعظمی نائل آسایش اولمش و قانونک تمامی اجراسی ایچون
 هر طرفه امرلر تسلطلر اولتمشدر. زماننده قسطنطنیه نک فوجی
 ضمتنده (مسلمه بن عبدالمک) قوه کافیه ایلکش ایسه ده عسکرک
 ذخیره سزلیکنن دوچار اضطراب اولملرنه بناءً عودتلیری
 حقدده امر ویرمش ایدی. عهد عالیلرنده برچوق قنوحانه نائل
 شول اولمش ایسته یوز بوزوراده مختصر کچوروز. نورعدلیله هر طرفی
 شوی ایتمکده ایکن یجرتک (۱۰۱) نجی سنه سنده واصل نزد
 رحمان اولدی. روایت اولدیفنه کوره جسم مبارکلی (سمعان) ه
 نقل کولتمشدر. مدت خلافتلیری ایکی سنه. بش آیدن عبارت
 کز اولوب یجری اوتوز طقوز سنه آلی آیدر. اون درت ارکک،
 بش قیزکه جماعاً اون طقوز اولادی دنیا به ککشددر. خسته لقلری
 انانسنده. بر طیب کتوره لمده تدای ایسسون، دیملریله
 ه خسته لک علاجی الیمی قولاغمه تماس ایتدیره چک قدرده
 قولای اولسه تدای ایتدیرم، دیمشلدر. غنده الک بیوک لذت
 مظلومه لک انتقامی آلتی ایدی. عدالت پروراسکی وسع خاوتی

تعریف اولناز درجہ دہ اولوب غایت متواضع ایدی. آذر زمان
ایچندہ چوق موقیتلره نائل اولدی. احادیث شریفہ
ایک اوکجه متین براساس اوزرینه درج صحیفہ حقیقت ایتدیرن
کندیسی اولمشدر.

امام شعبی رضی اللہ عنہ

(یومر عمر بن حنبل بن عبدی کبار الشعی) در. مشارالیه

حضرتاری کبار تابعیندن اولوب مجتهد مطلق، شیعین کفتار
برقیہ عالیشاندر. هجرتک آلتنجی سنہ سنہ ساحة جهانی
تشریف بیوروب یوز درت سنہ سنہ کوفہ دہ حجاز دارقابه
ارتحال بیورمشلدر. خلقه وعظ ونصیحت ایتکی چوق سور
نیر ایدی. ی کون انسانی وعظده جماعته غزوات نیدن بری
نیر ایدی. و داعظ شیعین اداانک تقریری خوشلرینه کیتیش
اولمشدر. رک برمدت اجتماع بیورمشلدر. حیاست پارلاق زمانی
خلفای آمویه دن (عبدالملک) ک عصرینه تصادف ایدیور. حتی
کولمانا نوردہ محکمہ لوزاکا بر حکایات غریبه استماعندن لذتیاب
اولدقاری چہتلہ شعبی حضرتاری بر چوق اشعار غریبه
روایت ایدر ایدی. مشارالیه برکون مسائل دینیہ دن بر شیئی
صورمشلر. «بیلیم» دیش. «سن بوقدر عالم اوله سینده نصل
بیلیمورسین؟» دیدکارنده «ملائکہ کرام بیلہ» (لا علم لنا الا ما
علمتنا» بیوردیلر. «بن بیلمز ایسم عیسی؟» بیورمشلدر.

رکون شعیبه بری: «یا فقیه! دبه خطاب ایلدی. مشارالیه
«بن فقیه وعالم دگم. بز احباب حدیثدن ایشدیکمزی خبر ویر-
یورزه. فقیه محرماتدن اجتناب. عالم ده غیاباً للهدن
خوف یدندرد. بیوردیر. کلام حکمت ایشمالندرد که
«سز علمانک فاسقیه جهلانک عابدندن فرارایدیکز.
بروقتلر انسانلردینلرینی مدار تعیش اتخاذ ایتشلر
ایدی. دینلرینی غائب ایلدکدن صکره ده مروت
مدار معیشت اولدی. بوده کیتدی. مدت مدیده
حیا ایله کچینیرلر ایکن شمدی اوده زائل اولمشدر.
نه وله یددی ده هیچ برشیء اوکرنه دن جام موتی
نوش ایتش اوله ایدم. لهمده و علیهمده برشیء
کسب ایتز ایدم* برزمانلر علمی عاقل اولان اولی.
الابصاره تعلیم ایدرلر ایدی. شمدی علمک قدری
قیمتتی بیامینلره تعلیم ایدیورلر. سزدینده قیا.
سدن صاقینکز. چونکه دینده قیاس دیندن اولمیان
مسائلی تزئید ایتمکدر. کرام ناسک محبت ومود.

تلمی سریع اولوب غضبلمی بطلی در. جهله ناک
غضبلمی سریع. محبتلمی بطاأت ایله در. بیوردیر
ایدی. عبدالملک کندیسفی مخدوملرینه خواجه نصب ایتش
ایدی. مشارالیه خصماً: «سن بنم اولادیمه قرآن کریم
تعلیم ایلدکدن صکره آداب اسلامی و اخلاق جمیلینی کوزلجه
اوکرنمیسین که علم ادبه رغبتلمی زیاده لشسون» بیوردی. شعی
حضرتلمی اکثریا شو شعری ورد زبان ایدرلردی:

(ایست الاحلام فی حال الرضا انما الاحلام فی حال الغضب)

مالی: حلم. رضا وسرور وقتنده دکل. غضب
حالنده لازمدر.

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

امام بخاری رضی الله عنه

غیر محمد بن اسماعیل بن ابراہیم بن سعید بن ابی بخاری
در مشرق بہ حدیث حدیث برآمدن برآمدن اسم اولدی
بتون من اینجہ مومنین علم بخیر خراسان، عراف،
شاه و معرکی قدرت و ستمی کز در احادیث سوزانی
طوبیادیفندن تاحشره قدر بتون افراد اسلامیه مقدار همت
و لایسدر، و لایسدر و لایسدر در، ایک یوز
تی ستمه قدر معمر مشهور، برچوق اکابر محدثین
احادیث ایلدی، کتاب بخاری یازمق یازمق یازمق
بیت کسی بی اسمان، کنی مقبر بارخیز بریور، ون اینی
یاشنده اکبر تحصیل علوم، به حدیث ایدر و هرق بر قج
سته صکره احادیث شریفه جمعه باشلامشدر **بن کتایمی**
آلتی یوز بیک حدیثدن استخراج ایدم و هر بر
حدیثی یازمق جفم وقت غسل ایدر و بعد الاستخاره
ایکی رکعت قیلار ایدم، بیور بر ایدی، کتاب بخاری
اون آلتی ستمه وجوده کتور مشلدر، و جسدانده بر

مشاهیر اصحاب کزین

حدیثک محققده کال درجه تعیین حاصل اولمدهن یازماز ایدی.
احادیث بخاریک جمله سی احادیث مکرره ایله برابر یدی بیک
ایکی یوز یتش حدیث شریفدن عبارتدر، مشارالیه حضرت تلریک
بیاننه کوره اصح اسانید مالک، نافع، ابن عمر، ابو هریره
ابو الزناد، اعرج نام ذواتدن عبارتدر، امام حضرت تلری بقداده
کدیککی وقت صبت و شهری ایشتمش اولان اسانده محدثین
برجوق حدیث شریقی یکدیکریله مزج ایدرک برک راویسی
دیکریه اسناد ایلدیلر، بوندنه مقصدلری بخاری حضرت تلریک
تجربه سی ابتدی، برکون بر مجلسده اولجه حضار اولنان احادیث
حضرت بخاری به عرض اولدوقده مشارالیه به حدیث یاکلشدر.
بونک راویسی بودر، شوراسی بویه اوله جقدر، دیبه جمله سی
تصحيح بیور مشلر و باجله علما حیرنده قلدقلردن کندیسنه
عرض تسلیمیت ایلمشدر، احمد بن ابوبکر المدنی، بخاری
حضرت تلری حقدده، «فقده امام حنبله معادلدر»، دیبور.
حتی امام حنبیل دخی حال حیاستنده، بخاری حضرت تلری کبی
برعام بیدانی بخارادن چبقما مشدر، دیمشدر، الحاصل مآثر
عرفانی بتون افام علمانک تحت تصدیقنده، بخارادن
مفارقت ایتیمی حقدده شو روایت واردو، امیر بخاری خالد
بن احمد الدهلی کندیسینی خواجه نصب ایدرک تعلیم علم ایچون
حضرت بخاریک کندی خانه سته قدر گلستی آرزو ایلمشدی.

جواب امام: * بن نخوت عالمی تذلیل ایتم. علم کیمسه نك
 آیاغنه کیتمز. بیوروب ردایتدکارندن بحارایی ترکه مجبور
 اولمشلردر. حق زماننده کوزلری حجاب کبر ایله مستور بعض
 خودپسندان کنیدیاردن بشقه سنك اوقوندرلامسقی ایسته مشلر
 ایسهده حضرت امام: * علم بر قاج شخصه منحصر
 اوله ماز. بیوردقلردن حق عالیرنده بر طاقم اعتسافاته
 قالمشمشلر ایدی. نهایت اونادره روز کارك بخارادن جیقمسنه
 سبب اولدیلر. بوخالدن قلب مبارکری شکست اوله رق جمله سی
 حقنده بدعا ایلمسیله برر برز محو اولوب کیتمشلردر. سمرقنده
 کندی قریه سنه کادکری زمان بر کیجه صلاة صبحی بمالادا
 روحنك قبض اولمسنی حضرت خدادن رجا ایلمش ایدی.
 واقعا بر آی کچمدن واصل دار آخرت اولدی. وقائی کوئی
 هر کس کرا ایله مرکبلره یئنه رك بیکلرجه جماعت ایله ودریمه
 خاک غفران ایدلمشدر.

امام ابو محمد المزنیک امری اوزرینه (تبیح البخاری)
 طقوز جلد اولق اوزره کاملاً آتون صوبیه یازلمشدر. بو
 کتاب مبارکی اکثریا طاعون زماننده اوقورلر. باذن خدا دفع
 اولور. پدرلری اعلم علمادن بذات ایمش. وفات ایلدیکی وقت
 بخاری حضرتلری یتیم قالمشملر ایدی. وجود عالیلری نحیف
 اولوب نپك قصیر، نهده طویل ایمش. بری ذات شریفلرینه

قارشو (عالم الدنيا) دیه خطاب ایدرك اظهار آثار مود تنکارانه ده
 بولور ایکن حضرت امام: ممدح ایله ذم بزم عندمنده مساویدره
 بیوردیلر. بصریه داخل اولدقلری زمان هر کس: «بوکون بزم
 بلده منزه (سیداللقها) داخل اولدی، دیه رك اظهار آثار
 شادمانی ایلمشدر. بغدادده یکر می بیك کتیکلک بر مجلس عمو.
 میده حدیث شریف تلقین ایلدکلردن مآثر کمالانیسه بتون
 قلوب امتده جایکبر احترام اولمشدر. بویابده یوزلرجه اکابر
 علما، افاحم فقها شهادت ایدیورلر. بز بوراده تطویل مقاله
 تروم کورمندک. اودرجه احترامات فائقیه نائل اولمش ایدی که
 مسلم بن الحجاج حضرت بخارینك ایکی کوزلردن پوسایتدکن
 صکره: «یاسیدالحديث، یاستاذالاستاذین ویاطیبالحديث فی علله!
 بی براقده ایاقلریکی اویهیم، بیوردیلر. ده حال شهابده
 بصرمه اسواقده کدر ایدر ایکن مشتاقان اهل حدیث انشای
 ضریقه کنشلیسه تصادق ایدرلر ایسه احادیث شریفدن سؤال ایدرلر
 ونقر برلری بازارلر ایدی. اکثر کونلر سوقاقلرده یانسه بیکلرجه
 خلق طوبیالاندینی اولور ایمش. بیکن زیاده کبار مشایخدن
 اخذ حدیث آیلدیکی اقرار ایله نایسدر. کتاب اللمدن صکره کافه
 کتبت الهی وسیدی تبیح بخاری اولدینی کافه علمانك اتفاق
 نموده در. سبب تالیفته کلتجه کنیدیبری دیورکه: «برکون فقهادن
 (اسحق بن راهویه) مجلسنده اوطوریور ایدم. حاضر وندن
 بفصلری سنن رسول الله دائر بر کتاب یازان اولسه نه کوزل

اولو در دین . بوقت قولدن خبر حصه و له کتب علمی حضرتیه
کری . آن روز بیک حدیثین . انتخاب و کتابی یازده .

مکه مکرمه به کیتدکاری زمان طاب حدیث شریف ایچون
مدت و فیه قالمشدر . (تاریخ) نام کتابی قبرنی علیه السلام
قربنده کیجولوی قرق ضیاسنده یازمشدر که بوکتابده اهل
علمدن بیک قدر اعظم رجالک احوالندن بحث اولیور . درجه
تقواسنه دقت اولمیدر که برسنه بی بردن صائم اولمله برابر قوت
لایقوی بکرمی دوت ساعته خرمایه استدر دیکنی شعر طبقا .
تند محرودر . اکثریا سراج یاقه رقی صبا حله قدر احادیث
شریفه یارازنر ایدی : * کشینک هلاکی کندیندی بکنه .
سندندر . جدا اصیل اولانلر هر کسه متواضعدرلر .
کونش بیله بتون کائناتده علویت فشان اولمش ایکن
ضیاسنی روی زمینه ایصاله تنزل ایدیور . اغراض ذاتیه
ایله افتخار ایتک روزکار ایله دفع جوع ایتک قدر
عیشدر * حسن اخلاق اجنبیلره قارشی بیله واسطه
محبتدر * . چوق ذلیل و حقیر واردر که حسن اخلاقی
آنی عزیز ایدر * حیوان ایله انسیت . جهلا ایله
الفتدن اولادر . کلام حکمت انسانی کندیلرینه - نادانلور .

ابوداود حضر تلری

(سلیمان بن اشعث بن اسحق الازدی السجستانی) در . اصحاب
کتب سته دن بریده بودات ستوده صفاتدر . ایکی یوز ایکی
سنه سنده که وارد برای عالم شهرد اولوب ایکی یوز بخش بشده
بهره ده عالم ابدیه چکه مشدردر . خراسان . شام . عراق
بهر طرف لر قی کوهرک برچوق اعظم محدثندن اخذ ایلدکن صکره
رقاق دفعه بغداد قدسین علویت اولمشدر . محصول ثمره سعی
اولان (سنن ابی داود) نام کتاب فوائد نصاب - که دوت بیک
سکر یوز حدیث شریفی جامه مدر - بتون اهل ایمانک مایه .
الافتخاری وزمین تطبیقیدر . ایلیک اوکجه کتابی بغدادده نشر
ایلدی . حسابسز مشتاقان عرفان تنویر دیده اناهج ایلدیر .
(سنن ابی داود) یوز بیک حدیث شریفدن انتخاب اولمشدر .
امام حنبله عرض اولدینی وقت زیاده سیله تقدیر ایلمشدردر .
بیوریورلر که : بن بیکلرجه اطلاق عالی پیغمبری بی ثبوت حقیقه
بیان ایدرک انظارامته عرض ایلدم . ایچنده دوت حدیث ارباب
وجدان و ایمان کامله دنیا و آخرتده کافیدر . مصور اخلاق

اولان جلد لرحه محایف ادبیه بدلدو: برنجیسی (اما الاعمال بالذات). ایکنجیسی (من حسن اسلام المرء ترکہ مالا یمنه). اوجنجیسی (لا یكون المؤمن مؤمناً حتى یرضی لایحه مایرضی لنفسه) دردنجیسی (الحلال بین والحرام بین و بینهما امور متشابهات) مالدی: بالجمله اعمال نیتلریله در. * مالایمنی یی ترک ایتک کشینک اسلامیتی محسنانندندر. بر مؤمن کندی نفسی ایچون آرزو ایلدیکی ایولیکی مؤمن قرنداشی حقنده ایستمنیجه مؤمن کامل اوله ماز. * حلال وحرام معلومدر. آرد لر زنده امور متشابهه واردر که اجتناب ایتک لازمدر.

ابوداودک (کمی) - یعنی انتاریسنگ قوی - یک بری واسع، بریده طار ایش. سببی صور مشر. * برنده کتاب حق ایدیور. دیگر سبب خدمتی یوقدر. اسراف اولسون دینه طار یلدرده. یور مشر. (اونغان من حسان): «ابوداود ائمہ دنیان بریدر. فقه حدیث و اصول فقهده ید طولی صاحبیدر. کالات انسانیه سنی تصدیق ایتمین بر فرد یوقدر. هله امهات سنن پیغمبری یی بربره جمع ایدن ذات عالی فقیهانلری اولدنی بالجمله فقهانک تسلیم کرده سیدر. دیشدر.

کلام عرفان پناهیلری بروجه آتیدر: * جناب حق

قریت کسب ایتدیردیکی بر قولنه طلبسز علم احسان ایدر * عامل. علمی طلب ایدوب مآثر علمیه یی هوای نفسنه آلت اتخاذ ایدن دکلدردر. * نظریخی انسانلرک معاینه حصر ایدن کندی عیلمریخی کورمن. * خالق بر اقویده مخلوقه بیون اکن ارباب علمه تعجب اولنور * عارف نه سرورده. نهده حزنده دائم اولور * سوء طبیعت صاحب لریله اختلاط ایتک سفینه یه را کب اولمقله برابردر. چونکه هر درلو مخاطره ملحوظدور * اوچ شی غضب الهی موجبدر: آنلرده کثرت لعب، ابنای جنسی استهزا و غیبتدر * اغنیایه محاور اولمقدن صاقینکز، باعث مفسد تدر. * تقوا سز خوف الله، انفاق سز حب جنت کیمیدر. * فقرا یه معاونت و مودت ایتک سزین حب نجی ادا ایدنلر کا زبدرلر * سرمایه عرفان امتعه نک سیدیدر. * خالقنی دنیاده بیلمین آخترده هیچ بیلمز.

ایسترمه دیدی. کلام در بار لرزیدن در که: * اولاد کز ره علم
تعلیم ایلیکیز. واقعا کوجدر فقط ایلیده بیسوک
اولور. بر قومک کوجکی فقیر اولسه ده صاحب
علم اولورسه بیوکدر. . .

هجرتک بکرمی ایکنجی سنه سنده دنیایی تشریف بیوردیلور.
طقسان درت سنه سنده دین خاگ مفقرت ایدلمشدر.

3070

3070

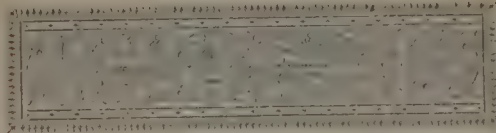
عروة بن الزبير بن العوام حضرتلری

عروة بن الزبير بن العوام حضرتلری

مدینه منورهده ظهور ایدن فقهای سبعمه دن بر مجتهد
مطلقدر. والد عالیلری حضرت زبیر عشرة مبشره دندر.
والده لری حضرت ابوبکر رضی الله عنک کریمه عفت و سیمه لری
حضرت (اسما) در. حضرت زبیرک والده سی جناب رسول
اکرمک عمه سی (صفیه) رضی الله عنها حضرتلریدر. حضرت
عائشه رضی الله عنها دن حدیث شریف روایت ایلدی. م
کندیستدن دخی ابن سہاب. زهری و سایر کباب نامی. وایت
ایلدیر. زهد و تقوی ایله مشهوردر. قوه حفظه سی درجه
قصوده ایدی. ولید بن عبد الملك زماننده قدم شریف لریسه
علت مارش اولای کوربان لزومه مینی اطباء معرقبله قطع
ایدلمشدر. بو عملیات رمضان شریف ایچلدو اولدی. نتایج ک
ایدی. افسار اتمدی. همده صبر ایلدی. بعده سکز سنه
مدر معمر اولمشدر.

مشارالیه بر کون بر مجلسده بولنیور ایدی. اهل مجلسدن
هربری دنیایه عائد بر آرزو بیان ایلدیر. عروه ایسه:
دین آخر عمریمه قدر عبادات و طاعات ایله مشغول اولوق

سفیان بن عیینہ حضر تلمری

کبار تابعین و مجتهدین مطلقه دندر . نهایت درجه در
متقی ایدی . فرق سنه قدر آریه اکبری ایله امرار حیات
ایندی . علم فنیایه و داع ایللمسیله برابر مذهب عالیستک
تابعلمری قالمشدر . ذکای خارق العاده سنه دالدر که درت
یاشنده ایکن حافظ قرآن عظیم اولدی . آلتی یدی باشلر ندمه
احادیث پیغمبری حافظه علویت و فراسته آندی . یوز تمش
سنه سنده کوفه دنیایه کلهرک صکره دن مکّه مکرّمه د توط
ایندی . یوز طقسان اوج سنه سنده طامغان بر یاشنده اولدیفی
حالد کشمکن حیات فانیه دن وارسته اولمشدر . مکّه مکرّمه د
(حجون) ده ودیعه خلک غفران اولمشدر . * بن مدح
وذم اولنان شیئلره ایسانه مام . صوکی برعکس اولمسی
محتملدر * علمم نفسمی اصلاح ایدر دیوبده
صلاح کسب ایتمه یتلر فاسق درلر * بر عالمک کوندوزی

سفاهتده . کیجه سی جهلمده کچر ایسه نه فائده ویریر ؟
* ارباب علم عمللریله عامل اولانلر در . (لااله الا الله)
کلمه طیبه سی صوکی نافعدر . (وجعلنا من الماء کل
شیء حی) مقتضاسنجه جناب حق صوایله هر شیئی
احیا ایلدیکی جهتمله (لااله الا الله) ایله دخی قلوب
بشری احیا پیورمشدر * کیجه کوندوز مصحف
شریفه نظر ایتک بکا هر شیئدن لذیدر * دنیاده
زهد صبر ایتک و موته منتظر اولمقدرد . دنیاده
کنندیکی توپا موجود دکلسین فرض ایت . علمک
اولی استقاع آخری حفظ و نشردر . غیبت ایتک
مدیون اولمقدن اشددر . چونکه دین قضا اولور .
غیبت اولماز * عالم اولانه آر نصیحت فائده ویر .
مدیکی حالد چوغی ضرردر . * قلبک زده خشیه الله
هر شیئدن زیاده اولماز ایسه درجه زهد واصل
اوله مازسکز . * بتون عالم جنته داخل اولسونده

بن ناردہ قالہ یم راضی یم . نفسی ہر کسک مادو .
 نندہ کورمک . فقری غناہ . تواضی کبرہ . ذلی
 عزتہ تقدیم ایتک و تحصیل عرفان ایچون طول
 عمر آرزوسندہ بولمق فضائل وجداندندر . عکسی
 ارتکاب ایدنلر عاقل دکلدر . فخر کبری ترک
 ایتدہ قبردہ طول مکئی دوشون . اہل تقواہ
 متقین دینلمسی ہر درلو فناءلقدن بری اولہرق
 دائرۃ اتقاہ داخل اولدفلرندن ایلری کلدیکی کبی
 عارفلرہ عارف اطلاقی دہ ہر شیئی بیلدکاری
 خالدہ بیللمہ مزلسلہ کوروندکاری ایچونددر . ایولکک
 ایوسی مصائبی کتم ایتکددر . برکیمسہ قرق کون
 خلوص قلب ایلہ عبادانہ مداوم اولور ایسہ قلب
 مجلسندہ حکمت پیدا اولور . سکا عامل اولمدیفک
 علمدن ضررلی بر شیء یوقدر . روز حشردہ
 اشد عذاب مال صاحبی اولدقلری خالدہ تصدق

ایتمیلر ایلہ علمیلہ عامل اولمیانلرہ مخصوصددر .
 برکیمسہ حرام ایلہ نفس آرسنہ حلالدن حجاب
 چکیمہ نیجہ درجۃ تقواہ واصل اولہماز . ناسک
 عنداللہ خیرلیسی انسانلر ایلہ حصرت خدا آرسنہ
 توسط ایدندر . آتلدہ انبیای عظام و علمای
 عالمینددر . حدینی بیلمین کیمسہ ایچون مدح فائدہ
 ویرمز . سز طریق حقہ سالک اولوب طوغری
 سویلمیکز . ارباب وجدانک قاتی سزہ قورقو
 ویرمسون . رضاء الہی ایستہ یں بشقہ سنک کیفہ
 خدمت ایتمز . جل عارفانہ لریٹ ہر بری برحیفہ حکمتددر .
 ذات بارکارینہ ہدیہ تقدیم ایتدکاری وقت : ہ فلان بندن
 دہا محتاجدر اورایہ ویریکنز . دیہرک رد ایدرلدی .
 الحاصل وجدانی ہر درلو شوائب سیئہدن خالی بر مجتہد عالی
 ایدی اولیلہ عالی سوزلر سویلردی کہ مستمعنک بادئ نجاتی .
 اولور ایدی . بیوربرلر ایدی کہ . سکا فائدہ سی اولمیان

بر شدنی او کر نملک عبثدر . بلایه صابر . قضایه راضی
اولان اهل کمالدر . طمع وریادن خلاص اولمق پک
کوجدر . طالب علم نفسی هر کسک مادوننده
کورملیدر . عماسز علم سکا فائده ویرمز . مضرت
ویریر . انبیا وعلما ایچون آیر یجه اسرار واردر .

سعید المسیب حضر تلری

خورشید معرفتی مدینه منوره ده شمعش پاش اولان فقههای
سبعه دن اولوب مجتهد مطلقدر . همه کبار تابعیندن اولمق
شرقیه مباحیدر . کنیه سی (ابو محمد) در . سر آمدان محدثین
وفقهانن ایدی . حدیث شریفی ابو هریره . سعد بن وقاص ،
زهری حضر اتندن اخذ ایلدی . عبد الله بن عمر مسائل شرعیه بی
سؤال ایدنری اکثریا مشارالیه حضر تلری نه کوندیرر ووردیکی
کجوابلری قبول ایدر ایدی . خلاصه مآثر عرفانی فقههای
عظیماتک چله بی طرفندن تصدیق ایدلشدر . زماننده
جهانک سرتاج لایه لای ایدی . ازواج مطهرات حضر اتندن
حقیقت شریف استماع ایلدی و اصحاب نیدن چوقابلریه
کوروشدی . مشارالیه حضر تلری نه قرق حج ایلدم واللی
سنه امام ایله برابر نماز قیلدم و نمازده بر فردک
قفاستی کورمدم . بیوردیلر . دیمک اولبورکه نمازده ایکن
هپ اوک صفده بولورلر ایش . الی سنه آقشامک آبدستلیه
صبح نمازنی ادا ایتمشلدر . بو حال صباحه قدر او یوم مدینه

رلات در . فرق سنه قور و آربه اكنكيه معمر اونشردر .
 هجرت كنجي سنه سنده دنياي شريف و هجرتك طقسن بر
 سنه سنده مدينه منوره دار بحال دار بقا بيورديلر . صاحبك
 قدر عبادتن مبارك آياقلى شيشر ايدى . آياقلى سنه
 حداثه و ليورسن : عبادت ايجون خلق اولندك .
 دير ايدى . اوتوز سنه قدر اذان شريف اووقندن مقدم
 جمع شريفه داخل اولورلر ايدى . اموال دنيايي جمع
 ايدوبده هر فنا القده بولسا نلرده خير يو قدر
 انسا نلرك جمله سى جناب حقاك محافظه سى تحتنده در .
 بر فنالق قصد ايدرسه كيم مانع اولور . بيوربرلر
 ايدى .

ابن شهاب زهرى حضرتلرى

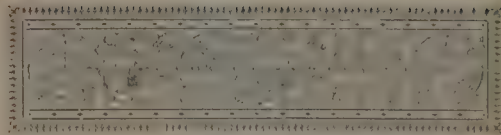
كبار محدثين و تابعيندن برجهتد مطلقدر . (زهر) ضم (زا)
 و سكون (ها) ايله (زهره بن كلاب بن عامر) . منسوبدر كه
 (قريش) قبائلنددر . حضرت رسول اكرمك والده لرى (آمه)
 بوقيله منسوبدر . ابن شهاب دخى قبيله مذكوره دندر . علوم
 شرعيه ده مشار بالبان ايدى . امام مالك ، سفيان الثورى ، ابن
 عيينه و ساير ذوات كرام كنديسندن اخذ حديث شريف ايلد-
 رلر . محافل غاميده لسان ستايشله ياد اولنور ايدى . فقها دن
 ابن دينار حضرتلرى زهرنك مدحنى صاخ جان ايله ايشنديكى
 وقت : «بو زهرى كي مدر ؟ بو قدر مدح ايدى يورسكيز ؟ بن ابن
 عباس و ابن عمر دن اخذ حديث ايلدم و ملاقاتلريله مشرف
 بولسا اوللارم زهرى . مجنون بدن افضل اولسون ؟ » دير ايدى .
 زهرى مكه مكرمه يه كلش ايدى . عمر بن دينارك مجلسنه كوتوردلر
 ساعتلرجه فم عالي بولدن نطق صادر اولدنجي هر كس حيرته
 قالدى . زهرى مجلسدن كيبتد كدن صكره : «زهرى بي نصل بولديكز ؟»
 ديه سوال ايلملريله : «والله بن بوقريشى كي عالم كوردمم » ديدى

حلیفه عادل عمر بن عبدالعزیز اطراف ممالیک فرمانبردار گردید و
 زعمی نیک اجتماعیه عامل اولمسی اصرار ایدى. مشارالیه فقهای
 سبعه نیک معلوماتی حافظه سنه آلمش ایدى. روز و شب مطالعه
 کتب ایه وقت کجیر ایدى. حجره علمانه سنده کتابلر لبالب
 طولی ایدى. بری براقیر، دیگرکی اوقور ایدى. بو حالندن
 یزار اولان زوجیه مشارالیه خطاباً: «سنک بو کتابلر ایه
 اوضرا شملقنک اوزریمه اوچ زوجیه دهالقدن قنادر» دیهرک
 بو سوزی ایه فطرت نسانیه سنی میدانه قویمشدر. مشارالیه
 حضرتلری بتمش ایکی یاشنده یوز یکرمی دوت سنه سنده عالم
 آخرته انتقال ایلیمشدر. وفاتندن صکره حزن آور بر چوق
 مرثیهلر یازلمش و ارباب معرفت طرفندن اغلامشدر.

اسحق ابن راهوی حضرتلری

اثمه اسلام و فقهای کرامندن بر مجتهد مطلقدر. علم
 حدیثدر بر استاد عالیه ایدى. بتمش بیسک حدیث شریف
 از بردی اقراریه ثابتدر. (راهه) استاد اولمسی پدری
 ابوالحسن ابراهیمک لقبی اولدینی ایچونددر. مکرمه یولنده
 ساحه علمه کشدی. امام شافعیک اصحابندن اولدینی مروی
 ایسهده امام شافعی ایه آرملرنده شدتلی بر مباحثه کچمش
 اولدیفته کوره بو قول غیر معتبردر. فخرالدین (منساقب
 شافیه) نام کتابنده شو معلوماتی و بر مکدهدر: «(راهوی)
 حضرتلری مصره کیتدیکی وقت حضرت شافعیک آناری
 جمع ایدرک کالی تصدیق ایتمک مجبور اولدی. احمد بن حنبل
 حضرتلری دیویدک: (راهوی) بزم عندمزه ائمه مسلمیندندر.
 آنلرکی بغدادده آفقیه کلامشدر. (مسند) نام اثر بهتری
 این المحدثین مقبول و معتبردر. عراق، حجاز، یمن، شام
 طرفلری کردی و سفیان بن عینه کی اعظم امتدن اخذ
 حدیث ایدى. بخاری، مسلم دخی مشارالیه دن اخذ حدیث
 ایلدیلر. یوز آلمش بر سنه سنده دنیای تشریف و ایکی
 یوز اوتوز یدی سنه سنده ارنحال دارقیا بیورمشلردر. رحمه
 الله تعالی.

شریفه روایت ابیادی . کشیدند دخی (قتاده بن دعامة)
 (ایوب السجستانی) روایت ایلمشدر . حسن بصری
 حضرت تریله معاصر ایدی . پک ابی کوریشورلر ایدی . فقط
 مؤخر آزه لرنده بزودت حاصل اولمشدر . حتی حسن بصری
 وفات ایتدیکی وقت ابن سیرین جنازه سنده حاضر بولندی .
 قولاقاری صاغر ایدی . اوتوز اوج ارک واون بر قیز اولادی
 اولدیغی روایت ایدرلر . عبد الله نامنده کی اوغلندن بشقه لری
 حال حیاتنده وفات ایتمشدر . حین ارتحالنده اوتوز بیک درهم
 قدر بورچی وار ایدی که مخدومی عبد الله طرفندن آسویه
 اولمشدر . (مالک بن انس) حضرت تریلی وفات ایدر ایکن
 « بی این سیرین غسل ایتسون » دییه وصیت ایلمشدر . فقط
 اوتوزده ابن سیرین بورچندن طولای حبس خانه ده بولنور
 ایدی | حکومتک امریله سیدی تخلیه قلنه رق بعد الفسل بنه
 اعاده اولندی . رقای پوز اون سنه سنده در . بصره ده مدفوندر .

ابو بکر عبدالرحمن بن حرث حضرت تریلی

مدینه منوره ده آراماساز معرفت اولان فقهایی سعه دندر .
 سادات تابعیندن ایدی . حضرت عمر رضی الله عنک زمان
 خلافت لرنده قدم ناده عالم وجود اولدی . طقسان درت سنه سنده
 وفات ایلمشدر . اوسته بر جوق فقهایی کرام دار بقایه ارتحال
 ایتدکاریدن « سنه الفقهه » دینامشدر .

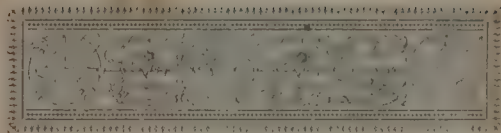
۸۵۰

ابن سیرین حضرت تریلی

اسم عالی لری (ابو بکر محمد بن سیرین البصری) در .
 مشاهیر فقهادن بر مجتهد مطلقدر . پدری (انس بن مالک)
 حضرت تریلینک کوله سی ایدی . جدی قالا یحیی لری ایدر ایش .
 والد ه سی (صفیه) حضرت صدیقک جاریه لرندندر . ابن سیرین
 انس بن مالک ، عبد الله بن عمر ، عبد الله بن الزبیردن احادیث

اولان بغداده عزیمت ایلمشدر . بلدۀ مذکورده ابراهیم بن محمد بن سفیان ترمزی ، ابن حویمه کی اولیاء حدیث کندیسندن استماع حدیث شریف ایلدیلر . امام حضرت یزید بن ابی اسحاق اوره بو کتانی اوچوز بیک حدیثدن تألیف ایلمشدر . بعضری یوز بیک دیور . ابو علی بن علی النیسابوری « کتاب مسلم احادیث شریفه نك الك صحیحترین جاه مدر » دیو تصدیق ایدیور . حسن اخلاقه ، درجۀ آقاسنه دقت اولمایدركه ذات مبارکله هر طرفدن هداای و فیه آقوب کلیر ایکن اصلا قبول ایتمیوب آرقه سننده اودون طاشیهرق فروخت ایدر و حاصل اولان ثمانندن اقوات بومیه سی تأمین ایدر ایدی . کلام حکمتاً بیهنددرک : * انسان وسعت حالنده . فتنالغه متجاسر اولماز و مقتدر اولدینی حالده دشمنندن اخذ انتقام ایتمیسه ساحۀ کلاتده اثبات اهلیت ایتمش اولور . هر شیمده نفسلرینی بکنوبده کندیلرینی مقتدر عد ایدنلر هر شیدندن محروم اولورلر . یوربرلر ایدی .

حضرت امام مسلم

(ابو الحسن مسلم بن حجاج) در . ائمۀ حفاظ و اعلام محدثینددر . بخاریدن صکره امام اولوب عذبن عد اولور . صحیحین ذکر اولنسه مقصدک (صحیح البخاری ایله صحیح مسلم) اولدینی در حال آکلاشیلور . مشارالیه علم فقهده معلومات وسیعه صاحبی ایهده شهرت تحریرانه سی علم حدیثده فن . اقدامات مبادیه سیله عالم اسلامه سبق ایدن خدمتی سیبیلله حشره قدر قلوب امتده جایگیر ایتیرمیدر . تام الاعضاء . ابیض الرأس ایدی . لجه نیک اکی یوز دوت سنه سننده قدمهاده جهان اولدی . اکی یوز ایش سنه سننده بر بازار کجه سی یانسو زمانسنده ارتحال دار بقا ایلمشدر . حضرت امام اخذ حدیث شریف مقصد دیانتکارانه سیله عراق . حجاز . مصر ، شام جانبازینه سیاحت ایدوب یحیی بن یحیی النیسابوری ، قتیه بن سعید ، اسحق بن راهویه ، اسحق بن حنبل ، عبد الله بن مسلمة القعنی کی اقاخم محدثندن اخذ حدیث شریف ایلدی . چوق دفعه لر او زمان منبع علوم

بالجمله علمانك تقدیرانسه مظهر اوله رقی سختی عموماً قبول
و تصدیق ایلمش لدر در . الحاصل شهره شریعت مطهره ده خیلی
افعال مبروره سی کورلمش بر امام همام ایدی .

حضرت نسائی

(عبدالرحمن احمد بن شعیب النسائی) در . کتب سته
صاحب لردن اولوب ائمه حدیثدن بر امام عالی قدر در . فقه
شریفه ده دخی بهره نامی اولدیغی تراجم احوال علمادن
بحیث ایلدن مؤرخلر یازیورلر . (نساء) - فتح نون ایله - خراسان
طرفلر ندر بر قریه مک اسمی ایدی . حضرت امام اوراده دنیایه
کیشلر در . نهایت اوج یوز سنه سنده مکّه مکرمه ده واصل نزد
روح اولتیلر . جسد مبارک لری مکّه ده مدفوندر . کتبه
بی بی سید . محمد بن بشار . محمود بن غیلان . ابو داود . سلیمان
بن ایشع و سائر هون اخذ حدیث شریفه موفق اولمشدر .
کندیسندن دخی ابو القاسم البطرانی . ابو جعفر الطحاوی .
ابو بکر احمد بن اسحق السنی الحافظ کی تشنکان . نطق
تبویدن استماع ایلدیلر . حدیث و علل وسائر علومه دائر
آثار عیدیه سی واردر . حکیم نيسابوری : (نسائی) نك
حدیث و فقهده بر عالم کامل اولوب هرکی فصاحت کلانندن

ابو عیسی محمد بن عیسی ترمذی

ائمه حفاظ و سراج محدثیندن بری ده بو ذات جامع
الکمال تدر . ترمذ (کسرنا و ذال ایله) جیحون نهر نك جانب
شرق سنده کائن مشهور بر شهر در . ایکی یوز یتش طقوز
سنه سی رجینک اوچنجی بازار ایرتسی کیجه سنده زمزمه
تسلیم روح ایلمشدر . بر جوق ائمه حدیث داخل دائره
تدریسی اولمشدر . کندیسی نطق حضرت پیغمبری پی بر کتبه
جمع ایله اصحاب کتب میانته داخل اولمشدر . صدر اول
مشایخندن اولان قتیبه بن سعید . محمود بن غیلان . محمد بن
غیلان . محمد بن بشار . احمد بن منیع و سائر کبی اهل حدیثه
ملاقا اولمشلر در . علم حدیثده تصانیف کثیره سی و ائمه
جمله سنندن احسن بو کتاب فواید نیسایدر . بوند
احادیث شریفه نك احسن و اصحی ذکر اولته رقی
مذاهب و وجوه استدلال کبی معلومات نافعه بیان اولمشدر .
حتی آخرینه کتاب علل ضم اولتوب فوائد و فیه
اخذ اولمشدر . کندیلر نندن روایت اولندیغنه کوره
کتابی بغداد . حجاز و عراق علما سنه اراثه ایلدیکی زمان

متجبر ایدر دیور . شافعی المذهب اولوب فقها و محدثک
سر آمداننددر .

حضرت طاوس بن کيسان ابو الرحمن اليماني

سادات تابعیندن برقیه عالی شان اولوب علوم شرعیده
یکتا اولدیفی تواریخ موثوفه یزیور . انتخاب فی علیه الصلاة
والسلامدن الی ذات ایلله ملاقی اولمش و قرق دفعه بیت الله
الحرامی زیارت ایدوک اشای حج ایلمشدر . بحاج الدعوه
اولدیفی موثوقدر . او درجهده شهرت قلبه مالک ایدی کرجام
موتی بوش ایده چکنی بیامش اولسه ایدی غیر مشروع راسری
اجر البتک شویله طورسون مداعنه اصلا اداره کلام ایلعزدی
شهره استقامته ثابت قدم اولوب مسلک زاهدانه سی چیدی
ایدی . ابن عباس . ابو هريره . جابر بن عبدالله . عبدالله بن الزبير
رضی الله عنهم حضراتدن اخذ حدیث شریف ایدرک کندیسندن
دخی مجاهد . عمر بن دینار روایت ایلدیلر . عمر بن عبدالعزیز
سریر خلافته جالس اولدیفی زمان طاوس بر مکتوب کوندروب
* سنک عملک خیرلی اولمسنی ایستر ایسهک امور
عباده اهل خیری قولان . ماننده اولان (اذا اردت

ان یكون عملک خیراً فاستعمل اهل الخیر) عباره سی یازمشدر .
حضرت عمر مکتوبی او قودقلمی وقت « بویکا کافی واعظدر »
بیوردی . یوز آلتی سنه سنده مکده حج زمانندن برکون مقدم
عزم کاشمیرای جنات عالیان اولمشدر . * عبادتک افضل
کیزی اولانددر . نه اوله یدی ده علمی نفسک ایچون
تحصیل ایدک . ناسدن امنیت و علمله عمل زوال
بولدی . بیوررلر ایدی . دایه سنی بیت المال طرفندن احضار
ایدن بر قویودن صولاماز ایدی . قرق سنه یاتسونک آبدستله
صباح نمازی ادا ایتمشدر . بر آتش کوردیکی زمان خاطرینه
کشدت نازکلهک بیوش اولور ایش .

بك بيوكدر . روايى اولدينى احاديث شريفة كتب سته دن .
مخرج در . هيرنك يمش دردنجى سنه سنده وفات ايلدى .

مسروق بن الاجزع الهمداني

عبدالله بن مسعود حضرت تاريتك ساحى اولوب فقه شريفى
آندن اخذ ايلمىل مجتهدينددر . اعلام تابعيندن اولمغله برابر
امر فتواده ايلرى كنلردن اولمشدر . حضرت ابوبكر وعمر
رضى الله عنهمادن احاديث شريفة اخذ ايلدى . علماء عربك
سرآمدان شعرا سندن ايش . برآنى مدح ضمنده بر جوق
ايسلر سويلمشدر . بعض بلاده قاضى اولدينى يازيبورلر .
هيرنك اوتوزنجى سنه سنده وفات ايلمشدر * بركون عدل
و حقانيت دائره سسنده اجراى احكام ايتك بكا بر
سنه فى سبيل الله جهاد ايتمكدن افضلدر مائده اولان
(لان اقضى يوماً واحداً بحق وعدل احب الى من سنة اغزوها فى
سبيل الله) كلام حقيقتبيانى اقوال عارفانه سسنددر . مسائل
شرعيه نك بعض جهلر نده مجتهدين سائر ايله آرملرينه اختلاف
طرازى اولمش ايدى . قاضى اولدينى وقت اجرت آلماز ايدى .
كوچك ايكن والديتك خبرى اولقسز ين سرت اولنهرق
صوكره دن بولندينى جهته مسروق ديه شهرت آلمشدر . نطق

حضرت ابو عبد الرحمن السلمى بن عبد الله بن حبيب

كبار فقهى تابعيندن اولان بو ذات عصر سعادت نسويده
تولد ايتش ايسوده صغر سنه مبنى حضور جناب پيغمبرى به
داخل اولقى شرفته مائل اوله مديقتن تابعيندن اولمشلردر .
كوفده اقامت ايدرك اولاد حضرت على (كرم الله وجهه) امام
حسن وحسين (رضى الله عنهما) حضرت انه قرآن كريم تعليم ايدر
ايدى . مؤلفيندن (دميرى) (ثمرات الاوراق) نام اثرنده شو
معلوماته تصادف اولنيور : ه بوقيه عاليجاه حضرت على به
قريبى جهته عالم فقهى مشارالهدن اخذ ايلمشدر . كنديزى
سااطات قراءدن بولمغه وجه متعده اوزر يه قرآن او قوردى .
ذاتاً جامع القرآن عثمان بن عفان رضى الله عنه حضرت تاريدن
قرائت تعلم ايلمشدر . حافظه سنده اولان آيات جليله بن كعب .
حضرت بن مسعود حضرت انه لاجل التصحيح قرائت ايتمشدى .
قرق سنه قدر مسجد رسول الله ده ييشگاه اصحاب نيده قرآن
كريم تلاوت ايلمىل وه كس كال خلوص ايله كنديزى ديكله -
مشدره (طبقات القراء) نام كتابده ذهينك روايته كوره اون
ايتدن زياده تعليم ايتز و عمل ايتديرو ايش . فقه شريفده قدرى

حکایه نرند که مؤمنه خوف الله علمی کافیدر .
 بوکون بزم ایچون حیاتده طورمه دن ایسه لحدده
 بولمق خیرلیدر . آیاقلری شیشجیه قدر نماز قیلارلرایدی .

ابو یحیی مالک بن دینار

کبار فقهان و سرآمدان زهاددن بری ایدی . امام اعظم
 حضرت ترمذی کبیر . تهذیب اخلاقه و تصفیة وجدانه
 باعث بر جوق حکمائی واردر . دقت بیوریکنز : * اکر
 بدعت اولمسه ایدی وفات استدیکم وقت افندیسندن
 قاچان کوله کبی ال و آیاقلری بی باغلا دیرده حضور
 حقه اوله کیدر ایدم * دنیا پرستان جهانک
 علامترندن بری ده دائما طعام اکل . ایتک همت
 و افکار بشریه لر یما کولات و سائر حظوظ نفسانیه
 حصر ایلمکدر . نازنده حیاتی لعب و لهو . اکل
 و شرب ایله افنا ایدنلر کیچه کوندوز خواب غفلتده
 بولنانلردر . متاع دنیا دن اوچ شیء باقی قالیر :
 اوده اهل وجدان اولان رفیق صادق . انس قرآن

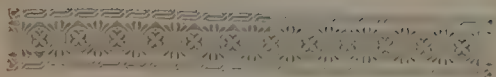
محمد بن عبدالرحمن بن ابی لیلی الدیسان

تابعینک طبقه اولاسنده بولسان اعظم مجتهدینسنددر .
 حضرت عمر ، علی ، عثمان بن عفان ، سهل بن حنیف رضی
 الله عنهم دن احادیث شریفه روایت ایتیش ، کنیدیسندن دخی
 شعب ، مجاهد ، عبدالملک ، بن عمر و سائر استماع ایلمشردر .
 مشار الیه امویه و عباسیه زمانسده اوتوز سنه قدر کوفده
 سجاده پیرای مسند شریعت اولمشدر . زمانده بولسان مجتهدین
 و فقههای سائر ابن ابی لیلی ایچون « بزم فقه مز » دیرلر ایدی .
 بوده شانی تقدیر ایچونددر .

کریم ایله اشتغال ایتک و خالی بر بیتده ذکر اللهده بولانمقدور.
 بن اخواندن بر نیک خانه مه کلمسندن خوف ایدرم.
 چونکه رعایتده قصور ایتک احتمالی واردر. چوق
 صحابه ایله مشرف اولدق. کیمی صوف. کیمی ده
 لباس نفیس کیدیکی حالده یکدیگری تعییب و غیبت
 ایتدکاری کی مزیت و نجاتی اوابده آرامازلر
 ایدی. اخوانک خیر ایسی سکا و زاهدن محبت ایدندر.
 بز عدم محبت دنیا ایله شهر تکیر اولدق بر بریمزی
 تعییب ایده جک یوزیمز یوقدر. طالب علم خیر
 ایچون علمی تحصیل ایدرسه علمی کثیردر. عملسز
 علم فسق و فجور دن بشقه بر شیعی تولید ایلمز.
 مشارالیهک بر کون الله بر کلب اولدی حله اسواقده
 کزدیکی کورن اهالی سببی مورد قلی وقت (هو خیر من
 قرین السوء) بیور مشارددر. یعنی * بو کوپک فنا و سوء
 اخلاق صاحبی آرقداشدن خیر لیدر. مشارالیه ات

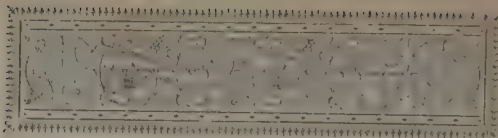
عزیدی. غدامی طوز. اکک ایدی. قوت لایموتقی مصحف شریف یازمق
 وایش ایشلمکه تدارک ایدردی. خانه عالیلرنده بر مصحف
 شریف. بر ابریق و حصیردن غیر بر شیء بولماز ایدی. حق
 یارب مالک بن دینارک خانه سنه دنیا متاعندن بر
 شیء ادخال ایلمه. مانده اولان اللهم لاندخل بیت ماک
 بن دینار من الدنيا شیئا (دعای زاهدانه سی ورد زبان ایلرلردی.
 عصر نده بولان اکا بردن بعضاری: یا امام مالک بن دینار! بزه
 دایت. دیرلره قسره هر کون بیکلرجه آدملر دعا ایدیور.
 بن فصل ایدیم: بیوردیار. بری بر مسئله صورارده اوصرده
 سیهامه بر سحابه کجه جک اولورسه: «طور شو سحابه کسون.
 بلکه اوزریمز بر حجر سادی دوشر. دیرلر ایش بر کیمسه
 ایچون امور آخرته و مال خیره تشویق ایده جک
 رفیق قالمدی. شمدیکی رفقا رفیقک قلبی افساد
 ایتکدن بشقه بر شیعه ارامازلر. کلام حکیمانه سی اقوال
 عارفانه لرندندر. وفی یوز اوتوز بر سنه سنه در. رحمت الله علیه.

حضرت علقمة بن قیس

(بن عبد الله بن مالك الحنفي) عصر نبویه کهواری برای عالم وجود اولمش ایسه ده وجه سعادت پیغمبری نی کورمه دیکندن کبر سادات تابعیندن اولمشدر. ابن مسعود، حضرت عمر و علی. ابی الدرداء حضرتانندن قرآن کریمی اوکرندی. فقهده ابن مسعود درجه سنده اولدنی تصدیق ایدیلور. حتی ابن مسعود «بر مسئله یوقدرکه انی علقمه بیلمسون» بیورمشلردر. احباب کرامک اکثری علقمه نك راینه مراجعت ایدرلردی. بش ساعتده ختم شریف ایدر ایش. طحانیه نیتک قراسندندر. (ذهبی) طبقاسده مشارالیه حقنده معلومات آیهنی قید ایلور: «ابراهیم النخعی و شعبی علقمه دن فقه شریف اوقودیلر. متقی و صائم ایدی. تواتر مندن وکل اساتیدندن فقرا قیزلری ترویج ایدر ایدی. هجرتک آلمش ایکنجی سنه سنده وفات ایدی. وفاتندن صکره بر مصحف شریفدن بشقه برشی برافامشدر. «احباب نفوذ و اغنیانک ضررلری طوقوغسونده فائده لرینی ایستهمیزه دیرلر ایدی.

حضرت مسعر بن کدام

(ابو سلمة العامری الهلالی الکوفی) محدثین و فقهاندنر. عمر بن سعدان نخعی و ابو اسحق، عبد الملك و سائر محدثیندن روایت ایدلی. کندیسندن دخی محمد بن اسحق، نووی، شعبی، مالک ابن مبارک، یحیی القطان کبی افخم امت اخذ حدیث شریف ایلدیلر. جلادت و کلاتی عصرنده بولنان بالجه علما تصدیق ایشلردر. میرآمدان فقهاندن اولان بو ذات حکمت پرورک جل حکمیله بی اخلاق جمیله نمونه امتثال اوله بیلور. نصف قرآن اوقومهدن او یوملردی. اوراد واذکارنی ایفا ایتدکدن صکره دلاسته بوروندرك صباحه قدر قبله یه قارشنی اوطوربر، صلاة صبحی بکلر ایدی. عبادتی اولدنجی کیزلی طوتار ایدی.
* حزین و خفیف اوله رق رجالدن چیقان صوت کریمه ناککی چوق سورم. بیوربرلر ایدی. برکون «اهل مدینه نك افقی کیمدو» دیه صوردیلر. «متقی اولانلریدر» جوانی و برمشلردر. یوم قیامتک حال دهشتناکی خاطرینه

کادیکه شدنی آغلار ایدی . بو فقیه کی خشیة اللهدن کثرت
بکابه مبتلا بر فرد کلامش دیکه اصابت ایتمش اولورز .
اوپورورکن آغلاره جبقارکن آغلاره کزورکن آغلاره الحاصل
آغلاری ایون برادیش ظل ابانور ایدی . بری سنک عیبکی
سویلیه جک اولورسه کوجیرمیسین ؟ دیه صورملریله « اگر
مقصودی نصیحت ایسه نمون اولورم ، افشا ایسه راضی اولم .
بیوردی . مصحف شریفی آچوبده بر عذاب آیتنه تصادف
ایدر ایسه » یارب انلره آجیدم . بنی دیلرسه ک عفو ایت ،
دیلرسه ک معذب قیل ، مشیت رحمانه سنکدره دیر ایدی . کثرت
سجوددن جبهه سنده اثر وار ایدی . * « آه ، اختیار والدیم
اولمسه ایدی مسجوددن اصلا چیقمار ایدم ، دیرر
ایتمش . حال احتضارده ایکن سفیان الثوری یانه داخل اولهرق
« یاه سهر ! نیچون بو قدر لاش ایدی وورسک ؟ » دیمیه « یاس سفیان !
سن علمک سایه سنده نچاندوسین . لیکن بنم حالم فصل اوله جق ؟ »
بیوردی . والد سینه اولان اطاعتنه دقت ایتمیدرک برکون
والده سی صغوق صو ایستر ، مسعر بن کدایم دستنی طولدیروب
ایجروییه کیردیکی وقت والد سنی اویقوده کورر . او یا نجهیه
قدر التده دستنی اولدینی حالده آیاقدیه بکلر . ابو جعفر
النصور کندیسنی قاضی نصب ایتمک ایتمش ایسه ده قبول
ایلمامشدر . بری کلوبده خیر دعا ایستدیکي وقت * سن

دعا یت . آمین دیمیه . دعا حاجت صاحبندن مقبولدر .
بیوررلردی . ذات شریفلرینه اذا وجفا ایدنلر حقنده محدث
ویا مفتی اولمسی دعا ایدر ایدی . چونکه هر ایکسی ده خطا
وقوعنده مسئولیت شیدیهنی موجبدر . دقت ایدیکزه بوققیه
حکیم نه دیورر . جناب حقلک چوق قوللاری واردرکه
قدر و قیمتلرینک تنزیل اولندیغنی بیلمش اولسه لر
محبة اللهدن ناشی بر شیئنه التفات ایتمزلردی عالم
اولانلر وقاروحیثیتنی بیلملیدرلر . متفقدانک عطیه .
لرینی قبول و انکله خانه بنسایتمک علمایه لایق
دکلدر . سرکه ایله بقلهیه راضی اولان ارباب قناعتی
مرتبه عرفانده کیمسه سبق ایده مز . عارفک
خسته لغنی طیبیه عرض ایتسی خالقندن شکوی دکل .
بلیکه قدره الهی ارانه در .
بوذات یوز الی بش سینه سنده کوفده کاشنسر ای آخرته
کیمشدر .

داود بن الاصفهانی

مجتهد مطلق و صاحب مذهب اولوب کوفه ده ایکی یوز
بر ستمنده مهتو عالمه کلدی . دها حال صغرنده تحصیل علمه
باشلامشدی . حسن اخلاق صاحبی ایدی . فقه شریف
حقنیده او قدر جوق کتاب یازمیشدر که بو اثرلر جمعاً
اون سکن بیک صحیفه به بالغ اولور . اصفهانی تسمیه اولمشنه
سبب والدہ سنک اصفهان کنده بکنندن طولاییدر . اشعه عرفاتی
بفدادده کورمده کیمسه قلماشدر .
ابو اسحاق و ابو ایوب کی اعظم امتدن اخذ حدیث
ایلدی . زاهد و متقی ایدی . سوء اخلاق صاحبیلرله
اختلاط ایتمک فورتنه لی هواده کمی به بینمکه بکسر
بیوررلر ایدی . مجلس عایسنده درت یوز قدر شاکرد
بولور ایش . و قانندن صکره اوغلی ابو بکر محمد کندینسه
خلف اولدی . ایکی یوز یمش ستمنده وفات یاماشدر .

حسن البصری حضر تری

سادات و اشراف تابعیندن و کبار صالحیندندر . واقعه بدوده
موجود اولان اوج یوز قدر اصحاب نجیه ملاقی اولدی . قریت
رسول الله سبیلله کندینندن صکره کان بالجه مجتهدین و فقهائک
افضل اولدینی متفق علیهدر . ذاتا مجتهد مطلق و صاحب
مذهبدر . وفاتندن صکره مذهب عالیسی منقرض اولدی .
سریر علویت رتبه معرفنده جالس اولان بیکرجه زهاد و اولیاء
الایک سر تاج ابنه اچیدر . ابو موسی و ابن عباس حضر تانندن
اخیر حدیث شریف ایلدی . تاماد حضرت پیغمبری امام
المقارب و المشارق علی بن ابی طالب حضر تریله ملاقی اولمشدر .
ذلک مشرقی دلبو سعد الحسن ابو الحسن الیسار البصری
دیسسه معروفدر . پدرلری صحابه کرامین (زید بن ثابت
الانصاری) حضر تری و والدہ سی زوجات مطهراندن (ام
سلمه) رضی الله عنہایه منسوب (جیره) در .
طلاقت لسانه مالک شیرین گفتار بر خطیب بلاغت شمار
اولدینندن کرمی خطابده سویلدیکی سوز سامعینک دیدلرینی

اشتریز ایدر ایدی. ابراد ایتدیکی حکیمانی نهر شاعر شیرین
گفتارندن. نهده برمنشی آتش زبندن ایشتمک احتمالی واردرد:
«شك و شبهه دن عاری مودن بشقه برشی»
کورمدم. بیوردیلر.

حکیمانی بوجه آیدر: «جناب حق برکیمسه یه خیر
ویرمک ایستر ایسه کثرت عیاله مبتلی ایلر.
تواضعک شرائطندن انسان هر کوردیکنه سلام
ویرمکدر. عالم کندی نفسنی مادون کورندر.
انسانک شیریری اولو ایچون آغلارده کندینی
فراموش ایدر. ظاهرده ذم نفس عادتاریا کارانه
مدح ایتمکدر. محب معشوقنی سرخوش برحاله
کورمینجه آیلماز.»

مشارالیه حضرتلری برحمله داخل اولورلر ایسه صدره
کچمزلر، سوز سویلر ایکن خشیه الاهدن لسانه رکاکت عارض
اولور ایدی. بصره یه قریب وادی سفراده قدنهاده عالم شهود
اولدیلر. اهالی بصره نك احسنی ایدی. حق برکون مرکب سوار
اوله رق یولده کیتمکده ایکن اصابت عیندن یره دوشوب راس

عالیاری زده لغمدی. بازولری واسع ایش. مدینه منوره نی
زیارت ایلادیکی صروده حضرت علی کرم الله وجهه حسن بصری یه
خطاباً «یا حسن! طالب زمانه سین. عالم زمانه سین»
ایدی. جوابنده «نه طالب زمان، نهده عالم زمانم،
اصحاب نیدن ایشتمدیکمی خبرویر ییورم» بیوردیلر.
مشارالیه حضرتلری رجب شریفده پنجشنبه کونی وفات
ایلادی. جمعه کونی جسد مبارکاری غسل اولندی. بالجه علما
ومشایخ کرام حاضر اولدقلری حالده دفین خاک غفران
ایلدلشد. جنازه سنده ازدحامدن سواققلر لبالب طولشدی.
آغلامدق کیمسه قالدی. رضی الله عنه.

امام اعظم

شمس الانامه ، سرتاج امت ، سلطان الفقهاء القاب عليه سیه
قدر سامیاری تجیل ایدلمش اولان بو ذات عالیقدر انما اربعه نك
برنجیسیدر. اسم شریفلری (نعمان بن ثابت) در. پدرلری ثابت
هندطرفلرنده کابل اهالیسندن بر ذاتک فرزندیدر. امام حضرتلرینك
مولدی کوفه اولوب هجرتك سگسان سنه سنده ساحه جهانی
تشریف بیوردیلر. نعمان تسمیه اولمزلرینك سبب لطیفی بودرکه:
نعمان بدن انسانده قوام اوزره جریان ایدن صاعلام قلته اطلاق
اونور. دیگر بر رאוیت کوره مشارالیه احکام شرعیه و عواده
یکتا اولدقلرندن بو اسمله یاد اولندیلر. (حنیف) ، حنیف
کلمه نك مؤتیدر. حضرت امام هر زمان برابرلرندم (قواص)
دیوت بولندی بر لرلدی ، بوندن طولانی ابوحنیفه دینامشدر.
دیگر قوله کوره «حنیف» بحر، یا خود عالی معنیه در. بوقه
«حماد» نامنده بر ارک اولادندن بشقه حنیفه نامنده بر قیزی
یوق ایدی. حال صغرنده امام شعی حضرتلرینك نظارت جلیل
استادانه لرینه تودیع اولنمشدی. بروقت معیشت طبعیه باعث
اولان تجارتله مشغول اولدیلر. تحصیل ابتدائیدن صکره
(حماد بن سلیمان) نام عالمدن اون سنه قدر احکام شرعییه

اوکرندیلر. بر مدت بصره ده اقامت ایدرک شهر مذکورده
تشکیل ایدن مجلس فقها ده مباحث مختلفه ده بولنورلر ایدی.
هرکس فرط ذکا وقوه عقلیه لرینه تمجب ایدردی. حق امام
شافی: ابوحنیفه بر شیخه آلتون دیسه اثباتله مقتدردر.
دیرمش. مسند جلیل اجتهاده واصل اوله جقلرینی مبین بر قاج
احادیث شریفه روایت ایتشلردر. (حماد بن سلیمان) حضرتلری
وفات ایتمش ایدی. مقامنه قائم اوله جق ذات حقنده اهالی
اختلاف ایلدیلر. نهایت حضرت امامی انتخاب ایتدیلر. مشارالیه
حضرتلری غایت ذکی وعقل ایدی. کوفه ده کزر ایکن اهالی
طرفدن کمال درجه احترام اولنور و (هذا عالم الدنيا) صدرلری
عیوفه جیقاردی. منبع فیوضات اولان مجلس عالیرنده بولمق
شریفله مباهی اولانلر مستغرق من وسار اولورلردی. اصحاب
نبینک درت ذلک شریفه ملاقی اولدی. کوفه ده (انس بن مالک)
(عبد الله بن عوف) ، مدینه منوره ده (سهل بن عبدالباعدی)
مکه مکرمه ده (اده الفضل عامر بن وائل) حضرتلرندن عبارتدر.
هر سه بغداددن کوفه امتعه تجاریه کوندیرر وحاصل اولان
فضله آچمینی بحرین وعامالک حواج ضروریه لرینه صرف ایدر
ایدی. حق امام یوسف حضرتلرینك والده سی تجارت ایتک
ایچون اوغلی تحصیل علمدن منع ایتک ایستنه مندی. امام
حضرتلری بوکا راضی اولوب مدار تمیشتی کیسه سخاوتلرندن
تأمین ایدی. بوندن بشقه تحصیل علم اغورنده صرف ایدمک

اوزره مبالغ مخصوصه آیرمشاردی. کندیلرینه مراجعت ایدن
 اصحاب احتیاج ده شفاهاً حاللری عرض ایتمدن (لسان الحال
 این من لسان المقال) خواستجه در حال انتقال ایدرک هر دلرو
 معاونات لازمه ده بولورلر ایدی. یازگونلری اوکله ابله ایکندی
 آره سنده وقیش زمانی کیجه ابتداسنده اوپور و سائر اوقاتی
 عبادات و تعلیم اعورنده فدا ایدردی. فائده سز سوز سوبله مد
 کاری کی وقللری بهوده بره کچیرمزلردی. حتی «یا امام سز
 ندن استراحت ایتمورسکیز؟ دینانجه» * «فقالک بیوی
 وقتی فائده سز کچیرمکده در» مائی جامع اولان (اعظم
 المصائب فوات الوقت بالافائدة) جوابی ویرمشد. امام شافعی
 حضرتلری صورت مخصوصه بهداده کلهرک حضرت امامک
 قبر شریفلری زیارت ایله ایکی رکعت نماز قیلدی. (فاصل بن عباس)
 بیوردی که «ابوحنیفه علم ابله مشهور و تقوی ابله معروفدر»
 علوم متوعده اقتدار فوق العاده سی واردور. احکام شرعیة تک
 مزایای همتلر بله یلتمشد. «کتاب الفرائض» و «کتاب الشرط»
 نام اثرلری تالیف ایدرک ارکان شرعیه دن بوابکی رکن اعظمی
 وضع ایلدی.

(نوری) حضرتلری بیوردی که: «هر کیم که ابوحنیفه تک
 نزدنن کلیورم دیر ایسه دنیا عالمک یاندن گلش دیمکدر»
 مشارالیه اکابر علمادن درت بیک قدر مأذونی واردور.
 مخدوملری «حماد» ک روایتنه کوره مشارالیه حضرتلری

هر کون کوزل قوقولر سسورونیر و اکثیا رأس عالیلرینه
 اوزونجه سیاه عمامه صارارلردی. درت بیک حدیث شریف
 روایت بیورمشلرد. کبار محدثیدن اولوب غایت متقی ایدی.
 رمضان شریفده هر کون ختم ایدرلردی. خشیه اللهیدن صباحلره
 قدر ناه کربیه انکیزنی رفع بارگاه احداث ایتمسندن بیزار
 اولان قومشولری شکایت ایلمشلرد. حقوق عبادی اودرجه ده
 کوزدیر ایدی که بر کون کونشک شدت و حرارتندن وجود
 عالیلری مضطرب اولدیی حالده تجارتده شریکی اولان ذالک
 خانه سی کولکه سنده اوطورمامشدر. بوده فضله فائده اولوب
 دریا اولماق مقصدینه مبنی ایدی. حسن اخلاق صاحبی و غایت
 احکام ایدی. یعنی بر کون بر یهودی برشئ صورق بهانه سیله
 خانه عالیلرینک قبوسنی سکیان دفعه دق ایتدیکی حالده هیچ
 برینه کوجمیه رک هر دفعه سنده ملائمه جواب ویردی.
 یهودی حضرت امامک علو وجدانه تعجب ایدوب اسلام
 اولمشدر. مداح و فضائلی حقنده بک چوق کتابلر تدوین
 اولمشدر. بولردن (ابن الجوزی) طرفندن ایکی جلدن عبارت
 اولمق اوزره تالیف اولنان (الانظار لامام ائمة الامصار) نام
 کتاب بک دلنشیندر. دار آخرته ارتحال بیورمنلری یوز الی سنه
 سنده در. اوزمنک شراسی طرفندن بک حزن آور مرثیهلر
 سویلتمشدر: شویتلر اوچله دندر:

«لقد زان البلاد ومن عليها» «امام الماسعین ابو حنیفه»
 «بآثار وفقه فی حدیث» «حکایات الزبور علی الصحیفه»
 «فما ان بالمرق له نظیر» «ولا بالشرقیین ولا بکوفه»

اقوال عارفانه لرندند که: «بر حاکم رشوت آلوده

معزولدر» انسان نه قدر عبادت ایتمش اواسه قرننه
 کیدن لقمه نك حلال ویا حرام اولدیغنی بیلمینجه
 حکمی یوقدر» دنیاده فقر وورعدن زیاده کوج
 بر شئی یوقدر» الی سنه در ناس ایله انسیت ایندم.

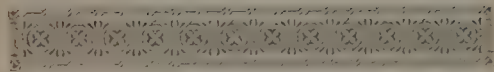
نه کنساهریمی عفو ایده جک بر دوست، نه ده
 غضبمی تسکین وعیبمی سستر ایده جک بر حییب
 بوله بیلمدم» اساس علومی وفائده لی شیلری بر اقوب ده
 جهله وارباب هوس ایله مصاحبتیه قویولمق حق
 کمیدر»

پردی ثابت حضرتلری دنیاه کلدیکی وقت جدی طرفندن
 حضور جناب علی به تقدیم لوئنه رق خیرایله دعا ایتدیرلدی.
 بو صورتله جد عالیلری جناب علی رضی الله عنی کورمش
 اولیورلر. مشارایله حضرتلری آذ سوبلر، چوق کولمز،

«کری واسع بر امام محترم ایدی» سنون اهل فقه کندیک
 متتداریدرلر. وفات ایده جکری وقت تلامذه سبندن امام
 زفر وداود وکعب بن جراحی دعوت ایدرک بر چوق
 نصایح مؤثرده بولنشلردر» «سز علمی تذلیل ایتیه ک»

جهلا ایله انسیت بر عذاب الیمدر» کلام حکمایلری کبی
 یک چوق اقول عالیه سی واردر» درت یوز الی سنه سنده قیر
 مبارکری اوزرینه سلجوقیه حکمدارلرندن (شرف الملک ابو
 سعید محمد بن المنصور الخوارزمی) طرفندن بر تربیه انشا
 اولنه رق (مدرسه حنیفه) نامیله یانی باشنه برده مدرسه
 انشا اولنشدردر»

بر وقت یمنه قاضی اولان عیجه سنک یاننه کیندی . اوراده
هر کسک حسن توجهنی قازاغشدر . امام مالک حضرت امامه .
یاغلام سن فوق العاده استعداد و ذکایه مالکین . علو شان
صاحی اوله جقین « بیور مشدر . مشارالیه مجالس عامایه دوام ایدر ،
جریان ایدن مباحثاتی یازار ایدی . علم حدیثه بهره تام صاحبی
ایدی . بر چوق احادیث شریفه نقل ایلدی . بین العلماء
مقبولدر . مدینه منوره ده ایکن مجلس فیض آورینه بر چوق
ارباب علوم کیدر لودی . مشاهیر محدثیندن (عبدالرحمن)
حضرت نری طرفندن اصول فقهه دائر بر کتاب یازلمسی کندیسندن
رجا اولمشدر . بونک اوزرینه (اصول فقه) اسمنده اون
یش جلد قدر بر اثر مهم وجوده کتیر مشدر . ایلک اوکجه
علم مذکور حقنه کتاب تدوین ایدن کنیدلری اولمشدر .
(کتاب القدیم) . (کتاب الحجه) کی آثار بر کزیده سی یوز
اوتوزه بالغ اولور . اکثریای علم حدیث اوفوردی . عراق
اهلیسی حضرت امامک حیرتجشای عقول اولان ذکاسنه
حبران ومفتون ایدیلر . او منبع علومدن حل مشکلات ایچون
کونده یوزلرجه ذوات خاتقاء شرافت اکتاشنه مراجعت
ایدردی . حضرت امام ارباب مراجعتک مشکلاتی مقتضای
شرع قویعه توفیقاً حل ایدر ایدی . اثنای تدریسده سنی
زیادهجه جبقاریر اعیش .

امام شافعی حضر تلی

عالم اسلامک مابه الافتخاری و شجره فضائلک شاخ علویت
نثاریدر . ائمه اربعه دندر . اسم عالیتری (محمد بن ادريس)
و کنیه تلی (عبد الله) در . (غزه) نام بلده ده یوز الی
سنه سنده - که امام اعظمک وفاتی کونه مصادفدر - قدمناه
عالم نبهود اولمشدر . قریش قوم نینه منسودر . ایکی
باشنده مکه مکرمه به کتورلدی . بر مدت صکره مدینه منوره ده
وحدت نشین علویت اولان مالک حضرت تلیضیک دست اظیم
استادانه لرینه تودیع اولندی . یدی یاشنده قرآن کریمی حفظ
و علوم عربیه بی تحصیل ایتدیکی صره زده اشعار تظیمه هوس
ایتمشدی . عصر مذکور عاماسی طرفندن سز فقهادن
اوله جقسکیز ، شعر بیوکاره یاننه باز . بویه شیرل وقتی امانه
ایدلره مخصوصدر ، دیه نصح ایتدیلر . مشارالیه بو نصاح
عارفانه بی قبول ایدرک شعر سویلمکدن فارغ اولمشدر . حتی
داکر شعر علمانک شانه قیصه ویرماش اولسه یدی (لیلید) دن
دها مکمل شاعر اولوردن . مآئنده اولان (ولولا الشعر بالعلماء
یزری) (لیکنتم الیوم اشعر من لیلید) یتیمی سویلمشدر .

جناس عالیسه دوام ایدن سامهین کلام حکمت بیانندن
اصلاً بی‌قاعده‌ای . بر مسئله‌ک کهنه واقف اونق و حق
باطلین آیرمق عادن کنده‌سنه خاص بر موهبه ربانی اولمشدر .
صوت درجده سخی ایدی . بری یوزلرینه دقتله باقی اولسه
حجرت یوزی قزایر ایش . فضائل اخلاق حقنده اون اوج
جید کتاب یازلمشدر . بر کون ملک بن انس حضرتلری
« . یا شافعی ! جناب حق سکا نور علمی احسان
ایلدی . معصیتله اطفایتمه . بیورمشدر . احمد بن
حنبل حضرتلری بیوردی‌ک : * شافعی صفادان مصره
کلدیکی زمان علما ایله بینمزده مختلف فیه اولان
بر چوق مسائل حل ایلدی » . (ابوالقاسم بن سلام)
دیور ک : مدت عمرمده بو قدر علما و فضلاء ایله کوروشتم ک
شافعی کی عالم و عاقل بر کیمسه کورمدم .
شافعی طریق حقه سالک لطیف الکلام ، علویت شناس
بر استاد اکرمدر . نظر عالی مرشدانلری هرکسک اوزرنده
زبور بخش فیوضات اولمقدهدر . لغت عربیه‌ک مزایا‌سنه
واقف ایدی . فضل و عرفانه نهایت یوقدر . بو خصوصدهده
افاق امتک مرجعی اولمشدر . او ان صباوتنده معلمدن بالله‌دیکی

درس‌لری چوققلره تمام ایدر ایدی . مآثر عرفانی آز
زمانده طائش و (عالم الدنیا) عنوانی احراز ایشدر .
انوار کالاتی جابر اقطار جهانیه شیابخش اولور ایدی . یوز
طقسان سنه‌سنده بغداده کشتدر . تحصیل علم ایچون بغداددن
جیقارکن شویاتی سوبلدی :

« لقد اصبحنا نفی تنوق الی مصر .

« ومن دونها ارض المهامه والفقر .

« فوالله ما ادری الا فوز والغنى »

« اساق الیها ام اساق الی قبری .

مذهب عالیسی صرف احادیث شریفیه مستنددر . حتی
بر حدیث تحیحجه مطلع اولمجه « بنم مذهبمدر » بیوربرمش .
« عمرمده نرهده اولسه‌م جمعه غسلنی ترك ایتدم .
اون آتی سنه‌در قارنمی تماماً طویورمدم . بیوردی .
« سیرچوق کاکبر علما مذهب حقنه تابع اولدیلر . کیجه‌نی اوجه
آیرمشدی : بر قسمده وبقواو یور ، دیگرنده عبادت ، قسم آخرنده
دخی مطالعه ایدر ایدی . کیجه‌لری یان طرفه یاتار ایدی . اوله
حکمت آمیز سوزنر سولامشدرکه جمع اولدینی حکمیات بک
دلنشیندر . مؤثر وبک عبرت آمیزدر .
حکمیان : * « طلب علم نافله نمازدن افضلدر .
« دنیا و آخرتی آرزو ایدن علمی رهبر اتخاذا ایلسون .

. علمانك زینتی علملرینك عمللرینه مطابقتیدر .
 . حسن اطواره مالک اولان ارباب وجدان سوء اخلاق
 صاحبی اولان دنیلر ایله امتزاج ایدمهزلر . عاقل ،
 خیر ایله شری تقریق ایدندر . هیچ بروقت یوقدرکه
 مطالعه حزن و کدبری ازاله ایتسون . مطالعه قلبک
 ان رقیق و انر نکین نقطه لرینی اویاندیریر ، حسیاتی
 تحریک ایدر . رفیق صادق آرقداشنک حزن
 و مسرتنه مشترک اولاندیر . ایکی کشتی طارلدقدن
 صکره بر برینک معایینی اظهار ایتک منافق علامتیدر .
 . کبر و غرور ایله تحصیل اولنان عامده فلاح یوقدر ،
 . ریاسته کچمدن اول تحصیل علم ایله . حافظه ده
 طوران مسائل علم دکلدیر ، علم منفعت ویرندر .
 علمانک فقری اختیاری . جهلانک کی ایسه اضطرار .
 ریدر . علم او ایله بر مزیتدرکه صاحبی آندن معذول
 اولماز و ذاتندن اصلاً انفسک ایتمز . شهوات نفسانیه سی

غالب اولانلر عبادتله مشغول اولمایدرلر . قلبی منور
 اولمق ایستینلر آز اکل ایتلی و سفهانک یانلرینه
 کیمقمایدرلر . مروت رأس ایماندر ، اگر صغوق
 صویک مروتی محو ایدمه جگنی بیلسه ایدم اصلاً
 شرب ایتمز ایدم . هر ایشده خیر بولمق آرزو ایدنلر
 انسانلره حسن ظنده بولسونلر . حقسز سوزلری
 تصدیق ایدن مدهاندیر . رفیق صادق آرقداشنک
 معایینی کورنجه اخطار ایدر . افشا ایلمز . اخوانک
 مصاحبتی محو ایدن سوزلرده مسرت یوقدر .
 آرقداشک مروتنه اعتماد ایدوبده فنالق و لطیفه یه
 قالدشمه . هر محبه امین اولمه . سکا دائمی صورتده جفا
 ایدن سنی ردایتش صاییلور . بیلمدیک آدمی مدح ایتمه .
 سنده اولمیان محاسن ایله سنی مدح و ثنا ایدنک حدت
 و غضب ایتدیکی وقت سنده بولمیان فنالق ایله ذم ایدمه .
 جگنه امین اول . آرقداشک عیبی خفیاً اظهار ایدر

ایسه که کندی نصیحت ایتش اولورسین. علماً سویلر
ایسه که افشادر. قناعت راحت ایراث ایدر. انسانلر که قدر
ومزیتده عالی اولانلری کندی نفسلرنده فضل ورجحان
کورمینلردر. قدرینک مافوقی ایشلره ویلمدیکی
علمه مداخله ایدنلر قدر و مزیتلرینی غائب ایدرلر.
برآدم ظاهرده نه قدر حسن اطوار صاحبی اولورسه
اولسون آچاق وجدانلی و سوء اخلاق صاحبی آدملی
بیله کی حالدده رفیق اتخاذ ایدر ایسه اخلاقسزلقده
مشتک عد اولنوره عبرت آلمق ایستر ایسه که ارباب
خطیئانک عاقبتلرینه باقده متنبه اول. ثروته نائل
اولمق ایچون یتیم و قادینلره مدارا ایدنلر ذلتمه در *
کندی نفسنه مرحتی اولمیا نلر که سکافانده لری یوقدر.
حدقی داعی اولان امور مشرعه ده اثر غضب ارائه
ایقینلر حماردر. کندی نه هر درلو ترضیه ویرلدیکی
حالدده حقنه راضی اولمیان شیطاندر. دائماً سوسلی

کز مکه آرزو سیمله یاشایان آدملرده همت انسانیه
مفقوددر.

ایشته هر سوزی عین حقیقت اولان شافی حضرتلرینک
بویله حکمی سوزلری بک چوقدر. عامل اولان البت نجات
بولور. مشارالیه مکه مکرمه ده اون بیک درهم قدر آچه
فقرایه تصدق ایتشدر. قرق یاشنده ایکن یوللرده الله برعصا
آلهرق کزر ایدی. سینی سؤال ایدنلره «بیز ذنیپاده
مسافرز، بویله یایمقی ایجاب ایدر، بیوردیلر. صوکه
درجه ده فراسته مالک ایدی. مصرده ایکن بتون مؤلفاتی
بر بیه جمع ایتدی. ایکی یوز درت شنه سنده ارتحال جنان
تعالیات ایلدی. جسد مبارکلی مصرده (القرافة الصغری)
نام محله مدفوندر. ماتر عرفانی هر کسجه مسلم ایکن عصرنده
بولنایان کبار صوفیه و سر آمدان دهاندن (شیبانی) نک اللارینی
پوس ایدر ایدی. حق: دسر بو درجه معلومات صاحبیکمز.
ایچون بویله بیوردیکمز؟ دینلره و آنلر بزم عملده کی
قصور منزی اخطار ایدرلر. بیوردی. رمضان شریفده
آلتش ختم شریف ایدر ایدی. کیجه صباحلره قدر ادای
صلاته درام ایدر و هر رکعتده الای آیت قرائت بیوریر
ایدی: ذکای ازاله ایدر، قلبه قسوت ویرردیه چوق

طعام اکل ایمنش . مدت عمر مرده نه طوغری .
 نه ده یالان یره یمن اتمدم . بیوردیلر . بر کون
 سو قاقده کزر ایکن برینک دیکرینی سب ایتدیکنی کوره دک ،
 یشنه کبلر . چاپوق کچیکرز . ایشتمکله بزده
 عاصی اولور زه . بیوردیلر . د دنیا ایلله محبة
 الهی جمع ایدرم ادعاسنده بولنق کذب محضدر .
 دیرلر ایش . او درجهده سنی ایدی که بر کون قامچی
 یره دوشدی ، بردن آلوده ویرنه حق قالمسون دیبه الی
 آلتون ویرمشدر . ینه بر کون بری : (هذا يوم لا ينطقون)
 آیت کریمه سی او قویوردی . بر کوه آه ایدرک بایلدی . وخت
 ایدی ظن ایتدیلر . بغدادده کزر ایکن مشاهردن بر ذات
 آبدست آلودی . شافی حضرتی موی الیه خطاب
 . آبدستی کوزل ایلله . دیدی . آبدست آلان ذات حضرت
 امامک آرقه منه دونه دک . بیلدیکک علمدن تعلیم ایلله و دیب .
 حضرت شافی * صداقت ایدن نجات بولور * دینه
 رعایتده بولنان هر بلادن امیندر * امر بالمعروف
 و نهی عن المنکر ایللمکدن خالی اولمه . بیوردیلر .
 بر کون د انسان نه وقت عالم اولور ؟ دیه صور دیلر . *

علمی او کوندکجه قصورینی ده ا زیاده آکلادینی
 وقت اولور . جوانی ویرمشدر . امام خنبل حضرتی
 قرق سنه قدر نمازده حضرت شافی به دعا ایلدم . دیبور .
 مشارالیه وجدان صافه مالک کرم الشیم بر ذاتدر .
 تحصیل عرفان ایچون ماشاً قطعات وسعهده سیاحت اتمشدر .
 حدت عمرنده هیچ کیمسه یی ایختیمه امش . بر کون بر
 محله او طور بر ایکن بر مفتی کله دک غایت حزن بر سسله
 اشمار او قودی . شافی حضرتی طاتلی طاتلی دیکلدی .
 یاننده بولنان بر آدمه سن بر شی آکلادکی ؟ دیسیله مرقوم
 خیر جوانی ویرنجه : د اویله ایسه سنده حمیات انسانیه
 عمر مفقود ایش . بیوردیلر . (السن) و (المسند) نام ایکی
 اثری آیت قرآنییه مستنداً یازمشدر .
 شافی حضرتی کندی تقی حقهده شو یولده بر
 حکایه کت بولتیورلر : د مدینه منوره به اون درت یاشنده گلش
 (ایدم) طوغریجه روضه مطهره به داخل اولدم . امام مالک
 حضرتی او آشیانه سعادتک بر محلهده او طور مش ، حدیث
 شریف تعلیم ایدیور ایدی . (خبری نافع عن ابن عمر عن
 صاحب هذا القبر) دیبه دک یارمغیله حجره سعاده اشارت
 بیوریورلردی . درحال وجودیه بر رعشه عارض اوله رق
 کال آرزو ایلله استماع ایلدم . *

شافعی حضرتلری مسافری چوق سودیکندن هر زمان
طعام انناسنده مسافرك ورودینه منتظر اولوردی . طعماده
بالدن باشلارمش . رحمة الله علیه .
آئیده کی ایات مشارالیهکدر :

- « کما ادبى الدر »
- « ارانى نقص عقلی »
- « واذاما ازددت علماً »
- « زادتی علماً بجہلی »

حضرت امام مالک

علوم شرعیهی اقدامات مبروره سیله بارلاق بر زمین عال
القال و بر مرتبه کاله ایصال ایدرك بر چوق افخم امتی ساحة
معارفده یتشدرمک کبی بر شرف نامتناهی به مظهر اولان بو
ذات عالیشان ائمه اربعه میانشده لسان ادبیه بقا بولمش و بر
موقع احترام احراز ایلمشدر . وادی عرفانده اخلاق جبلیه
واوصاف | حلیه نیک بر نمونه امتثالی اوله بیلور . فرط زهد
وتقوی صاحبی الیمی . مزیات علمیه و اوصاف حسنیهی
بالجه مؤمنلر نزدنده مسلمدر . فضائل ذاتیه سی نه قدر تشهر
ایتمه کینه آردر . مدت حیاتی اجتماعاته صرف ایدرك برنجی
مسلمکی وجود عالیهی عبادات وطاعت کی ذخیر اساسیه نک
استحصاله حصر ایلمشدهی . منکر اولان شیئر دن نهایت
درجده صافنیردی . سواقلرده متواضعانه کزدیکندن
کندیسی کورن عقول ضعیفه اخیای اقتدار عالیهی تقدیر
ایده منلر ایدی . ارباب حقیقت حضرت امامک مقتون کلاقی .

اولمشلردر. حتی عایینه اداره کلام ایدن سبکغزان بیله هیچ
اولمازسه قنبا علو قدرو منینتی تصدیق ایدرلردی. اسم عالیلری
(ملک بن انس) . کنیه لوی (ابوعبدالله) سلاله بسی: (انس
بن ملک بن عامر بن عمر بن حرت) دن عبدرتدر. تبع
تابعین اولوق شریفله مباحی اولمشدر. اصانک حیزدن اوندیی
مروی ایسه ده اصح اولان یئنده (بنی احج) قبیله سندنذر.
طقسان اوج سنه سنده دینی تشریف بیوردیلر. اده شافی.
محمد بن ابراهیم بن دینار. ابو هاشم و سائر کی اعظم امتدن
اخذ علوم ایلمشلردر. ایام صباوق هارون الرشید زمانسه
مصادفدر. شافی حضرتلری بو ذمه (نجه الاثمه) عنوانی
وبرمش ایدی. عصرنده بین العلما مشاهیر محدثین ایدی.
محدثینک سرتاج ابتهاجی ایدی. بر جوق علمانی عظم
حضراتسه ملاق اولمشدر. بولرک اده مشهوری کوفده
(سفیان الثوری) . شامده (اوزاعی) ایدی. هر نه زمن
محدثین میانده اختلاف واقع اولمش ایسه درخیالو ملک
حضرتلرینه مراجعت ایدرلر وحل مشکلات ایلرلر ایدی.
او زمان مدینه منورهده اکثر اهالی مالکی المذهب ایدی.
نیجه تشکیک علوم حلقه تدریس علویت اینسه مسافت بیدهدر
شتابان اولورلردی. حتی بر سنه لک بولاردن کلنلرینه جوق
اولمشدر. بر مسئله استفسار اولتور ایسه جواب قطعی وبرمش
عادتری ایدی. هیچ بر ایسی مشوش براقق ایسته مزدی.
طقوز یوز قدر کبار مشایخن اخذ حدیث ایلدیکی موثوقاً

روایت اولتور. بولاردن اوج یوز قدری تبعیندن ایدی.
یوسه کبزر ایکر اکث یمک و تبول ایتمکدن منع ایدر ایدی.
هر کسه حین معاملهده بولنوردی. وجود عالیلری ضرب
اولتورکن: (بنی یلمن بیلور. ملک بن انسم. امر
خالقکدر) بیوردیلر. بوکاده سبب قرآن کریم حقیقه
مخلوق دیمدیکی اولمشدر. حلقه تدریسنده حاضر بولتان
فضائلک روایتلرینه کوره امام حضرتلری بر دفعه سویلدیکی
مستثنی تکرار ایتز ایمش. بوده وسعت وفدت علمیسه سنه
برهن جایدر. حدیثه ومذهب عالیهده امام مطلقدر.
اوزونجه بولی وصقالی غایت بیاض اولوب خاتمده (حسینا
النه ونه اوکیل) یزیلی ایدی. او یله سوز سویلر ایدی که
هر خله سی آینه حکمدر.

حکمیاتی: * جمال علم جمال ثروت وساماندن
افضلدر فقیر اولوبده عالم اولوق. جاهل ایکن زنکین
اولمقدن دها ایدر. زیرا عدم ثروت زنکینلکی
ازاله ایدر. فقط جهل انسانی انسانیتدن محروم ایلر.
کنندی نفسی ثا ایدن قدر واعتباردن دوشر. علم
کثرت روایت ایله دکلددر. من عندالله قلبه وضع

اولنشی بر فوزدر . طلب علم اوزره بولناتلر وقار
صاحبی اولمیدرلر . اشخاص رزیه ایله اختلاطدن
اجتناب لازمدر . سوء اخلاق صاحبی اولانلر نه قدر
صورت حقندن کورنسهلرینه ناس بیننده معلوم
اولورلر . مفسد و معترض اولان کیمسه یه علم ایله
تکلم ایتمک علمه اهانتدر . خیره موفق اولمق انسان
ایچون سعادتدر . بر آدم نه قدر کناه ایتمسه خالق
تعالی یه . شرک ایتمکجه توبه ایله عفو اولنور .

بر کون «آخلاق حاکمی ندر» ، سؤالنه قارشی وجدان
در جوابی ویردی . ینه بر کون انشای تدریسه
«یا امام! انسان محب صادقی اقرباستدن زیاده نیدن سیورمه»
دیه سورلدی . حضرت استاد * اقربانک جسمندن رفیق
صادقک روحندن قریب اولدقلری ایچون ، مائنده
اولان (الایحسیب الجسم و الصدیق نسیب الروح) جوابی
ویرمشلردر . * کثرت کلام قوت ایراث ایدر . آداب

انسانیه یی علمدن مقدم اوکر نمک لازمدر . دیرلردی .
ینه بری «وجدانک حکمی ندر» دیه . * طوغری
سویلمک و امانتی محافظه ایلمک وفائده سی اولمیان
کلامی ترک ایتمکدر بیوردیلر . * بر انسانک کندی
نفسنه خیری اولماز ایسه بشقه لرینه هیچ اولماز .
بیوریرلردی . بر حدیث شریف تلاوت ایدمجهکی زمان آبدست
آلور و قوقولی شیشلر سورینور ایدی . حتی سببی سؤال ایدنلره
* بن حدیث پیغمبری یه تعظیم ایدیورم . بیورمشلردر .
هرنه وقت خانه سنه کسه ایدی . مصحف شریفی بدینه آلهرق
قرائت بیوریرلر ایدی . دقت اولمیدرکه * سواققلر ده منکر
بر شیء کوریرمده منع ایدممه ، عاصی اولورم .
فکر زیاده سنه منی یکر می بش سنه قدر خانه عالیستدن
طیشاری چقمماشدر .

و طاب علم حقنده نبیوریرسکزه دیملریله * علم حسن
و جمیلدر . صبا حدن آوشامه قدر تحصیل اولنان علمدن
هانکیسی ملزم ایسه افضل اولانده اودر بیوردی .

(مطرف) نامذاته «ناس ثم یحون نه دیور» دیدی «دوستلریکنز مدح و دشمنلریکنز ذم ایدیورلر» دینچه هر ایکیسندده اهمیت یوقدر. تتابع السنه دن خالقه استعاذه ایدرم دیشلر.

برکون بری و یا امام (الرحمن علی العرش استوی) آیت کریمه سنک بمعنای نه در؟ دیشله مشارالیه اله بر اوفاق آغاچ پارچه سی آلهرق بری طر مالارکی بر حال کوستردی. صکره رأس عالی بری رفیع ایدرک. «کیفیت غیر معقول، استوی غیر مجهولدر. بوکا ایمان واجب. سؤال بدعتدر. بن سنی اهل بدعتدن ظن ایدرم. بیورمشدر. (قاضی) نام فضل دیورک: «قرق سنه قدر امام مالک حضرتلریله مصاحبت ایلدم. برکیمه بی غیبت ایلدیکنی ایشتمدم. شافعی حضرتلری و امام مالکدن بر حدیث شریف ایشیدیر. ایسه کز قبول ایدیکنر» بیورمشدر. نهایت درجه ده تواضعدن چوق مسائله بی بیلمم دیرلر ایدی.

حنبل بن اسحق دن مرویدرک: «ابو عبدالله دن مالک حضرتلری سؤال ایتدم. سید سادات اهل علمدر، ارباب زهد میاندنه نجم ناقب مثابه سنده در» دیدی. دیگر بری امام مالک بکابر نصیحت

ایله دینچه حضرت امام * تقوی ایله مشغول اول. اهلندن حدیث شریف اخذ ایله. بیوردی. برکون (ابوحازم) بر حقنار اوزرنده حدیث شریف تعلیم ایدیور ایدی. امام حضرتلری اورادن کچدیلرده استماع بیورمدیلر. ابو حازم: «یا مالک! نیچون دیکله مدک؟» دینچه * «بن آیاقده ایکن حدیث شریف استماع ایتمکدن قورقارم». جوابنده بولنشلردر. «اگر مقتدر اولسه مکنندی رایلریله قرآن کریمی تفسیر ایدنلری ضرب ایدرم. دیرایش. خادمه (یاسیدی) دینه ندا ایتدیر مزلر و سببی صورانلره سیده خالقه اطلاق اولنور جوایز و برمشلردی. بخاری حضرتلری اصح اسانید (عن مالک عن نافع عن ابن عمر) دن عبارتدر دیور. امام ابو منصور بشقه ذهابد بولنمشدر. دیشلر. وفات ایتدیکی وقت شافعی حضرتلری . عالم الارض وفات ایلدی. بیوردی. حال احتضارده ایکن کلین شهادتی ابراددن صکره (لله الامر من قبل و من بعده) آیت کریمه سنی تلاوت ایلدیلر.

امام مالک حضرتلری اخذ ایده جگلی احادیث شریفه نک و اوایلری حقنده کریم تام ایله تحقیقات اجرا ایدرک جزئی

شبهه سی اولانی طی ایدردی . بیوریرلردی که : « اهالی
مدینه دن یتش قدر آدمه تصادف ایتدم . حدیث
نبوی روایت ایدیورلر . هر بر حدیثك اولنده
(قال رسول الله) دینیور . حالبوکه بونلرك حدیث
شریف اولمدینی بالا خره تحقق ایلدی . علم حدیث
علم دیندر . غایت دقت لازمدر . « سفیه وصاحب
هوی قریحه دن خبر ویرن کذاب ، برده هیچی معتبر
راوی یه اسناد ایتدن حدیث شریف نقل ایدن
مشایخن دن احادیث شریفه نی قبول ایتمکزه دییه توصیه
ایدر ایدی . شافعی حضرتلری « مالک بن انس . سفیان
بن عیینه اولمسه یدی حجاز قطعه سی علمدن خالی
اولوردی . دیور . محمد بن حسن دیورکه « او توز سنه قدر
امام مالک حضرتلریله مسرف اولدم . بک چوق احادیث مختر
مینی اذیرلدم . بر محله مالک بن انس دن روایت اولنور ایسه
خلق طویلا نور ایدی . بالمله محدثین کرام حضرت امامک علم
حدیثده کی مهارت کامله سی تسام ایتملردر . الحاصل فن حدیثده
امام مطلقدر »

ابن وهب ، اکر بن مالک بن انس . ولید بن
سمعدی کورماش اولسه ایدم ضلالتده قالور ایدم ،
زیرا بر چوق مشکلاعتی آنلرك سایه سنده حل
ایده بیلدم ، بیوردی .

عبدالله حضرتلری : « زمانزده ائمه عظام درت اولوب
جمله سی ده جالینوس معرفتدر . شامده (اوزاعی) ، کوفه ده (سفیان
التوری) ، حجازده (مالک بن انس) بصره ده (حماد بن زید) در .
چوق سوله بن ، اوته کندن بریکندن روایت ایدن عالم اوله ماز .
عالم اولق ایچون حفظ و اتقا لازمدر . احمد بن شعیبده مالک
بن انس نزدنده تابیندن اولان محدثنك موقوفدره دیورلر .
حضرت امامک درجه کالی بتون فقهایی ذوی الاحترام
تردنده مسلمدر . افعال و حرکاتی سنن نییه تابع قیلمش ایدی .
اصحاب سفتک جمله سی کندی بیورلر ایدی . عادتا شاعرك :
« و خیر امورالدین ماکان سنه »
« و شر الامور الحادئات البدائع »

بیتة مثال مشخص اولمشدی . « اصحاب رسول حقنده
تقوه اتده بولفق جائز دکلمدره . بیورمشلردر . امام
حضرتلری برچوق مسائله (لادری) ایله جواب ویریرلردی .
برکون بری : « یا مالک ! اهل بصره فقهک تجارت قسمنه زیاده .

سایه واقف دلری. بنی ده سزدن او کر نقشلردو، دیدی. حضرت امام و بن نه بیلورمه آنلره اوکرده یه. عامک احسنی (لادری). کله متواضعانه سنی ورد زبان ایلمکدره دیلر.

دیگر بری ذات فقاہتیناھیلرینه قرق مسئله صوردی. دوت دانہ سنی حل ایدرک دیگرلری حقندہ (لادری) بیوردیلر. مجلس عرفا تیناھیلرنده هرکس سکوتده بولنوردی. کندیلری. مالایعنی کلام صرف ایتمزلدی. آرزو ایدن حدیث رسول اکرمی سؤال ایدر، کافی مقدارده جواب ویریلدی. چوق دفعه حضرت امامک اذنی ایلہ بری اوکور، حضار بخلوص البال استماع ایدرلردی. انسانی قرائندہ خطا ایدرہ تصحیح ایدرلر ایدی. پاکلش یازیلر دیه ضبط ایتمه اذن ویرمزلدی. امین اولدیفنی کاتب خصوصایی طرفدن استنساخ اونوردی. معیت علیهلرنده دائماً ایکی خدمتچی بولنور ایش.

(اسماعیل بن موسی الفزاری) دیورکه و رکون حضرت استادک حضورینه داخل اولدم. باش اوچلرنده ایکی سیاه خادم طور بیور ایدی. حدیث شریف صوردم. اون اوچ دانہ سویلیدی. تزئید ایلہ یا استاد دیم. سکا بوقدر کافیدر، دیدی. مشارالیه (عبدالله بن عباس) ک مدینه منوره و البیلکی اناسنده ایکندی وقتی خسته لهرق یوز یتیش طقوز سنه سنک ربیع الاولنک اون دردنجی کونی صابحی سکسان دوت یاشندہ اولهرق وفات ایلدی. نقش غفران نقشلری مدینه منوره و (بقی) نام محله و دیعه خاک غفران ایلشدیر. رحمة الله علیه.

امام احمد بن حنبل

ائمه اربعه دندیر. فقها میاننده زهد و تقوی ایلہ متحیز امام هامدیر. مدت عمرنده اذواق حیاندن هیچ بری ذات شریفلر. بنی مسلك زهددن آیره مامشدیر. دنیا طولیسی آتون و بر آووج خاک سیاه تزدنده مساوی ایدی. وجدان پاکنه هیچ یر شه خبل ایراث ایدہ مامشدیر. اس العموم اولان احکام شرعیه ده کی معلومات کامله سنه دقت اولنمیدرکه کثرت عرفانه منی (علم الارض، اسم الدنیا) عنوان مفتخرنی احراز ایلمشدیر. شریاه استقامنده ثابت قدم اولوب بتون دنیایی بخش ایتسه لر ایدی، حاشا یالان سویلمک شویله طورسون، ذره قدر حقوق عبادہ تجاوز ایتیر و ظو غری سویلمکدن آرملاز ایدی. هیچ برکیجه بوقدرکه حضرت امام آندہ صباحه قدر ناله تضرعی رفع بارگاه احدیت ایتسون. اشک چشمندن وجه عالیلری بر سیلابه زار دموع حاله کشدی. بر ساعت بوقدی که عبادات وطاعتک کثرتندن جذبه حائنده بولمسون. بر دقیقه تصور اولمازادی که خشیه اللهدن جگرلری التها بدن سالم بولسون.

هیچ رجحان نداشته که کهر یا نرزدن دنیا کلامی صادر
اولسون . دائم احکام علمیه در بحث اولنور و طریق آخرت
تفکر ایدبار ایدی . حضور ساهیلرند دنیا به عائد ملا یعنی
سوز سولمک کیمک حدیثه دوشمشدر در حال اخراج اولنور
ایدی . (رتبه العلم اعلی الرب) کلام محترمه مثال نام اولان حضرت
امام هدا بای و فیره کادکی حائده هیچ برین قبول ایتزدی ده
خانه عالیارنده قوت لایموتدن عبارت بر ایکی پارچه آکمدن
بشق برئی بولنارزدی . زمره فقها مینانده کسب امتیاز ایدن
او آکمت یوزلرجه دهات علمانی کندینسه پیرو قلمش ایدی .
وجود مبارککاری منبع وجدان صاف و مصدر فیوض شادمانی
ایدی . ذات عالی حکمت و وریدی آداب انسانیه . اخلاق جمیله نیک
مثال مجسمی ایدی . نظر جلیل مرشدانلری کائنات اوژونده
نخری حکمت معصوف ایدی . قوه ذکالری بر شراره لامعه کبی
سرعت انتقال مالک ایدی . علویت وجدانی او وجود نادری
ملل مسلمه و غیر مسلمه نیک انجا کاهی قلمش ایدی . ترجمان
عارفانه بی اولان کلام حکیمانسه ندن نا اهل آدمرا استفاده
ایده منلردی .

اسم عالیلری (احمد بن حنبل) . کنیه لری (عبدالله) در .
پدرلری شیبان اها ایستنددر . امام حضرتلری ده رحیم مادرده
ایک بغداده کلشدی . یوز آلمش درت سنه بی ربیع الاولنده
کهواره پیرای عالم شهود اولدی . طریق تحصیل رغبتلری
زیاده اولدیغندن توسیع معلومات و اکیال تحقیقانه مدار اولتی

اوژده بصره . کوفه . شام . یمن قلعانی کز مشلر و مکة مکرمه
ومدینه منوره بی زیارت ایتشملردر . ده حال شبانده علوم
شرعی بی تحصیل ایلمشدی . قرق باشنه واصل اولدقلری زمان
مسند جلیل اجتہادی احراز ایلدیلر . بر کتانی استنساخ و بر
مسئله بی حل ایتک ایچون مسافه بیدیه کیتدکاری چوق
اولمشدر . تحصیل علوم اغورنده هر دلو مشاق اختیار ایدرلردی .
ایلمک اوکجه کندینسندن حدیث شریف اخذ ایدن (ابو یوسف)
در . علمادن درس او قودینی زمان رعایت مخصوصده بولنور
ایدی . حتی مشاهیر فقهادن (وکیع بن جراح) نام ذلک آرقه سندن
یوردرلردی . محدثیندن (یحیی القطان) حضرتلری هر ایکندی
نمازندن صکره آرقه بی مناره به باصلا یه رق حدیث خیر الخلائق
تعلیم ایتدکاری سه دهه امام حنبل و سائر آقاده طورده رق
آشام نمازیه قدر استماع ایدرلردی . مشارالیه ک عرفانی ستون
علما تصدیق ایدیورلر . حلقه تدریسنده طقوز یوز قدر کبار
مشایخ نواله چن معرفت اولمشلردر .

(سلمان بن اشعث) حضرتلرندن روایت اولندیغنه کوره
حضرت امام «معاضی ایمانی خفیفندیرر» دیرلر ایش . سن
بی به ارتباع ایتک الیهولک وظیفندن ایدی . بدعتی سومدیکندن
انجابه : سنن شریفه دن اولمیان کلماتی سولمکدن
حذر ایدیکنر . بیوردرلردی . «اصحاب بی ذی شامک

جهت بی سود گذاردن آثار حقیقه تفوهانده بولان زندیقده و
دیشلردر .

دها ایام صباوتنده فتوی ویرمکه باشلامشدی . زماننده
حفظامكك اليوكنه ذات شریفعلی مالک اولمشدر ، چونکه
قورق سنه قدر فقه ، حدیث ، تاریخ کبی علوم آیینی ازبردن
تقریر ایلدی . هانکی علم اولسه نیت تحیفه ایتمک ایسته مزدی .
بو دخی تقریری یازدیر مامشدر . مشارالیه حضرتلرینک برقاچ
اثر برکنزیده سی واردر . جمله سی منقولات قیلندندر . حدیثده
(المسند) نام اثر بهتری اوتوز بیک قدر نطق باغ بیغمیری
جامعدر . امام حنبل حضرتلری کبی بر مقصد مقتدرک حافظه
کوهر افشانندن صادر اولان بو کتاب فوائد نصابک نه درجه
قرین صحت اوله جفی وارسته بیادر . مخدوملری (عبدالله)
وسن بو کتابی ازبرله . برکون کابرکه سنده امام اولورسن .
بیوردیلر . (المقدم والمؤاخر فی القرآن) (الناسخ والمنسوخ)
مثلو آثار جلیله سی تزینی زمین معرفت ایتمکدهدر .

مشارالیه حضرتلری غایت متواضع اولدقلرندن سواقلرده
کیزلر ایکن آرقه سندن کیمسه بی تعقیب ایندیرمزلدی .
مجاهدات وریاضات کبی امور دینیته صوکه درجه سی بولمشدر .
اوچ کونده بر طعام اکل ایتمکلی متفق علیهدر . یکرمی
دورت ساعت ظرفده اوچ یوز رکعت نماز قیلرلر ایدی . بش
کره حج شریفه عزیمت ایامشلردر .

(هلال بن العلاء) دیورکه : حضرت امامک علوم متنوعده
وقوف خارق العاده سی واردر . اقتدار فوق العاده سی مسلحدر .
الهی سنه قدر مصاحبت عارفانه لریله مشرف اولدم . مقتخرانه
سوز سوبلیدیکی ایتمده . حتی برکون « یا امام ! احق
کیمدر ؟ » دییه صوردیلر . « کندی من مدح ایندیر » بیوردی .
بر دفعه استادنک اذنی اولمقسزین حضورنده اوطور مامشدر .
بر مسئله یی ازیرلمش اولسه بردها اونومازدی . هریرده جریان
ایدن مباحثانده رأی عالیبری قبول اولنور ایدی . نطقه
ابتدار بیوردقلری زمان هرکس سکوت اوزره بولنوردی .
برکون « توکل نهدر ؟ » دییه صوردیلر : * ناسدن استمدادی
قطع ایتمکدر . بیورمش . * طعام اخوان ایله مع
السرور . فقرا ایله مع الاشار . ابنای دنیا ایله مع
المرؤه اکل اولنور * هر شی ایچون کرم واردر ،
قلبک کرمی خالقندن راضی اولمقددر . جل عارفانه سی
کلام حکمتیباستندر . * برکیمسه نك محب صادق فوت
اولور ایسه کندیسسی ایچون دانمدر . سوزی دخی مشارالیه کدر .
حیاسی ، صافیایی زیاده ایدی . بر خانه یه کیره جکلری
زمان استیدان ایتمدن آتاق باصمازلردی . حسن اخلاقنه نهایت

یوقدر . کند یعنی ضرب و حقه رتبه بر لرزه چار بانلری عفو
ایتمشدر . حقوق عبادہ رعایتدن نمره سعی اولیان آتیه ایله
اکل طعام ایلمزدی . حق یتندن چیقارکن برتک نعلانی
(آیاق قابی) المکخی به رهن برافش ایدی . قورنارمق ایچون
نه قدر یازره و پردیلر سه قبول ایتمدی . بری میراندن هدیه
اوله رق کند یسنه بیک آتون کوندرمش ایسه ده آتی ده قبول
ایلمدی . فضائل اخلاقی حقنده جوق کتابلر یازلمشدر .
بونلردن (ابن الجوزی) (امام خنبل) نام اثرنده حضرت
امامک کافه فضائلی ذکر ایدیور .

غایت جسور ایدی . حسن اخلاقی ، صفوت وجدانی اولانلری
سور ایدی . ماهیتی و ترجمه احوالی مجهول آدیلمرله احدی
شریف تلقین ایتمزدی . فقرایه محب اولدیقدن هر نروده فقیر
و خسته بر آدم ایشتمش اولسه لر در حال زیارتلرینه کیدرلر
ایدی . حسن توجهی قزاقامش آدم قلامشدر . مسلم و غیر
مسلم جمله سی سورلردی . سوز سویلردی که هر بری بر آیینسه
حکمتدر . بیورلردی که : * حسن ظنی اولانک حیاتی
خوش اولور * یالان سویلمک امنیتتی ازاله ایدر -
کبر اولان آدمده عقل یوقدر . مزیت . فضل ،
کمال علم و عرفان ایله در . سنده اولمیان مزیات ایله

سنی مدح ایدنک سنده بولمیان سیئات ایله سنی
ذم ایده جکینه امین اول . علم او یله عالی بررتبه درکه
عزلی یوقدر . سیئات ، امراض معنویه یی موجب
اولدینی کبی عدم طهارت ، علل ظاهریه یی
داعیدر .

امام خنبل حضرت تری قرق یاشنده تاهل ایلدی (صالح ،
حسن ، حسین ، محمد ، سعید ، زینب) نامنده آتی اولادی
اولدی . اکبر اولادی اولان (صالح) ایکی یوز یکرمی اوج
سنه سنده طوغدی . موسی الیه پدر عالیلری امام حضرت تریسک
وفاشدن صکره خراسانه کیتدی . انشای تدریسده حال
حیاتنده پدریسک کند یسنه حسن توجه و رعایت مخصوصه سنی
تخطیر ایلدجه حزن حزن آغلار ایش . دیگر مخدوملری
ترأسعیتد کوفه یه قیزی اولدی .

امام حضرت تری بر هفته قدر خسته اولوب ایکی یوز قرق
بر سنه سی ربیع الاولک اون ایکنجی جمعه کونی بعدالصبر
ارتحال دار بقا ایلمشدر . حال احتضارده ایکن علامدن برقاج
ذات یاشنده حاضر بولمشلر ایدی . روایتلرینه کوره کلین
شهادتینی ایراد ایتدکن صکره (لله الامر من قبل و نه بعد)
آیت کریمه سنی تلاوت ایدرک تسلیم روح ایلمشدر . خبر وفاتی

اهالی بغدادی متأثر و مجبور فریاد ایدى . آلامدق کیمسه
 قالدی . غلبه لکک کثرتندن اهالی ، خانه قبولی آجهرق
 (آبدست آلق ایستین کلسون) دیبه ندا ایدرلردی . جنازه می
 خارق العاده برازدحام ایچنده قالدیرلدی . تشیعده مسلم و غیر
 مسلم ذکور و انات بر مایون کشی حاضر بولندی بی بعض
 توارایخده روایت اولئیور . دیگر بر روایتده سکسان بیسک
 ارکک ، اوتوز بیسک قادیق قدر دینیلیور . مع مافیه بو قدر
 چوقلق استبعاد اولماز . چونکه او زمان بغداد مقر خلافت
 اسلامیه ایدی . باخصوص مامون زمانی اولدیقندن پارلاق
 و غلبه لک صره لری ایدی . بتون قری و نواحی دخی منضم
 اولورسه بو قدره بالغ اوله بیلیور . اوچ کون جنازه نمازی
 قیدیلر . جسد مبارکری بغداد بهشت آبادده دفن اولمشدر .
 * معایندن بری آرقداش آره یا نلر آرقداشسز قالیرلر .
 سندن بر شیء ایستدیکی وقت ویرمدیکک ایچون
 اظهار غضب ایدن رفیق . صادق دکلدر . جل
 حکیمیه ایقوال عارفانه لرننددر .

ابن جریر

آئمہ اعلامدن بر مجتهد مطلقدر . مذهب طایفنده مستقل .
 اولدیقندن هیچ کیمسه تابع اولماشدر . قوه علمیه وجودت
 قریحه عارفانه دقت اولمایدرکه حین بلوغندن وفاتی کونه
 قدر مؤلفاتی جمع اولنسه هر کون ایچون اون درت صحیفه
 دوشیور . عصرنده دهات آرسنده بی نظیر بر عالم تحریر ایدی .
 رتبه عالمک طیفه اولاسنده بولئیور ایدی . اکثر امورده رأی
 عالیرنه مراجعت اولئور ایدی . ویردکاری قرار مصیب مدار
 حکم عام اولور ایدی . مقتدر مفسرین کرامنددر . حتی علمادن
 ابو حامد دیورکه : انسان ابن جریرک تفسیرینی تحصیل
 ایچون چینه کیمتش اولسه ینه آزرده الحاصل نام عالیری
 لسان تحیل ایله یاد اولنش اعظم آئمہ دندر .

اصل اسمی (محمد بن جریر) در . پدری بغدادلی ایش .
 کندیلری ابکی یوز یکریمی درت سنه سنده طبرستانک (امل) ،

نهمینده که در این برای علمای شهود اولدی . حافظ قرآن کریم
ایدی . معانی و مزارعی قرآن عظیم الشان واقوال و سنن نبویه
وقف و قرآنی مشهور ایدی . صحابه کرام و کبار تابعین احوال
عارفانه لری نزدنده معلوم ایدی . (تهذیب الآثار) نام اثر بهتری
ایادی ارباب عرفانده دائر در . بونک کبی علوم سائرده دخی
مولفاتی وارد .

در حدیث

عبدالرحمن حضرت تلمیذی

کبار محدثیندن و سرآمدان فقها دن اولوب کلام حکمت
بیانیله مشهور بر امام عایقه در در . بر جوق ذوات کرامدن اخذ
حدیث ایلمش و کندیسندن دخی بر جوق اعظم علما استماع
ایلمش لرد . هر کیجه نصف قرآنی تلاوت ایدر لر ایش .
مدایح کثیره سندن باحث کتاب لر بر جوق احوال عارفانه سی
نقل ایدیسور لر . بر کون مجلس عالی برینه بر سائل کله رک : یا امام !
سن فلان حدیث ایچون خفیف و فلان حدیث حقیقه موضوع ،
یا خود متواتر بیور سین . بونی نه ایله اثبات ایدر وهانکی
وسائیل ایله آکلار سین ؟ دیمس یله . حضرت امام مرقومه
خطاباً : « سنک النکر بر معدن کیمش اولسه آتون ، یا خود
آکوش و سائر بر جنسه منسوب اولدیغنی نه ایله بیلور سین ؟ »
عبدالرحمن حضرت تلمیذی : « بنده مجلس علما و محافل محدثینده
مذاکره ایدر ، مشکوک اولان احادیثی موقع مذاکره قورمه
مقابله سنده بولمیشدر .

مشارایله صباحه قدر عبادات و طاعات ایله کیجه لری

احبا ایدردی . یوز اوتوزیش ستمه سنده دنیا به کله رگ یوز طقسان سکرده ارنحال دار آخرت ایلدی . بکرمی بیک حدیث شریف یارمشدر . احمد بن حنبل بو ذات حقنده حدیث شریف ایچون خاق اولمشدره بیورمشدر .

امام ابو یوسف حضرتلری

ائمه حنفیه دن مجتهد مذهبدر . ذات مبارک لری مجتهد مطلق اوله مدققلندن ایکنجی طبقه ایجابنددر . اسم شرفلری (ابو یوسف یعقوب بن ابراهیم بن حبيب بن سعيد) دور . ابتدا شرف اسلام ايله کتب مباحات ایدن جدی سعیددر . یوم بدره مدینه منوره نك عسکری حضورنده جناب نجی به عرض اولنش ایلدی . او جیش جلادت آورده دلاوران اصحاب نجی میانشده نظرگاه نبوتناهی سعیده ابرشدکده سعید صغیردر . محاربه نك احوالنه واقف دکدر . بیورهرق قبول ایتمدیلر . ید سعادت لریله سعیدک راس طایلری مسح ایلدیلر .

امام ابو یوسف کوفه ده یوز اون ستمه سنده دنیا به کلدی . صکره شهرتی بغداده عکس انداز اولدی . فقر و ضرورنك بجه سنده ازلمش ایکن ثابت قدم اوله رق حضرت امام اعظمک مجلس حکمتلرندن آیرلماشدر . قم دور بارندن صدور ایدن احکام

فقیه بنی کمال اشفاق ایله استماع ایدرلردی . بر کون درس زماننده والدیه سی کله رگ ابو یوسف حضرتلری جاغیردی . فرزند عالیسی آغوش شفقنه آله رق : « او غلم ! حضرت امامک معیشتی یولنده . بز ایه نهایت درجه ده فقیر . حتی بو آقشام بیه کجمن بوقدر . سن درسی ترک ایتده قوت لایموتغزی تدارک ایدلم » دیدی . ابو یوسف بو حالدن متأثر اولدی . مجبوری بر قاج کون قدر مجلس امامه دوام ایدمه دی . حضرت امام ابو یوسفک کلدیککی کورنجه درحال جلب ایدرک سینی صوردی . ابو یوسف فقر حالتدن بحث ایله هر کون اسباب معیشتی تأمینه جالشیدنی سوبلیدی . امام حضرتلری بونک اوزرینه یوز درهم اچسان بیوروب بعدما مجلسندن آیرلماشنی تشیه بیوردیلر . ابو یوسف علم و عرفانی سایه سنده آز زمان ظرفنده مشا-
 هلم علما صبره نفع کجمشدر . حتی خلفای عباسیه دن (موسی الهادی) ابو یوسفی کوفه به قاضی نصب ایلدی . هارون رشید دخی گنجیدینی بومأوردیتنده ابقا ایلمشدر . ابتدا اسلامده (قاضی القضاة) عنواتی احراز ایدن ابو یوسفدر . اون یدی ستمه قدر قاضیلق خدمتی ایفا ایلدی . تحصیل علمه اودرجه آرزو کشی ایدی که بدری وفات ایتدیککی کونی حنازه سنی بشقه سینه حواله ایدرک مجلس امامدن مفارقت انجامشدر . بر کون والدیه سی امام اعظم حضرتلری نك مجلسه کیده رگ : « او غلمک سندن

عبری معنی بوقدر بو کوسکی فقهه سی و بره دیدی. امام حضرت تری:

صبر ایت . اوغلك فستق ایله طعام ایدمه جکدر
بیوردی . واقعا قاضی اولدینی زمین هارون رشیدک سفره سنده
فستق ایله طعام ایتمشد . کیفیتی هارونه سولیدیکی وقت مشر-
ایه حنده ایدی . مکافات علم و عرفانی اوله رق زکیر اوش
ایدی . برکون هارون الرشید : « مجموع تروتکیز نه قدردر ؟ »
صوردیلر . « بيلم . شمدلك یدی پوز استرم وار . جله سنك
ركابی آلتوندر » جوابنده بولندی .

اصول حنیفیهی وضع ایدن بوذا ندر . وجود عالیلی
اودرجه ضعیف ایدی که یاتانده یاندینی زمان ایچینده آدم
پوق طن اولتوردی . هارون ایله برابر مکه مکرمه کیتمش
ایدی . ابو یوسف نمازده امام اولوب ایکی رکعتده سلاه
وبره رك آرقه نه دوندی . جماعته خطاباً : « یا اهل مکه !
سز نمازی آتام ایدیکیز . بز مسافرز . دیدی . مقتدیاردن
بری « نمازی بز سندن اینی بیلیرز . دینجه ابو یوسف » اگر
بیلمش اوله ديك نمازده لاف سولمزدك . بیوردی . امامک
بو جوابی هارون رشیدك زیاده سیله خوشنه کیتدی .

امام غزنوی « بیورکه » ابو یوسف تفسیر . حدیث کبی
علوم شریفهده یکتا ایدی * نعمت دنیا اوچدر . بیوردری .

* اونلرده : نعمت اسلام ، نعمت عاقیت ، نعمت

غناى نفسدر کونده پوز رکعت نماز قیلار ایدی . انشای
دعاده الارینی انواب آلتندن آداب ایله چیقاریر ، رجب و شعبان
آیلرنده صائم اولوردی .

برکون حضرت ابو یوسف کمال دبدبه ایله اسب سوار
اوله رق جارشوده کزرنک بری : « یا امام ! سز آنون وکوش
استعمالی جائز دکدر بیور بیور سکز . حالبوکه آتلیکیزك
نعلی بیله آنون وکوش سندنر . بو فصل اولور ؟ » دیدی .

حضرت امام : « پونری تلذذ و تکبر ایچون قوللامه یز . ناسك
من خرفات دنیایه رغبتلی معلومدر . بزى بیوله بر عظمتله
کور دکاری وقت بو بر اتمکچینک اوغلی ایدی ، بوقدر تروته
علم و عرفان سایه سنده نائل اولدی دیسونه نلرده تحصیل علمه
چالش سونلر . بیوردی . علمانک البسه سی سائر ناسدن
تفریق ایتدیرن ابو یوسف حضرتلریدر . مذهب عالی حنیفی
شهره یکنه سبب اولدیلر . مآثر عرفانیله نزد خلیفه ده
احترامات فائزه یه نائل اولمشدی . امام حضرتلرینک
حکمیاتی بك چوقدر . بیوردرلرکی : « ناموس صاحبی

اولمیان بر آدم ایله صحبت ایتک کنندینی بیلن ایچون
عادرر . سن وجودیکى علم ایچون فدا ایتمیجه علم سکا

بر شیء ویرمنز .

وفات ابدہ جکی وقت : * یارب سن بیلیرسک کہ
بن بیلہرک حرام اکل ایتدم . اثنای محاکمہ دہ
ہر کیم اولورسہ اولسون مساوات وکال حقانیت
اوزرہ فصل بین ایتدم . کاشکی فقیر اولسیدم دہ
مسند قضادہ بولنش اولسہ ایدم . یارب : بنی
مفقرت ایله . دیہرک بارکاه احدیثہ مناجت ایلمشدر .
(علی بن یحیی) دیور کہ : « برکون ابو یوسف حضرتلرینک
خنہ عالیترینہ کیتمش ایدم . برچوق دفتر محفوظ ایدی . بونلر
نہر . دیدم . اثنای قضادہ ویردیکم حکملردر . روز محنردہ
جواب تدارکنہ محتاج بیوردیلر » .
ابو یوسف حضرتلری عالم علم وعرفاندہ شہرت کبر آفاق
اولدقلری صرہ لردہ امام اعظم حضرتلری نصیحت مقاماندہ
بیوردیلر کہ : « یالان سویلمکدن اجتناب ایت ، خاطر
ایچون مداهنہ ایتہ . مجمع ناس اولان محللردہ او .
طورمہ . مافوقکدہ عالم وار ایکن بیلمدیکک بر
شیئہ مداخلدہ بولنہ . سواقلردہ بیہودہ کزوب .
دہ تضيع اوقات ایلمہ . یول کنارندہ اوطورمہ » .

مسجددہ اوطور . متنوع اثواب کیمہ . زوجہ کایله
کیجہ چوق لاف ایتہ . برطاقم رجالک تراجم احوالی
زوجہ کہ سویلہ مہ . علمدن عاجز اولورایسہ ک عبادت
ایله مشغول اول .

ابو یوسف حضرتلری مذاکرات علمیہ بہ دایما آرزو کیش
بولنور ایدی . انظار اشتیاقی دایما کتابہ معطوف ایدی .
ابراہیم الجراح دیور کہ : « ابو یوسف حضرتلری حالت
نزعده ایکن یانہ کیردم ، بکایدیدی کہ بر آدمک حجازہ کیتمسی
راکبایی ، یوقسہ ماشایی افضلدر ؟ بندہ راکبای دکل ، ماشیاً
کیتمسی افضلدر دیدم . قبول ایتدی . حضورندن چیقدم »
بودہ حضرت امامک افکار عالیہ سی ہر زمان مسائل شرعیہ
ایله مشغول اولدیغنی ارثاہ ایدر .

مرض مؤئسدہ علویتک تأثیری تحتندہ وجہ عالیترینک
اکتساب ایتدیکی حرث لطیفہ کویا رخسار جانندن مقتبس
بر معکس رنگین ایدی . مزایای لطیفہ سی ہر کسجہ معلوم
وعلو افکاری بتون قیمت شناسان علوجہ مسلمدر . بیوک
ایدی : بیوکککہ غونہ امتثال اولور ایدی . عادل ایدی : وجدانی
عدلہ معیار قیاس اولہ بیلوردی . یوز سکان ایکی نسنہ سندہ
ارتحال جنات عالیات ایتشددر . خبر وفاتی بتون اہالی بغدادی
اشکریز تأثر ایلدی . مجلس عالیلری اختلافات لازمہ ایله

قالیدریوب بغدادده قریش قبرستانه دفن اولندی . جنازه
تازی هرون الرشید بالذات فیله‌یوردی وجنازمنك اوكنه
دوشه‌رك دفن اولنجه‌یه قدر وظیفه و داعی ایفا ایلدی .

امام محمد حضرتلری

شمس الائمه امام اعظم حضرتلرینك رحله فیاضانه‌لرندن
یتشمش بر امام همامدر . ایکنجی طبقه‌دن مجتهد مذهبدر .
نظر ادیبانه‌لری تماشای جلال خالقه معطوف ایدی . اخلاق
جمله‌سی علویتك بر آینه انكاسی ایدی . آرایش بخش مجلس
اولدقلری زمان بتون ارباب عرفان کلامی اسماع ایدرلردی .
مسائل علمیه‌نك الك دقیق نقاطنه واقف اولدقلرندن نطق
بلیقانه‌لری سامعینی اهترازه کنیریر ایدی .

حضرت امامك تلامذه‌سی ایچنده الك زیاده سودیکی امام
محمددر . اسم شریفلری (محمد بن زفر ابو عبدالله الشیبانی) دره
پدری ده‌شق طرفدندر . امام محمد (واسط) ده ساحة
جهانه کلدی . چونکه پدرلری حال حیاتسنده دمشندن
(واسط) . گلشدی . امام حضرتلری ایام شیبانی کوفده

کچریدی . نووی . عمر بن ذر . ملک بن مسعود . اوزاعی دن
فقه شریف او قومشدر . کذلک امام شافعی . ابو سلیمان الجوزی .
جنی . هاشم بن عبد الرازی کبی افخم دخی حضرت امامه
ماجم حدیث ایلدیلر . امام محمد حضرتلری امام اعظم افندمنك
مجلس معرفت آراسنه پدرلریله کیرمشدر . ابو حنیفه
حضرتلری پدرلرینه خطاباً : « اوغلکده نجابت و ذکا
واردر . تحصیل علمه تشویق ایله . بیوردی . بوتك اوزرینه
امم محمد امام اعظمك مجلس حکمت اینسه دوام ایدرك آز
زمان ظرفنده مستند جلیل اجتهدای احراز ایلمشدر . امام
شافعی حضرتلری : « امام محمد کبی حسن حاله مالک بر ادیب
وفقیه آز بولنور . بیوردی . مشارالیه حضرتلرینه : « زهد
وتقوايه دائر کتاب تالیف بیوردیکز می ؟ » ديه صورديلر .
« اوت . (احکام) نام کتابی یازدم . دیدی . مؤلفاتی چوقدر .
حسن اخلاقه مالک ، طریق مستقیمه سالک بر امام عالی
قدردور .

امام شافعی بیوریورکه : « امام محمددن اخذ اولنان علوم
کاغد اوزرینه چکلمش اولسه برده بوک کتاب تشکیل ایدر .
جمله‌ناس علوم شرعیده اهل عراقك عیالیدر . اهل عراقده
ابو حنیفه متتادردر . اگر امام محمد افکار عالیه‌سی معرض
دقیقه میدانه قویه‌جق اولسه بز آکلامقدن عاجز قالیرم .
حضرت امامه اوقاتی بیوده بره صرف ایتمزدی . حتی اولاد

وعیانك امور كثيره سنی بشقه برآمده حواله ايشماردی .
انلره : « بندين برشئ طلب ايتمكزه . بيورلردی . نطق عارفانه .
لرندن مستمعين غريق حيرت اولورلردی . بيورلردی كه :
* بيوكلك نسب ايله دكل . فضل و كمال ايله در . صادق
رفيق سنی خيره تشويق ايدندر * عفو عقلت
زكائيدر * عدل محافظه اسايشدر * حسن ادب
نسب قبيحی ستر ايدر * كندی نفی بكمك قدر
احمق اولماز * نجاتی اعراضده آرامق روزكارده
تقدی ايتمكه بگز * بر مجلسده علم و عرفان مفقود
اولور ايسه اوراده حيوانيت قائم اولور .

امام محمد حضرتلری كجهنی اوجه ارمشدردی . بر قسمده
نماز قیلاو ، دیگر قسمنده اوپور ، قسم آخرده مطالعة الله
مشغول اولورلردی . خانه سنده كجهلری صوت جيقارای بر
خروس مانع مطالعه در ديه دفع ايتدیلر . جوانب اربعه سنی
دائما كتاب ايله محاط بوانور ایدی . اوبقو غایبه ايتدیكى وقت
« آه . بن فصل خواب غفلتتا كه طاله جفم . عباد اللهك
اموری بكا محولدر . ديه آغلاردی . حتی اوشونك حرا .
رتی دفع ايتك ايجون اوكنه بر لكن صو قویه رق اثوابه

صو سرپردی . بوصورتله اوشقونی قاجیر ایدی . حسن اخلاق
قتیدن هر كسه التفات ایدردی . الحاصل لسان تعظیم و توقیر ايله
یاد اولنور بر محبتد عالیدر . هارون رشید كندی خراسانه قاضی
نصب ایلدیكى زمان خراسانك مركز حكومتی (ری) شهری
ایدی . بغداددن خلیفه ايله برابر شهر مذكوره كیتدی . امام
محمد اوراده یوز سكران طقوز سنه سنده وفات ایلمشدر .
هارون رشید نو خالدين غایت متأثر و مجبور فریاد اولدیغندن
كیدركن « آه ، جمع ادب و خزانه فقه یانمده ایدی . شمدی
یالکیز قالدیم » دیر ایدی . سؤال ایدنلره : « علم فقهی (ری) ده
دفن ایلدم » ديه رك اظهار كدر ایلردی . جسد مباركلى جبل
(حراك) ده مدفوندر . اومقبرة سعادت آورده مشاهیر علمادین
له (هشام بن عبدالله الرازی) و جانب غریبسنده (كسائی) دخی
لازوا كیر لحاك غفران اولمقده درلر .

امام محمد حضرتلری وفاتی هنكافنده : « اكر جناب حق
چهورنده بكا (ری) شهرینه جهاد ايجونمی ، یا خود نفسك
تشویق الهی كیتك ديه خطاب اولورسهم ندجواب و بریرم : «
بیوردیلر . مؤلفاتی اكمل اولسه . بيك جلده بالغ اوله جی
موتوقاً روایت اولتیور . (ابو عبد) نام ذات دییوركه : « بركون
امام محمدك مجلسنه داخل اولدم . امام شافعی حضرتلری اوطول
دیوردی . امام محمددن بر جوق مسائل یازمقده ایدی . امام
محمد شافعی به یوز درهم (آخچه) و بره رك : « علم اوكرنك آرزو
ایدرسكه هر زمان مجلسمه دوام ایت » بیوردی . اثمة اربعه دن

ش. همی حضرت نیری کی بر امام جلیل بن امام محمد بن جوق مسائل او کرندم. دیور بواپس امام محمدك علوقدرینه بر دلیل قلمیدر.

امام محمد حضرت نیری بر کون بر طالب علمه: «سن نماز، اوروج مسائله واقمیسین؟» دیدی. مخاطبی: «اوت واقم، دینچه واوله ایسه سن بدن عالمیشك. زیرا صلاة و صیامده اون ایکی بیک مسئله واردر. بیوردی. برکون مادیوندن بری «یا امام! خالقك وجودینه کاشات و محسوساندن بشقه دلیلك وارمی؟» دیمسله حضرت امام: «ایشته محسوساتك غیری. بوندن بیوك دلیل اوله ماز. بیوردیلر.

منه ابو یوسف اکثر اقوالی امام محمد بن محمد بن محمد. امام محمد بزم عندم زده صحابه کرامك افضل حضرت ابوبکر. عمر، عثمان. علی رضی الله عنهم بدن عبارتدر. بیور لرردی. هارون رشیدك امریله بروقتلر قوی ویرم بدن منع اولمش ایسه ده سکره بدن نائل التفاتی اولمشدر. غایت فرسوده بس کبر، تحصیل علم و عبادتن تجدیدینه وقت بوله ماز ایدی. برکون طبعیوندن بریمی هارون رشیدك حضورینه کلهرك خالق کاشاتك موجودیتسه دلیل ایسته دی. در حال امام محمدك جلای امر اولندی. امام حضرت نیری دوت ساعت سکره حضور حکمداری به داخل اولدی. سائل مرقوم دخی بر طرفه

اوطور بیور ایدی. هارون رشید حضرت امامه کج قالسك سببی صورتی. حضرت امام بیوردی که: «یا خلیفه! خانه م نهرك كنارنده اولدیفی بیلبرسكز. خانه مدن چیقار ایکن برده کوردم که اوافق بر یاکن سفینه سی نهرك اوزرنده روزكارك هوبونه تاب آور مقاومت اوله یه رق موجه لك شدتدن پارچه پارچه اولدی. آرمه سی جوق کچمدی. پارچه نان سفینه هیچ بر فردك صنی اولدن اولکی حاله کلدی. بنده او سفینه به یندم. نهری کچدم. طبعی دوت ساعت قدر کج قالشم. بونده. بنی معذور کوریکز» دینچه طبعیوندن اولان حریف امامك بوسوزینه زیاده جه کولهرك هارون رشیده خطاباً: «یا خلیفه! بجه مکلفه ایده جك ذات بومیدر؟ هیچ برکی پارچه لئبرده بر صانع اولدن تکرار حال آسایسنه کلیرمی؟» دیدی. حضرت امامه مرقومه خطاباً: «یا برکی پارچه لئقدن سکره هیچ بر فردك صنی اولمقسزین اولکی حاله کلزده بوقدر کاشات خالقسز وجوده کلیرمی؟» بیوردی. حریف مبهوت قالدیفندن حضوردن نظرته ایخشدن سز.

ابو یوسف حضرت نیری بن امام محمد بن زیاد حکیمانه نطق ایرادیدن کوردم. مجلس علمانه لرنده حاضر بولتان باطله فقها افتخار ایدر لرردی. پدردن اتوز بیک درهم ارثا انتقال ایلمه سدی. نصفی حدیث وفقه

شریف تحصیله صرف و نصف دیگر خدیجه نحو و شعر اغورنده
افشا ایلدی . ذات شریفتری کتاب الهی عالم اولوب هر زمان
مرجع لذت شناسان ارباب حکمت ایدی . بیوریورلر . ابو-
یوسف حضرت تریله آرالرنده اختلاف وقوع بولش ایسه ده
صکره میل اشلاف اولمشدر . بوباید عصر مذکورده بولان
علما شهادت ایدبیورلر . برکون فقها مواجهه سنده درس تقریر
بیوریورلردی . بریسی : « یا امام ! جنب آدم جامه دن بشقه بر محله
صو بوله مدینی حالد جامه کیره یلورمی ؟ دیدی . حاضر وندن
بعضاری کیره مز دیدیلر . حضرت امام : « تیم ایدر ، صکره
کیرر و صوبی آیر » بیوردی . سائل سؤالی دکشدر برک : « بر
قوربغه صویه دوشوبده فوت اولسه نه لازم کلیر ؟ صو تجس
ایدرمی ؟ دیدی . حاضر وندن « ایدر » دیدیلر . امام حضرت تری
« خیر ، تجس اتمز . چونکه صو ذاتاً قوربغه محلیدر » بیوردی .
حسن بن داود دییورکه : « فتواده اختصاص کسب ایدن
ذوات نصل شهرت کیر عالم اولمشدر ایسه امام محمدنخی مسائل شرعیه
واحادیث شریفده شهرت تامه اخیابندندر . « یکریمی بیگ قعز
مسائل شرعیه اجتهاد بیوردی . بدی بیگ انطق رسول الثقلین
حافظه علیه لرنده ایدی . برکون بر محلسده مستند نشین معرفت
اولمشدردی . اشرفدن بریسی کلدی . جمله سی آیغه قافقدی .
امام محمد قیام ایلمدی . حریف حدت ایتک ایتمش ایسه ده
بللی ایتدی کیتدکن صکره بریسی : « یا امام ! بو آدمه نیجون

قیام ایتدیکز ؟ دیدی . حضرت امام « بو آدم نفسنه قیام اولمشدی
سور . بویسه مقبول دکلددر . حتی حدیث شریفده (من احب
ان یتمل له الرجال قیاماً فلیتوبوا مقمده من النار) وارد اولدی .
نفسی طبقه علمادن اوشاقلغه تنزیل ایدم . « جوابنده
بوختمشدر » « قرآن کریم او قویان بر آدمک والدین واستادندن
غیر یسنه قیام ایتدی جائز دکلددر . « درلردی .

مشارایله حضرت ترینک بر چوق آناری وارددر . الآن
معمول بهدر . صیت و شهرتی هر طرفه یایلمشدی . عصرنده
مجتهد مطلق اولان حضرت (اوزاعی) امام محمدک اجتهاداتی
ایشندکده : « غیا عرافده سنت رسوله واقب واصحاب رسول
واهل حدیثک احوالی عالم وارمی ؟ زبرا اصحاب نی بو طرفله
کیتمدیلر » امام محمد حضرت تری اوزاعینک اوسوزنی ایشتمسینه
هن سن رسول و اقوال اصحابدن عبارت اولان (سیر کبر)
نام اثر مهمنی آلتش جلده اوله رق سوبایه رک یازدیرمش
وجله سنی برعربیه یوکلوتوب طوغربجه خلیفه رشیدک سراینه
کوندرمشدر . خلیفه بویه بر اثر مهمک زماننده حیز آرای ظهور
اولسنه زیاده سیله نمون اولمشدر . بر نسخه سنی اوزاعی به کوندردر .
دیلر . تعجب ایتدی . حضرت امامک مآثر هرقاتی تصدیق
ایلدی . امام حضرت ترینک مؤلفات سائر سنک چو قه اولدیتدی
یوقاریده سوبلش ایدک . سیر کبر نزد خلیفه ده شایان قبول
اولدی شهزادکانه تدریس ایدلمی امر اولمشدی . (اسماعیل

بن توبة القزويني) شهزادگانك استاد فضائل نهادی ایدی. (امام
ابو سلیمان الجوزجانی) حضرت تریك هم علیه‌الری بوباده سبق
ایتمش اولسه‌یدی بو کتاب یسباً نسیاً اوله‌جفی درکار ایدی.
چونکه امام محمد اسناد اولنان آثار بالذات کندیلری طرفندن
یازلمش دکلدر بلکه شاگردانی طرفندن تقریرلری ضبط
اولمشدر. بوباده اک زیاده خدمتی کوریلان اعظم تلامذه سندن
(ابوخصص کبیر) حضرت تریدر. بو ذات حضرت امامک آثار
عالیه‌سی بتون انظار جهانیه نشر ایلدی. الحاصل مسائل
فقهیه اقدامات متوالیه‌سی سبق ایتمشدر.

امام زفر حضر تلیری

اجله فقها وائمة حنیفه دندر. طبقه ثانیه دن مجتهد مذهبدر.
افکار بدیعه عارفانه‌سی واسع ایدی. مسلك عالی به سالک
اصیل، تحجیب بر عالم نحریردر. بر قاج مسئله دن بشقه اقوال
واجتهاداتنه قوی ویرلماشدر. اسم عالی‌لری (ابوالهندیل)
یا حود (ابو خالد زفر بن هندیل بن صباح الکوفی) در. کتب
تدوین ایدن اون ذاتک بریسیدر. یوز اون سنه سنده قدمهاده علم
وجود و یوز اللی سنه سنده کشمکش حیاندن وارسته اولمشدر.
پیری (هندیل) اصفهان والیسی ایدی. امام زفرده اوراده
متوطن ایدی. ابتدا حدیث شریف تحصیل ایلدی. مجلس جلیل
لخفیه مظهر بیورلماشدر. ابو حنیفه حضرت تلیری بو ذاتی
چوق سور وحق «تلامذه مک اکملیدر» بیوررلر ایدی.
مشاهیر علمادن محمد بن عبدالله الانصاری، خلف بن ایوب،
عصام بن یوسف، هلال الرازی کبی ده‌اه هب حضرت زفرک
خلقه تدریسندن یتشمشدر. برادرندن قالمش اولان میرانی
آلای ایچون کوفه دن بصره به کیتمشلردی. اهالی بصره

مفتون کالات حضرت امام اولهرق بصردده قالمشی رجا ایلملریله
بالصروره خیلی وقت اوراده قالمش واسمه عرفنی ایله بتون
صالبان علومک انظار بصیرتلیخی تنور ایلمشدر . نام عالیسی
سزاوار توقیدر . هر تروه اولورسه اولسون مباحثات علمیه دن
بشقه دنیاه عائد مالا یعنی کلام سولیمزدی . حق بر مجلسده
بوولده مالایینی کلام دوران ایتمک باشلارسه درحال مجلس
مذکور ی ترک ایدرک چیقار . کیدردی . قاضی اولمشی تکلیف
و جبار ایتدیلر . قبول ایلمدی . خاهسنده قبانهرق اورتدن
غائب اولمشدر . حضرت امامک غیوبت واقعسندن متأثر
اولان ارکان مملکت سسوقاقلرده . امام زفر عفو اولندی ،
جیقسون . دیه ندا ایتدیلر . بونک اوزرینه تکرار خانهسندن
جیقهرق ندریسانه باشلامشدر . « بن برقچ مسئلهدن بشقه
حضرت امامه مخالفت ایتمد » بیوردیلر . کندیسندن بر مسئله
سؤال اولمشه ایدی مختصر جواب وبریر ، همد ادله قاطعه ایله
ثبات مدعی ایدر ایدی . معرض تشکر و تواتعهده « بن ابو حنیفه
مخالفت ایدم . هر زمان بی الزام ایدر » بیورلردی .
معر بن حسن نام ذاتدن « امام زفر ایله ابو یوسف ابو
حنیفه به نسبتله فصلدر ؟ » دیه سوردیلر . « بر سرجه قوشنک
شاهین یاننده اولان اهمیتنه بکزر » دیدی . امام زفرک قلب
تسناکنده خشیه الله مرکوز ایدی . وفات ایتمدن مقدم بورجی
تسویه ایلدی . نه قدر پاره می وارسه جمله سی قرن داشنه
ترک ایلمشدر . قرن داشی صباح بی تحمیم قبیله سنده عامل ایدی .

زفر حضرت تلی آخر عمرینه قدر عبادات و طاعات ایله مشغول
اولدی . وجدان عالیلری هر دللو مزایای انسانیه ک جلوه
کاهی ایدی .

اوزاعی حضرت تلی

قوله مجتهدین میاننده شاهراه استقامتده شهرتکبر عالمدر .
ذات مبارکلی مجتهد مطلق و آریخه مذهب صاحبیدر . شام
شریفده ایکی یوز سنه قدر مذهب عالیلری حکمفرما اولمش
و تابعینی چوغالمش ایسهده تحولات اعصار ایله شمدی منقرض
اولمشدر . اسم عالیلری (عبدالرحمن بن عیسی بن محمد) در .
(تبع نا بعین) دندر . یحیی بن زکریان اخذ علوم ایلدی .
بخش ایکی یاننده بیروته یوز الی سنه سنده وفات ایتدی .
تر کون حماده ایکن حاجی کندیسنک انجریده اولدیغنی
اونومش ایدی . اوزرینه قوی سد ایدرک کیتدی . بر مدت
صکره بخارک تازیندن میت اولهرق بولمشدر . نووینک
روایتنه کوره اوزاعی حضرت تلی بخش سکزسنه سنده (بعلیک) ده
ضوغدی . (اوزاع) دمشق طرفلرنده بر قریه ایش . فقط
اوزاعی اورابه منسوب دکادر . جسد مبارکلی بیروت
چوارنده مدفوندر . حماده تلف اولملرنی زوجه سنک

آشوب یافته اسناد ایدیلورلر . اوزاعی حضرتلری بیورلردی که
 « دنیاده هر ساعتده آلتان نفسار روز محشرده
 حساب اولنور . بر نفس ذکر اللهدن خالی اولورسه
 حسرتدر . ارباب وجداندن حسن اخلاقه مالک
 اخوان ایله هم صحبت اولمق اهل وماله ملاق
 اولمقدن افضلدر . اولاد و عیالندن فرار ایدن
 عبد آبق کیدر .

عبدالله بن المبارك حضرتلری

اجله ائمه فقهادن بر علامه بی مدانیدر . افکار بدیعه
 علمیه سندن باحث کتابلر محاسن اخلاقیه سی یازه یازمیتیرم یورلر .
 ثروت مجموعه سی بتون فقرای امته توزیع ایتک صورتیله اظهار
 سخا اتمشیدی . سنده یوز بیک درهم قدر مبلغ تصدق
 ایدردی . مدیونلری ومصائب دیدلری تخلیص ایتک هب
 او خزینه سخاک دأب حیثیورانه سندن ایدی . او درجه
 حکیمانه نطق ایراد ایدردی که علویته متحسس اولماق امکان

خارجنده در . یوز سکان بر سنه سنده بغداد جوارنده (هیت)
 بلده سنده ارتحال جنات عالیات ایدیدی . حافظ النسی حضرت
 امامک یاتنه حالت نزعده کیرمش ایدی . حضرت عبدالله
 او صروده برینه مسائل شرعیه یازدیرمقله مشغول ایدی .
 نسفی بو خالدن تعجب ایدرک: « یا امام ! بو خسته حالک زده
 نیچون فقه شریف ایله مشغول اولورسکمز ؟ راحت ایتکمز
 لازمدر » دیدی . عبدالله بن مبارک: « ایشتمدیکم بر مسئله
 وار ایسه بلکه فائده و بریر » بیوردی . وفات ایده جکری
 وقت ماه زمزم ایچدی .

بر کون ذات مبارک رسته: « بزه حسن اخلاق بر کله ده افاده
 بیورک » دیدیلر . « غصبی ترک ایدیکمز » جوانی و بر مشلردر .
 (عالم المشرق والمغرب) عنوانیله مباهی اولدینی بتون فقهای
 عظامک تحت تصدیق لرنددر . ابراهیم بن شماس دیورکه:
 « ناسک افقهی اوزاعی ، ابن المبارک ، فضل بن عباس ، و کعب
 بن جراحدر » عثمان بن حسن نام شاعر بلیغ حضرت امام
 حقنده بر جوق اشعار سولمشددر .

مشارایه حضرتلری حسن ادب اواباندن ایدی . بر فردک
 عینی یوزینه اورماز ، اشارت طریقله آکلاتیر ایدی . حتی
 بریسی آق سر دقده الحمد لله دیمز ایسه آق سران آدمه نه لازم
 کلیر؟ دیه سؤال ایدردی . الحمد لله ، دینجه « یر حک الله »
 درلردی . بتون فقرا واحسانه توزیع نقود ایدردی . بر کون

بررسی: «یا امام! نصیحت ورن واری؟» دیدی. حضرت امام: «قبول ایدن وار ایسه ناصحده واردر» بیوردی. بررسی حدیث شریف سؤال ایتمک اوزره خانه سنه کلیر، نهایت درجه ده مدهانه حرکاته بولنور. حضرت امام: «بن بو صفته بولن بر آده حدیث شریف تلقین ایدم» بیوردیلر. صاحب مزیت طاعت، وجدان، حسن اخلاق سایه سنده تعالی ایدر. بیوردیلر. * بن صالحینه محبت ایدرم، فقط تأسف اولنور که او درجه یه ارتقا ایدمدم. دیرلردی. بر کون بررسی بیک درهم قدر یاره ایستدی. ویرلسی ایچون وکیلنه یازدی. وکیل بونده بر سهو وار دهرک کبرویه رد ایلمش ایسه ده حضرت امام بو دفعه اون درت بیک درهم ویرلسی امر ایلدی.

مشاورایه تابیندن سعید بن یحیی بن سعد الانصاری و سلیمان بن النخعی به ملاقی اولدی. حضرت انس بن مالک ایله کورشمک شرفنده نائل اولمش و کندیسندن حدیث شریف اخذ ایلمشدر. برکون بر سائل (رابطه) دن سؤال ایلدی. * سن نفسکی حقه ربط ایت، بوندن بیوک رابطه اولماز. بیوردی. بررسی: «یا امام! قرآن او قومهمی افضلدر،

یا خود تحصیل علممی؟» دبه سوردی. * سن نمازده او قویه جق قدر از برلرک ایسه کافیدر، همان علمه غیرت ایت، علم سببیه قرآن کریمی آکلار سک. جوانی ویرمشلردر. * بر قومه مسافر اولدیفکر زمان شفقت ایله معامله ایدیکز. ناسک معاینی کوردیکرکزه کندی قصور لریکزی اونو تیکز. بیورلرلمش. حقوق عبادی نه درجه ده کوزندیکنه دقت اتیلیدر که شامدن کلدیکی وقت یاننده امانت بر قلم قالمش ایلدی. * کراک صاحبیه اعاده ایتمک ایچون مرودن شامه قدر ماشیاً کیتمشدر. فقهادن ابن عباس بن مصعب دیبورکه. ابن مبارک حدیث، فقه کبی فنون عالییه یکتا ایلدی. سخاوت، شجاعت، صداقت ایله مشهوردر. * استانه عالیرنده چوق اوطورلر ایتمش. * سن هر کون خانه کده اوطور مقدن توحش ایتمز میسک؟ دیشلر. * نهدن توحش ایدیم؟ هر کون اصحاب حدیث ایله برابریم. کویاموا جهته نییده و مجلس اصحابده بولنیورم.

اودرجه ده متلذذم بیورم شلردر. * علم حدیث فهم
ونشردن عبارتدر. دیرلر ایدی.

سفیان الثوری بیور بیورکه: «برسنه متبادی سی وغیرت
ایسمه عبدالله بن المبارکک اوچ کونلک کلانته واصل اوله نام. «
بودای مردلو فضائل عالیہی جامع ایدی. بوبایدہ بتون ارباب
علم شہادت ایدیورلر. * علمه لایق اولان نفسی دنیادن
بری ایتمکدر. جملہ حکمیہ سی ذات عالی عارفانرینک فہ
شریقلرندن صادر اولمشدر. برکون (سفلہ) کیمدر؟ دیہ صور.

دیلر. «دینی دنیایہ دیکشندر» جواب حقیقتبرستایہ سی ویرم شدیر
عبدالله بن عمر الرضی دیورکه «زاهل بدعت و فاسق آدملر
ایله کوریشور ایدک. عبدالله بن مبارک بوحالہ مطلع اولدی.
بکا توجیہ خطاب ایدرک سن ر طاقم سوء اخلاق صاحبیلر
اختلاط ایدیورسک. بخلہ اوتوز کون قدر کورشمه بیوردی.
کری» عرفانده اطق اراد ایدردی که جامع اولدی اوتکار
عالیہی نه کلام فلاسفہ ده. نده لطق خطابده ایشتمک احتمالی
واردر. کویا محسن حکمیہ بووادی بلیفی موعده وصال اتخاذا
ایتمش ظن اولنور ایدی. * انسانک صاحب تقوی
اولدیفنه اوچ دلیل واردر: آنلرده خالقندن کلن اموره
حسن توکل. احسان اولنانلره حسن رضا. باشدن

کچن بالالره حسن صبردن عبارتدر. * سوسلی کزومک
علمانک عاداتندن دکلدیر. صبر ایله مروت و قناعت
بذل ایله سخاوتدن افضلدر. اوچ شیتده حساب
یوقدر: سجورده، افطارده، برده مسافره اطعام
اولنان طعامده. بونلر نه قدر بذل اولنسه جائزدر *
زهد ادعای نفسی زهددن چیقاریر * ادب دینک
تثبیدر * علمی تحصیل ایدوبده انواع دناعتی ارتکاب
ایدنلره تعجب ایدرم * صالحینک ذکر اولندیغی
محللره رحمت نازل اولور.

۱ اصحاب حدیث زیادہ سیله اکرام ایدردی. حق خصوصی
بر دم طوبیق بک طبخ و توزیع ایتدیرلر ایدی. ابو اسامه
برکون حضرت امامک حضورینہ بوزندن فقر و حال اماره لری
مشہود اولدیغی حالده کیردی. کوکمی طارلاشمش ایدی.
کیندکدن سکره حضرت امام آرقه سندن درت بیک درهم کموش
کوندرمشدر. کوفه ده خانہ عالیلری بر انجمن دانش حالی
لیدیقندن هرکون آقشامه قدر مذاکره علم ایله امراء حیات
ایدیرلر ایدی. اهل کوفه اکثر اموره حضرت امامه مراجعت

ایدرک رأی مصدیه عامل اولورلردی. حسن ابن عبدالله دیورکه
«ابن المبارک ایله خراساندن بغداده سیاحت ایلدم. بردقه یالکز
یمک یدیکنی کورمدم».

برکون هارون رشید «بو کیمدر؟» دیه سوردی. «بوکا
عبدالله بن مبارک حیرلر. عالم خراساندره دیدیلر. قرآن کریم
تلاوت اولدیفی زمان سوک درجه متحس اولورلر و قلب صافی
اهترازه کلهرک هونکور هونکور آغلارلردی. علم و تقواده
(جمع البحرین) ماصدقه نائل اولان ابن مبارک اوائل حالده
حسب البشریه سازه مراقی و ترنمه آرزو کش ایدی. برکیجه
برانچه بهشت آراده اهویه لطیفه ایله صبحگاهی استقبال ایدیو-
رلردی. شفق آندی. کونشک قرمزلی ضیالری آغاجلره، دالره
عکس اتمک باشلامشدی. خفیف خفیف اسن روزگار چمن
زاری تحریک ایدیوردی. عبدالله هان برندن قالقهرق باغی
طولاشمغه قویولدی. بر مرغ خوش نوا جوش و خروشه کیش
فریاد ایدیور. مشارالیه هان نوای مرغ ایله هم آهنک اولمق
اوزره ترنم ساز اولمغه باشلادی. غاشدن بر زبان فصیح: (الم یأین
للذین آمنوا ان نخشع قلوبهم لذكر الله وما نزل من الحق) آیت کریمه سی
اوقومغه باشلادی. بو حالده وجودینه لرزه عارض اولدی.
در حال توبه ایدرک طریق زهد زده سالک اولدی. هر سنه تجارت
ایچون خراسانه مال کوندورر و حاصل اولان تجارتدن اصحاب
حدیشک اقوات یومیه سی تدارک ایدردی. دائمایاننده بولنانلر
سفیان الثوری، سفیان بن عینه، ابن علیه، محمد ابن اسحق.

فضل بن عیاض دن عبارتدر. «بوش محدث اولسه ایدی بن
تجارت ایتمزد» بیورمشلردر. * بز علمی دنیایی الده
ایتمک ایچون او کرشم ایدک. فقط علم بزى طریق
آخرته سوق ایتدی. دیرلر ایدی.

ابواسحق حضرتلری دیورکه: «عبدالله بن مبارک احواله
نظر ایلدم. ابن مبارک اوزرینه اصحاب نینک روحایتندن،
حجت رسول اکرم دن بشقه برئی کورمدم». ابن وهی دن
روایت اولدیفنه کوره بر اعمی عبدالله بن مبارک حضورینه
کلهرک کوزلرینک آچلمسی ایچون دعا ایلمسی رجا ایلمش.
حضرت امام دخی بارگاه احدیه رفع نیاز ایلدیکنده اعمالک
کوزلری آچلمشدر.

اره صیره اصحاب حدیث ایله برابر جانب حجازه کیدردی.
جهلنک صره لر بی ذخائر ایله طولدرلر ایدی. محمدن عودت
ایدرکن هر درلو مصارفی کیسه سخاسندن تأدیه ایدر و هر
بردرلرینک اولاد و عیالنه لازم اولان اشیایی مکّه مکرمه دن
آلهرق توزیع ایدردی. برکون طرسوس بلده سی تشریف ایلدیلر.
کنندلریندن حدیث شریف اخذ ایدن بر ذاتی بوله ماسندن
طولانی سوال ایلدی. مدیون اولدیفندن محبوس اولدیفنی
سویلدیلر. محبوسک خبری اولمقسزین اون بیک درهم قدر
اولان بورجی تأدیه ایدرک مومی الهی قورنارمشدر. مدیون

حضرت امامك وفاتندن صكره سبب خلاصى اولديقى
آكلامشدر .

وكيع بن الجراح

ائمة حنفيه دن حديثه امام مطلقدر . يوز يكرى يدى
سنه سنده دنيايه كلدى . ابو سفيان ناميله معروفدر . مولدى
سباور طرفلرنده برقره ايش . اكتر مدت حياتى كوفنده
كچمشدر . برجوق اعظم فقهادن اخذ علوم واستماع حديث
شريف ايلدى . امام يوسف وزفردن طريق قياس ايله
فقه شريف اوقودى . كنديسندن دخى ابن مبارك . يحيى
بن آدم . ابن سعيد . احمد ابن حنبل . ابو جهم و سائر اكابر
محدثين حديث شريف اخذ ايامش لردر . يحيى بن اكنم
حضرتلى ديوركه : سفر و حضرده وكيع ايله مصاحبت ايلدم .
سنه بي صائم اولوب هر كچه نك قرآنى تلاوت ايتينجه
اويومازدى . نصف اليله حديثدن مفصل قرأت ايدر وصباحه
قدر بو حال دوام ايلردى . ه بظلم علمه صوم ايله استعانه
ايتك ومفهومانجه دخى عامل اولدق . بيورديلر . فرق سنه
قدر حظوظ دنيا دن بر شق طاعنم . ديرلر ايش . ثروت
مجموعه سندن قرق بيك درهم آقيني فقرايه تصدق ايش
ودرت بيك قدر احاديث نبويه روایت ايلمشدر . كرك صحيح

كرك يالان يره مدت عمرنده اصلا يمين ايتماشدر . برى .
نسيانندن شكايه ايلدى . حضرت امام ه نسيان علقى معاصيدن
ايلرى كلير . بيوردقنلرندن سائل دخى برىقى بروج آتى مندرج
اولان قطعه ي يازمشدر :

«شكوت الى وكيع سوء حفظى»

«فارشدننى الى ترك المعاصى»

ترجمه ي «بن حضرت وكيعه سوء حفظمدن شكايه ايلدم
بكا ترك معاصى يى وصيت ايلدى . جفظ علم الهيدر . فضل الهى
عاصى به اعطا اولتماز» .

والده سى وفات ايدم چكى وقت مشارالهي ياشه جلب ايدرك :
«او غم بوالرم ايله بر كيمه سى ضرب ايتدم» ديمش . احمد بن
حنبل حضرتلى : «كوزلرم وكيع بن الجراح قدر بر عالم
كورمدى» ديور . بيورلردى كه : * ورع شهباتدن

اجتناب ايتكدر * حلالك حسابى . حرامك عقابى
واردر * عاقل حق تعالى حضرتلرينك عظمت
وقدرت الهيه سنى آكلاياندر . يوقسه حيل و دسا .
ئس دنيايه صاپه رقى دولاب احتيالى دونديرن
آدملر دكلدر .

«بو قدر احاديث شريفه يى نصل حفظ ايتك» . ديه صور .

مشار. «تورع و عمارنه و صداقت ايله حفظ ايلدم» بيورمشاردره.
بوقيه غايشانك اقا، وقار، صلاح، جلالت، حيت كبي مزايي
انسانيه سي تسليم كرده ائمدر. اجتهدده راي عاليلري مصيب
ايدى. هانكي حديث شريفى ايشتمش اولسه درحال عامل
اولوردي. بوز سكران سنه سنده آلتى ياشنده اولديقي
حاله عراق يولنده ارنحال بيورديلر.

داود بن نصير الطائي الكوفي حضرتلري

برقيه زهد آرادر. ترجمه احوالى زهد بر نمونه امثال
اولور. شوائب اغراض نفسانيه دن عارى، وسعت سخا،
صافيت وجدان، كثرت عبادات خصائص حيله سنك مابه التطبيق
اوله بيلور. درويشليك نهدن عبارت اولديقي آكلامق ايستيلر
بوعالم زاهدك احوالنه دقت ايتلري ايجاب ايدر. بعض علما مشار-
البي سلسله فقهادن چيقاره ورق صرف متصوفدن كو سترمك
ايستملر ايسده ائمه حنيفهدن و محدثيندن محمود الكفوى
(اعلام الاخير) نام كتايبنده وچلي مرحوم بر كتايبنده فقيه
اولديقي تصريح ايتملردر. سائر مؤلفلردن دخی تصريح
ايدنلر واردر. حق كيملردن استماع حديث شريف ايتديكي
ياز هجفزه ايلك اوكله حضرت امام اعظمك حلقه تدريسرينه
مداومت ايلمش ايسده بر ايكي سنه صكره بتون بتون خلوت

نشين عبادت اولمشدر. اصلى خراسان دندر. كوفده پرور-
شياب اولدى. داود عبدالملك بن عمر و حبيب بن ابى عمر،
محمد بن عبدالرحمن بن ابى ليلادن استماع ايلدى. كنديسندن
دخی اسماعيل بن على، مصعب بن مقدم، ابونعيم، الفضل
بن وقيع و سائر روايت ايلديلر. زهد و تقواده اودرجه ايلري
كيشم ايدى كه زماننده كي فقهاى عظام اعلاى قدرى حقه
اكر بتون اهل ارض ايله داود بن نصير الطائي

وزن اولنسه عبادتجه جمله سندن آغر كلير. بيورديلر
بركون نفسنه خطاباً: «اكر سن دنياي حديث و فقه
واسطه سيله جلب ايتك ايستور ايسهك عاطاسك. شعر
و مطايعه يوني اوتكاب ايتديك حاله غافلست» بيوردى.
كوچك بر تراسق وار ايش. بوده حضرت عمر طرفندن
اجدادينه و برلش ايدى. ترلاي درت يوز آتجه بيع ايدرك
يكرمى سنه قناعت ايدوب اومقدار پاره ايله عمرينك ختامنه
ايريشمشدر. امام اعظم حضرتلردن فقه شريفى اوقودقلري
زمان اصحاب حقيقه ايجنده جمله سندن ممتاز اولش ايدى.
برلقمه اتمك ايله بر بارداق صو آرده سننده اللى
آيت اوقومق لازمدر. دير ايدى. ابن سناك داوده
بك وصيت ايله ديدى. مشارالیه. سن حق تعالىك

نهى ايتديكى شئيئلردن اجتناب ايت . امر ايتديكى
شيئلرى ياپ . جناب حَقْ عظمته الهيمه سنى ملا .
حظه ايت . دائماً خلقت كلئنانى بر مقبره سسكون
مثالى دوشون . صائم اول . افطار ايت . اخلاقى
بوزوق اسافل و وجدان سازانلرله انس پيدا ايتمه .
باشك بر بلايه اوغراړ * اچاقلردن آرسلاندن فرار
ايتديكك كى فرار ايله . بيورمشلردر .

بركون حضرت ابو حنيفه نك مجلس عاليرنده «زايده سويلدك»
ديديلر . بونك اوزرته سوه اديده بولنماق فكرينه مبنى حضرت
امامك مجلسنه كلكارى زمان برنه قدر سوزه ايتدار ايتامشدر .
آخر عمر نده عزات نشين اولمشلردر . ناس ايله اختلاط ايتكدن
حزر ايدردى . بركون فقها دن فضل بن عياض مشاراليك
زيارتنه كتمشدى . قبوي آچدى . فضل حضرتلرى خارج
بايده آغلا مشدر . برى : «يا داود بكا بركيحه كوستر كيه مروت»
مصاحبت ايديم » ديدى . «ناقله مصاحبتده بولنق مضلدر»
بيورمش . حارث بن ادريس «بكا وصيت ايله» ديدى . مشاراليه
حضرتلرى جواباً . عساكر موت كليور . بوليل و نهار
مراحل اسفاردر . خلق هر زمان اورايه نارل

اولورلر . سفرك انقطاعى قريب و حلول اجل دها
عاجلدر . زاد و ذخيره كى حاضر ايت . بيورمشلردر .
عمر بن صديق ديوركه : «حضرت امام بخله اى كوريشلرلردى .
عزله چككدكن صكره مجلسمه دعوت ايندك . «سرك
مجلسكز مجلس آخرت دكلدر» ديرك دعوتمه اجابت ايتدى .
«سك معاشي حفظ ايدن مزور ايله انس ايمه » در ايدى .
سخاوتنك صوك درجه سسه دقت ايتلدير كه بركون احبابى :
«سكا نفيس باغ ايله طيبخ اولفش طعام حاضر لادق » ديديلر .
قبول ايتكدن بشقه : «فلان آدمك يتيملى چوقدن برى
صيقاق طعام اكل ايتامشلردر» آنلره كوندرك . ثواب اولور »
بيورديلر . نائرة عشق الهى قلبنه دوشديكى صره ده خانه سندن
چيقمازدى . امام اعظم حضرتلرى بلذات زيارت رينه كيدرك
حسن التفاده بوانور ايش . بركون حضرت امامك مخدومى
حامد داوده بيك درهم اهدا ايلمش ايدى . داود قبول
ايتامشدر . آنجهلرى اوكنه سريهرك كيتدى . داود اعاده
ايتكدن صكره . دنيا طولوسى آلتون ايله بر آووج
خاك سياه نرديزمده مساويدر . بيورديلر . زهد
و تقوا ده او درجه تعالى ايتش ايدى كه خانه سنك طاوانلرى
سوكديروپ مدار قميش ايدردى . نهايت صره ديوارلره
كلدى . پريمى : «بو طاوانى قمير ايلر ايسهك سنى ياغوردن

حافظه ایدر ، دینچه ، هایدی کیت ، بنی عشق الیهدن بری
ایتمه ، بیورمشدر ، سبب موتیده بر عذاب آیتنی تلاوت ایتمی
اولدی . او قورکن وجودینه لرزه عارض اوله رق در حال
وفات ایلدی . صاحبین جسد مبارک لر بنی روح بولدیلر .
رأس عالی برنی گریبیچ اوزرینه وضع ایلمش ایدی . جنازه سنده
جماعت يك چوق ایدی . مشاهیر علمادن ابن سماء قبر
شریفتری اوزرنده خطاب ایدرک : « داداودا سن نفسکی بومقبر
سکونه ادخال ایتمدن اول کندی خانه کده حبس ایلمش ایدک .
دها روز محشرده حساب اولمندن اول اعمالکی حساب ایدک ،
بیوردی . ولیدبن عقبه دیورکه : « بن داود الطائیدن ایشیتدم .
نیجه آدمار واردرکه بر حال سرور بخشایه نائل اولدقلری حالده
هالا کیری او یوزدن اولور . بر چوق انسانلر دخی بولنورکه
نوع بشرده وسائر مکونانده کونو وکریه کوردکاری حالات
صلاح حال ونجات لرینه وسیله اولور دیرلر ایدی .
یوز آلتش بش سنه سنده کشمکش حیاندن وارسته
اولمشدر . رحمة الله علیه .

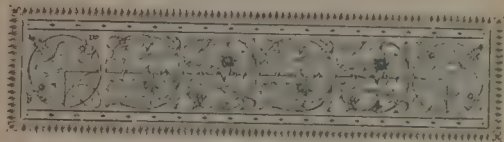
ابو الیث سمرقندی

مشاهیر فقهایی حنیفه دن ومحدثین کرامنددر . مؤلفات
مرغوبه می دست اعتبارده متداولدر . اقدامات متادبه می

سایه سنده موثوق الکلم بر فقه عالیشان اولمشدر . اسم
شریفتری (محمد بن احمد بن ابراهیم السمرقندی) در . اوج
یوز اون اوج سنه سنده وفات ایلمش ایسه ده زرده مدفون
اولدقلرینه دائر معلومات صحیحیه مطلع اوله مدق : آثار
علمیه می بین العلماء یک مقبول اولوب نام جلیلی زبان تقدیر
ایله یاد اولمقددر . (مسی) نام کتابی تألیف ایستدکن
صکره روضه سعادتیه بر اقوب پیشگاه نبیده خوابه واردی .
کیجه رؤیاسنده طرف رسالندن : « یا فقیه ! کتابی آل
ندای قدسی می واصل سمع عالی می اولدقدده اویانه رق
کتابک بر قاج حقیقه می سیلشمش بولدی . مشارالیه حضرتلری
مفسرین کرامنددر . (ابو الیث تفسیری) مشهوردر . (بستان
العارفین) ، (فتاوی) ، (نوازل) ، (عیون) ، (تاسیس النظائر) ،
(مختلف الروایه) نام کتب شرعییه مشارالیه کدر . جعفر الیهدی
کی اوخر امتدن او قومشدر .

قدوری (قدوری) نام کتاب فوائد نصاب بواسطه مشهور در .
مذکور کتابی صاحب هدایه (مختصر) اسمندگی اثرینته زمین
اتخاذ وحسامک (جامع الصغیر) بی دخی برلشدیروب (هدایه)
نام اثری تألیف ایلمشدر .

(قدوری) حضرت تری علم فقهی (ابو عبدالله محمد بن یحیی
الخرجانی) دن اخذ ایلدی . بر قاج بطن صکره امام اعظم
خضرتلرینه واریر . کندیلری اوچنجی طبقه دن معدوددرکه
حائر اولدقلری امتیازی کتابک اولنده بیان ایلمشلردر . فقهان
افطع دیمکه معروف اولان (ابوالنصر احمد بن محمد) و (عبد-
الواحد بن علی) قدوری خضرتلرندن فقه شریف اوقومشلردر .
ایام حیاتک قسم کلیسی تلاوت قرآن کریم ایله تکبیرمشدر .
مختصر سرخی به بر مکمل شرح همت بیوردی . فقه شریفه
خدمات متوالیه سی سبق ایدن قدوری شافعی ایله حنفی مذهبلیری
آرسنده مختلف فیه اولان مسائل شرعییه جمع ایدرک بدی
جلدندن عبارت اولان (تجوید) نام اثر مهمی یازمشدر . بونکله
قناعت ایدمه مین بوغیور فقیه اصحاب حنیفه میانسند و قوع بولان
اختلافاتی دخی طویلاویه قر آثار کمالنپوریلرینه بر لاحقته
کرانها اولوق اوزره (تقریب) اسمنده بر کتاب دها یازدی .
بریی مسائل غیر معلله ودعاوی غیر معلله بی حاوی، دیکری ده
مسائل مع الدلائل جامعدر . (مختصر) نام اثری خندوملری محمد
نامه تألیف ایلدی . دوت یوز یکرمی سکزنجی سنه سنده رجب

قدوری

عصر نده مالک عراقیده زیاست حنیفه بی احراز ایلمشدر .
صاحب تقوی بر استاد کاملدر . مناظره ومباحثی چوق
آرزو ایدر ایلدی . حتی اکثر ایام حیاتی بوصورتله کچمشدر .
ائمه حنیفه دن ابوحامد اصفهانی ایله بر چوق مباحثاته کیریمشدر .
حنیفی المذهب ایلدی . کبار مشایخدن احادیث شریفه
روایت ایلدی . فقهان اولدقلری بین العلما مسلمدر .
خضیب بغدادی مشارالیهک اسمنی سلسله مشایخ کرامه ادخال
ایلدی . اسمی (ابوالحسن احمد بن محمد بن جعفر الهمدانی) در .
حسن افادیه مالک اولدقلرندن زلال بیان ایله بتون تشنکان
فقه شریفی اروا واسقا ایلمشدر . اوج یوز آلتش ایکی سنه سنده
دنیا به کلدی . (قدوری) ضم قاف ایله چوملک مضانته اولان
(قدور) - مفردی (قدر) - ک نسبتیدر . مشارالیهک بونامه
وجه نسبتی آکلاشیله مامشدر . سمعانی بوابده برشی* سولیمپور .
معتبر تاریخلرک بیانته کوره (قدور) بغداد داخلنده بر قریه
اسمی ایش . اوراده طوغمشلر . حتی فقهه دائر تألیف بیور .

شریفه بنحسبه کوئی بوعالم فانی به وداع ابتدی. ضیاعی بالجله
ارباب عرفانی غریب حزن ایلمشدر. وفاتنده هر کسک
چشمندن دموع تأثر آقشددر. جسد مبارکری بغداد جوارنده
برقریه دفن اولمش ایدی. صکره دن جیقاربهرق بغدادده
شارع منصوریه مقابرنده ودیمه خاک غفران ایدلمشدر.
رحمة الله علیه.

ابوالحسن عبدالله بن حسن الکرخی حضر تلری

مذهب حنیفیده صولک دفعه اولهرق ریاست حنیفیه بی احرار
ایلین حضرت کرخی طبقه ناله ایتابنددر. حضرت امام
اعظمک تصریح اتمدیکی مسائلده استنباط طریقله بر فکر
ایجاد ایله شهرت بولمشدر. بوندن طولانی مشارایک فتاوا سی
مقبولدر. ذات شریفلری زهد وتقوی ایله متصف، فقر
حاله زیاده سیله صابر ایدی. ایکی یوز آلتش سنه سنده ساحه
جهانه کلدی. (موسی بن نصر الرازی)، (ابو علی الاقائی)،
(اسماعیل بن حماد) کبی اعظمدن فقه شریف اخذ ایلمشدر.
ملوماتی واسع، روایتی زیاده، نماز وحیاسی چوق، کریم القلب
برفقیه عالی همدرد، ابوبکر الرازی، حصاص، ابو علی وسائر
بتون شاگردان شاگردان الاحسانیدرلر. عصرنده طبقه فقهاده بر موقع
عالی قزاعش اولدینی آثار یله ثابتدر. سیف الدوله طرفندن

حاکمک تکلیف اولمش ایدی. قبول ایتمامشدر. نهایت عمرنده
فلج علتیه مبتلا اولدی. سیف الدوله به خبر ویردیلر. تدای
اولمش چون طیب کوندردی. بونی ایشیدن حضرت کرخی
(اللهم لا تجعل رزق الامن حیث دعوتی) دعای بلیقی تحسیر کنان
اولهرق او قورلردی. سیف الدوله نک آدمی واصل اولمدن اوج
یوز قرق سنه سنده واصل رحمت بزدان اولمشدر. فتاوا سی
معتبردر. تاتار علاماسندن محمود الکفوی آثار جلیله کرخیه نک
استنباط ایلدیکی مسائلک کافه سی (اعلام الاخیار) نام کتابنده
یازییور. بز بورایه نقلته لزوم کورمدهک (مختصر جامع کبیر)
آثار مهمه سندندر.

شمس الأئمة السرخی حضر تلری

احکام فقهیده افکار واسمه صاحبی برفقیه عالیشان ایدی.
مآثر عرفانی اودرجه بالاتر ایدی که ابقای نام عالیه ایچون
(شمس الأئمة) عنوان جلیلی ویرلشدر. اون درت جلددن
متشکل اولان (مبسوط) نام کتابی وشرح سیر کبیری طلبه سنه
املا ایدرک تألیف ایلمشدر. بو کتاب جلیل بوکون ایدئی
ارباب عرفانده کمال احترامله کزیمکه وکشیخانه حقوقک
طاق بالاسی تزین ایتمکده در. برکون ذات شریفلرینه: «امام
شافعی اوج یوز جزء از برله مش» دیشلر. «شافعی نک از برلیدیکی

بزه محفوظات ترك ركائده، بیوردیلر . مشارالیهك محفوظاتی
 حساب ایدیلیر ایسه اون ایکی بیک جزئه بالغ اولور ایش .
 مختصر طحادی بی شرح یامشدر . اسم عالیسی (محمد بن احمد
 ابی سهل ابوبکر المرخی) در . بش یوز تاریخده وفات یلمشدر .
 زوده مدفون اولدقلرینه دائر معلومات صحیحیه دسترس اوله .
 مدق . فصاحت افاده مالک اولدقلرندن مجلس عالیبری
 مشتاقان اهل عرفانه طولار ایدی . طوغری سویلین
 هریرده مظهر التفات وقبول اولور . مزور اولان
 آدم هریرده مقهوردر . بر کیمسه کندی سیئات
 احوالی نه قدر کتم ایتسه ینه بیلنور . دیرلر ایدی قیاس

امام قشیری حضر تلی

امت ناجیه اسلامیةك مابه الاختصاصی بتر فقیه ذوق فوئدك
 اقتدار فوق العاده سنه مبنی بازار عرفانده (زین الاسلام) .
 (مفخر الانام) . (جمع البحرين) کبی القاب جمیله ایله یاد
 اولمشدر . ائمه مسلمةك سر بلندی وظاهر ی باطننه مطابق
 بر زاهددر . سلاحشور لقدمه دخی مهارت کامله سی وار ایش .
 (قشیری) ضم قاف وفتح شین وسکون یا ابله (قشر بن کعب)

نام قبیلهك نستیدر . اصولده اشعری المذهب ، فروعهده
 شافعی ایدی . وعظ ونصیحتده سلاست افاده مالک ایدی .
 (ابو القاسم عبد الکرم بن هوازن) دیه معروفدر . اوج
 یوز طقسان آتی سنه سنده نیسابورده کهواره پیرای عالم شهود
 اولدی . نیسابور قریه لرندن (استوا) نام قریهده طوغش
 ایسهده صکره دن خراسانه انتقال ایدیلکندن عاداتا عریلشمشدر .
 (حدیث) ، (فقه) ، (تفسیر) ، (ادب) ، (کتابت) ، (حساب)
 کبی قون عایلهده بهره دار کال ایدی . ساکن اولدینی قریهك
 معاملاتی کوچلشمش اولدیفندن علم حساب تحصیل مقصدیله
 نیسابورده گلش ایدی . او صروده شهرت زاهدانه سی املای
 اذان ایدن شیخ ابو علی الدقاق حضر تلیك مجلس عالیبرینه
 او عرادی . حضرت شیخك کلمات شیرین ونصائح دانشینی
 فنیك ادرین نقاطنه تأثیر ایلدی . درحال هر ایشی ترك
 ایدرك طریق زهد سالک اولشلردر . استمداد فطریسی
 جناب شیخك زدنده مسلم ایدی . بر مدت صکره فقهادر
 (ابو بکر محمد بن ابو بکر الطوسی) حضر تلیك فقه شریف
 او قودی . استاد شهر (ابو بکر ساقسوری) دن دخی اصول
 فقهی تحصیل ایلدکدن صکره بو اوج استاد صاحب فضیلتك
 تربیه سیله پرورده اولان امام قشیری (ابو اسحق) ك اخطاری
 اوزرینه معلوماتی جمع ونحریر ایتمکه باشلامشدر . ابو اسحق ،
 قشیرینك بر چوق کتب نافعه بی آن زمان ایچنده حافظه سنه
 آلدیغنی کورر کورمن حیران اولدی . حسن تحصیل علمدن

فرع اوله . مؤلفاتی مطالعه و تدقیق الیه . اوج عرفه ارتقا
ایدرسک . بیوردی . انشای تحصیلده قاضی ابو بکر باقلانینک
دخی آنارینی کوردن کچر مکده ایدی . اشتغالات عظیمه ایچنده
بولدینی حالد شیخ ابو علی الدقاق حضرتلرینک مجلس
شرطلرینی ترک آتجودی . نهایت مشارالیه داماد اولمشدر .
درت یوز اون ایکی تاریخنده حضرت شیخ آخرته انتقال
ایلدی . امام قشیری دخی تألیف آناره باشلادی . ایلك
اوکجه (التیسیر فی علم التفسیر) نام تفسیر شریفی یازمشدر .
برده مشهور رساله سی وار ایش . تألیف آناردن اوصافق
بیلیمین حضرت علامه امام الحرمینسک پدری ابو محمد ایله
بعض اکابر علمانی یانسه آله رق بغداده کلدی . بر مدت
مشایخ بغداددن آخذ حدیث ایلدی . بعده جانب مجزیه متوجه
اولوب انشای حجه حرمین محرمین مشایخندن نفق حضرت
پیغمبری بی اجتماع ایلدیلر . کندیلری دخی حدیث شریف
یازمغه باشلامشدر . مشهور خطیب بغدادی امام حضرتلرینی
سلسله محدثین کرامه ادخال ایلمشدر . ذانا ایکیمده بر عرصه
بر حیات ایدی . حضرت قشیری ذوالقرنین بن هذانک شو
قطعه سی ورد زبان ایدر ایش :

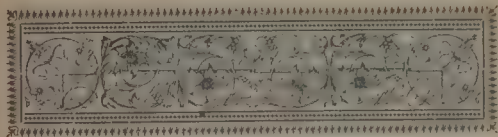
ولو كنت ساعة بيننا مايتساء
وشهدت كيف تكرر التودع
ولعلمت ان من الدموع محدثا
ووعلمت ان من الحديث دموعا

امام قشیری درت یوز آلتش بش سنه سننده نیسابورده
ارتحال جنات غایبات ایلمشدر . جسد مبارک لری شیخ ابو علی
الدقاق حضرتلرینک مدفن شریفی قرینده ودیمه خالک غفران
ایلدیشدر . مخدوملری (ابو نصر عبد الرحمن) عصرینسک
امامی اولوب (الولد صوابیه) سرینسه ماصدق اولمش ایدی .
بغدادده کلدیکی زمان وعظ ونصیحت ایتک اوزره کرسی
خطابه چیقمش ایدی . بتون اکابر علما کلات فصاحت
آیانسه دلقشنه اولدیلر . ابو نصر نظام الملک طرفندن جاب
اولوب حسن التفاتنه مظهر اولمشدر . بو دخی نیسابورده
بش یوز اون درت سنه سننده عالم ابدیه چکلمشدر . (طبقات
السبکی ده نقل اولنورکه : هر کون امام قشیرینک مخدومی
زیاده سئله یخسته اولور . امیدسز بر حاله کلور . قشیری
حضرتلری تألفدن خوابه وارمشلر . رؤیا سننده غائبدن بر
ندا کلرک یا امام سن قرآن کریمده کی دعا ایتلرینی کورمدکی ؟
خالق یازده صونی ایچیر وخسته نک اوزرینسه اوقو دیدی .
حضرت امام بروجده تعالیم اوقوموش ومخدومی دخی شفایاب
اولمشدر . آیات جلیله مذکوره هر کسجه معلومدر .
یوقا ورده بیان اولدینی اوزره امام قشیرینک نطق عارفانه سی
اودرجده مؤثر ایش که واصل سمعی اولان بر مخاطب هیجانه
کلور ودر حال توبه ایدر ایش .

زوجه سی یانی باشند کتاب او قوه رقی کندیمی دیگر ایدی .
 « قرق سنه خانه مده باقمدم و سراجی صباحه قدر سوندر مردم »
 بیورمش . بوده هر کیچه مطالعه ایله صباحه داخل اولدیفی
 کوستر . هارون رشید طرفدن کوفیه والی نصب اولندی .
 ایکی یوز دوت سنه سنده وفات ایلمشدر .

ابن ساعاتی حضر تلمری

(احمد بن علی بن تغلب بن الساعاتی البغدادی البعلبکی)
 مشاهیر او ایله مشاهیر فقهادر . بغدادده ساکن اولوب علم
 جلیل فقهی اوراده تحصیل ایلمشدر . پدری ساعاتی بغدادده
 مستقره اوزرنده اولان ساعات مشهوره بی اعمال ایلدیکندن
 بین الناسی بو عنوان ایله متعارف ایلمشدر . فقهه دایر اون دوت
 جلد اوزرنده یازدیفی (مجمع البحرین) نام کتاب جلیل کتبخانه
 امنی ترین ایتدیکدر . افاده سی هم مختصر ، هم مهمدر . ذاتاً
 جناب مؤلف بغدادده علم فقهه سی تامده بولنا لک کزیده .
 نردن بر کاتب مقتدر ایدی . (مجمع البحرین) (مختصر قدوری)
 (منظومه نسق) دن عبارت اولوب ایکیمی برره جمع اولمه .
 رق بعض کونه محاکماتدن صکره حیز حصوله کتیرلشددر .
 صکره دن ینه کندیمی ایکی جلد اوزرنده شرح ایلمشدر .

حسن بن زیاد اللؤلؤء الکوفی حضر تلمری

فقهای حنیفه دندر . حضرت امام اعظمدن حدیث وفقه
 شریف استماع ایدی . (محمد بن سماع) و (محمد بن شعاع)
 کی اکبر فقهوا بو استاد عالیه اداک پرورش یاب علم و عرفانی
 اولمشدر . ابن جریردن ایکی بیس قدر احادیث شریفه
 استماع ایلدم که فقهوا آنلره محتاجدر . دیور . بو فقیه عالی
 هم او درجه مسائل شرعییه دقت ایدرمش که فتوی و یردیی
 بر مسئله خطا ایتدیکنی آکلا به حق اولورسه در حال بر دلال
 جیقارته رق . (حسن بن زیاد) فلان مسئله خطا ایتدی .
 عامل اولیکز ، دبه ندا ایتدیر ایش . اوقاتی بر قاج کسمه
 ایرمش ایدی . صباح نمازندن زواله قدر مسائل شرعییه
 زوالدن ظهره قدر امور ذاتیه . ظهردن عصره قدر ینه فقه ،
 عصردن آقشامه قدرده علم اصول ایله مشغول اولور و آقشام
 ایله یاتسو آره سنده دخی مسائل مفلقه نک حلیله اوغراشیر
 ایدی . کیجه لری دخی وصایا او قوردی . وقتی بیوده یره
 ضایع ایتمین بو ذات مطالعاتک غیری بر ایشله مشغول اولسه

ترجمه سنی بالذات کوردم . ابن ساعیتک اصل اقتدار علمیه
اصول فقهدهور . فقهه دأثر (القواعد) و (البدیع) نام
اثر له مؤلفات مشهوره سنددر . تاریخ وفاتی آلتی یوز سکان ایکی
سنه سی اولدینی یازیورلر . مخدومی دخی فضلا و علمادن ایدی .

کاسانی

(علاء الدین ابوبکر بن مسعود بن احمد الکاسانی) مشهور
نور الدین شهیدک زماننده بر حیات بولنان فقهادهدر . (بدیع) نام
کتابک مؤلفی شیخ علاء الدین احمد بن ابی احمد السمرقندی
فقهه ایلوب کریمه سی فاطمه سی دخی تحت نکاحه آلمشدر .
شیخ مشارالیهک (تحفه) اسمنده کی کتابی شرح ایدرک (بدایع)
نامی آلتنده قیزه مهر مقابلی ویرمشدر . فاطمه فقهه اولمقله
کندی سی داخل اولدینی خالده زوجی و بدری جمله سی بر خانه ده
فتوی ویرمهک باشلادیلر . اوج مفتی بر خانیه طویلانندی .
فتواری عالمجه مقبول و معتبر ایدی .

کاسانی بر وقتلر صاحب رومدن سفر صورتیه سلطان
سعید نور الدین حضرتلرله کندی کی وقت منحل اولان (مدرسه
حلاویه) مدرسه کی عهدده سنه تفویض اولمش ایدی . دمشق

داخل اولدینی وقت علمانک آده سنده مختلف فیه اولان
مسائلک جمله سی حل ایدرک هیچ بر فرده آغیز آچدیرما-
مشدر . محمد بن خیس الحنفیدن موثوقاً روایت اولندیفنه
کورنه کاسانی حال احتضاره (ثبت الله الذین آمنوا بالقول الثابت
فی الحیوة الدنیا و فی الآخرة) آیت کریمه سی اوقور ایکن
(وفی الآخرة) قول شریفنده تسلیم روح ایلمشدر . حلبک
خارجنده مقام ابراهیمده دفن اولمشدر .

ابن شریح

« مشارالیه کذا » ائمه شافیه دندره . اسحق (ابو العباس احمد بن
شریح) در احکام شرعیده عصرنده بر موقع احترام احرار
ایلمش وصیت عالمانه سی قطعه عراقک هر طرفنه یاییلمشدر .
اصحاب شافیه ک جمله سی اوزرینه ترجیح اولنور . قدرت
کالی تسلیم کرده ارباب فقهدر . صلاح حالیه برابر تحصیل علم
و تألیف آثاره اودرجده راغب ایدی که دوت یوز قدر مؤ-
لفاتی واردر . برداهی بی مدانی اولوب زمره کرام فقهها میاننده
کثرت مؤلفات ایله مشهور بر ذات عالی قدردر . مذهب
شافیه ک اقتضایرینه غیرت نامه کوسترمش و سائر مذاهبک

انقراضی آرزو ایلمش ایدی . بوباید چوق غیرت ایلدی .
 عالم مشهور (ابوقاسم) دن اخذ علم ایلدی . کندیسندن دخی
 او قویانلر چوق اولمشدر . مشهور مجتهد مطلق داود ظاهری
 ایله میانه لرنده مناظرات کثیره واقع اولمشدر . مشارالیهک
 عصر نده فائق الاقران اولدینی محققدر . سن رسول اللهی اوتومه
 قویهرق بدعتلرک محویته چوق جالیمشدر . حتی بوباید حل
 حیانتده بولنان اهالی کندیسنه متداولدر . ابتدا مناظره فی
 کتاد ایدن ابن شریجدر . اکثریسنه غلبه چالیدی . ابن شریج
 وفاتندن بر قاج کون مقدم اصحابنه وفات ایدمکنی بیلدیردی .
 « نمدن استدلال ایلدیکز ؟ » دیدیلر . «و کیجه رؤیامده محشری
 قورلمش کوردم . بر منادی سز هانکی اعمالکز ایله حضوره
 کله جکسکز دیه ندا ایدیوردی . بن ایمانز ایله کله جکز . بیونک
 کنهالردن اجتناب ایلدک . کوچک کنهالریده الله عفو ایدر
 دیدیم . بورؤیا موتکم قریب اولدیفته دلالت ایلر . دیش . «بو
 فصل اولور ؟ » دییه سؤال ایلدیلر . «سز بیلمز میسکز که جناب
 خالق (اقرب للناس حسابم) بیوردی . حسابک بقین اولمسی
 موته اشارتدره دیدی . واقعا بر قاج کون صکره اوچ یوز آتی
 سته سنده وفات ایلمشدر . جسد مبارکری بغدادده (سوقه القالب)
 نام محلك جانب فریسنده دفن اولندی . سن عایلیری اللی
 یدیه بالغ اولمشدر . مشارالیهک اقوال عارفانه لرنندر که
 . مناقلق علامتدن بری ده منفعت ضمیمه

کورشمکدر . محبت والتفاتنی اغناییه حصرا یدوبده
 فقرایه نظر حقارتله باقانلر . مزیت ونجابتی ظاهرده
 آریانلر . کمالاته علمی مفتون قیلمق آرزوسنده
 بولنان اهل کالدن عد اولمازلر .

ابن القاضي

رحمطیر ستانده عصرینک امام های ایدی . شافعی المذهبدر .
 کنیه سی ابوالعباس ، اسمی احمددر . ابن شریجدن اخذ فقه
 ایلدی . عشاق رسول اللهدن بر عالم بی نظیر ایدی . قلم مشکین
 رقیله ساحه زیب حصول اولمش آثار نحریرانه سی بک چوقدر .
 بز قاج دانه سنه مطلع اولدق . (کتاب التلخیص) ، (ادب القاضی)
 (المفتاح) . تلخیص کتابی ابو عبدالله بن حسن و شیخ ابو علی
 شرح ایلمشدر . واقعا کوچک بر کتاب ایسه ده مندرجاتی
 مهم و عالیدر . امام غزالی اکثر یرلری اقتباس ایلدی . حسبه لله
 وعظ ایتمک ایچون ماشیا طبرستاندن طر سوسه قدر کیشدیکی
 چوق اولمشدر . بر کون طر سوسه وعظ ایدرکن باری تعالی نک
 عظمت وجلالنی بیشگاه ارباب حقیقته عرض ایتمکه باشلادیفی

صرده وجودیه بر عشه عارض اوله رق دو حال یره دوشوب
روح شریفاری کستان فردوسه پرواز اولمشد. بوقمه اوچ بوز
اوتوز بش تاریخنده وقوع بولمشد.

ابوبکر احمد بن الحسن البیهقی

فتون شریعه و حید دوران بر عالم زمان ایدی. مسائل
دبیه واحکام جلیله نکر مرشعه بنده برنجلیکی احراز ایلمش
ایسه ده الکی زیاده فن حدیثه مهارت کامله سی وار ایدی.
نیسا بوز بکر می ساعت مسافده بولنان (بیق) نام قریبه
اوچ بوز سکنان سنه بنده ساحه برای عالم شهود اولدی.
محصول مساعی عارفانه سی اودرجه ایلویه وارمشد که
بوکون توارخ معتبره مشارالیهک بیک جلد مؤلفاتی
اولدیفی روایت ایدیورلر. نصوص شافعیه یی اون بر
جسدده جمع ایلمشد. تحصیل علم ایچسون عراق
و حجاز طرفلری کزهدرک زده بر عالم بولمش ایسه همان حلقه
تدریسه اوطورمشد. لذاذ حیاته و مناصب دنیویه نک هیچ
برینه اظهار التفات ایتمامشد. کتاب سنن کبیر و سنن صغیر،
دلائل النبوه، السنن والآثار، شعب الایمان، مناقب شافعی
و مناقب خبیل نام آثار همتلویه وجوده کلشدر. امام الحرمین

بوذات حقنده وائمه شافعیه نک سرتاج انباجیدر «دیور دوت
بوز الکی سکن سنه بنده نیسا بوزده وقات ایدرک جسد مبارکری
(بیق) نام قریبه نقل اولمشد.

ابوبکر القفال

(ابوبکر محمد بن علی بن اسماعیل القفال) عصر بنده
ماوراءالنهرده علم جلیل فقهده برامام هام ایدی. لغت و شعرده
دخی بی نظیر ایدی. خراسان، شام، حجاز طرفلری کزهدرک
(ابن شریح) دن فقه شریفی اخذ ایلدی. محدثندن اولدیفی
بین الفقها مشهوردر. ایلک اوکجه فقهده (حد حسن) ی
تألیف ایدن ابوبکر القفالدر. اصول فقهده دائر معتبر برتری
وار ایش. بونک اقدامات تمایده سبله ماوراءالنهرده مذهب
شافعی تعیم ایلدی. جریر بن محمد بن طریددن روایت
ایلمش، کندیسندن دخی حاکم ابو عبده، ابو عبد الرحمن السلمی
روایت ایلمشدر. بوفیه عالی شان (تقریب) نام کتاب
مشهورک مؤلفی قاسمک پدردر. (عجلی) نام مؤلف بونی
انکار ایدیور. معافیه (شرح مشکلات الوجیز) نام کتابک
اوچنچی باینده تیم مجتهد (تقریب) ک مؤلفی ابوبکر القفالدر
دینور. حاصلی بوجهت مختلف فیها اولدیفندن مؤلف تعین
ایتمک کزین (صاحب تقریب) دیورلر. مشارالیهک وفاتنده دخی

اختلاف واقع اولمشدر. شیخ ابوالحق شیرازی طبقاتنده اوج یوز اوتوز الی سمنده وقت ایتدی دیور، دیکری اوج یوز آلتش بش سمنده کوستریور ایهده سمعانی معتبر براترنده جلهسی رد ایدرن ایکی یوز طقسان برسنه سمنده وقت ایتدیکنی بیان ایلمشدر. (شانی) ماوراءالنهرده بر بلده اولوب اورادن اوللری جوق علما چیقار ایش.

ابوالطیب محمد بن الفضل

(بن سلمه بن عاصم الضی البغدادی) بغدادک اکبر فقهاستنددر. شافعی المذهب ایدی. ابن شریحن فقه شریف اخذ ایلدی. حسن خط، مالک اولدیندن برچوق کتابلر یازمشدر. مؤلفات مشهورسی شونلردر: کتابالمفاخر، کتابالعود والملاهی، کتابالطبقة (جلالالتشبهه)، ضیاءالقلوب فی معانی القرآن، کتابالاشتیاق، کتابانزع والینات، کتابخلق الانسان، کتابما یحتاج الیه الکاتب، کتابالمقصود والممدود، کتابالمدخل الی علم النحو.

شدت ذکاده شهرتی واردر. هرکسک حسن توجهنی قازانیش ایدی. پدری آثار عیدیه صاحبی، قون ادبیهده امام ابو طالب المفضل نام ذاتدر. دهاکنج ایکن یقاسنی دست

غدار اجله تسلیم ایدرنک اوج یوز سکان سمنده محرم ایتده وارسته حیات فانی اولمشدر.

عبدالله بن محمد سلامة

مصرده نیر صرقانی ششمه پاش اولان فقهانددر. شافعی المذهب ایدی. آثار عیدیهسی ترین کتبخانه جهان ایتکده. در. (شهاب) نام اثری مشهوردر. مناقب امام شافعی، الانباء تاریخ خلفاکی آثار قلمیهسی مشهور ومعتبردر. حسن اخلاقه، طهارت وجدانه مالک بر عالم بی مدانی اولدینی مؤلفاتندن آکلاشیلور. مسائل فقهیه دائر علوم متنوعده بهره یاب اولوب قنوی ویرر ایدی. مصرده درت یوز الی درت سمنده وقت ایلدی. جنازه نمازی (نجار) نام مصلاده جمعه کونی بعدالصبر قلمشدر.

فخر الاسلام ابو الحسن علی بن محمد بن عبدالکریم

بن موسی الیزدی

علوم عالیه وفنون متنوعهیی حافظه بحررانه سمنده جمع ایدن بوققیه عالی شان مذهب حنیفیده (قاضی القضاة) عنوان جلیله نائل اولش واصولده (عالم الدنیا) عنوان ششمه دارینی احراز ایتشددر. ققهای سائر ایتکده اوله آثار جدیده میدانه

فوقه و مدركه اقدامات خرق الماده منه حيران اولماق قابل دكلدر،
خطيب سمرقندى، ابو بكر العامرى، ابو المعانى، ظهير الدين
بن زياد مثللو سرآمدان علما رحله فياضه سندن يتشمشلدرد.
جامع اكبير و جامع الصغير كى ايكى مهم اثر ك شرحى اولقى
اوزره اون بر جلدده يازمش اولدىنى (مبسوط) نام كتاب
ديكر بارلاق مؤلفاتنه بر لاحقته كرانشا تشكيل ايدر. اصول
فقهه دائر تحريبنه همت بيوردى (اصول فخر الاسلام
يزدوى) نام مشهور كتاب اصول فقهجه بين العلما مشهور
و معتبردر. قرآن شريف اوزرينه يازدىنى تفسير على يوز
يكرمى جزءدن مركبدر. هر جزئى قالين كاغدلر ايله تدوين
اولدى. آثار معتبرده بيان اولنديقه كوره بو ذات معرفت
سمائك فقهه دائر (غناء الفقهاء) نامنده بر كتابى ده وار
ايمش. درت يوز تاريخنجرنده ساحه عالمه كلوب درت يوز ايكى
سنه سى رجب شريفده واصل داربقا اولمشلدرد. جسد مباركرى
سمرقنده قدر كتوريلوب مسجد شريف قبوسنده و ديمه خاك
عطرناك ايدلمشدر. مسائل شرعيه ده كى اجتهادات مهمه سى
محمود الكفوينك (اعلام الاخبار) نام اثرنده يازيليدر. بك
مهمدر.

نجم الدين ابو حفص

عمر بن محمد بن احمد بن اسماعيل بن محمد بن احمد
حديث، فقه، اصول، كلام كى علوم عاليه و قوف تام
صاحبى ايدى. بين العلما معتمد علمدر. نشر علوم خصوصنده
غيرت و مساعى نماديه سى سبق ايدن بو فقيك رحله تدريسندن
بو چوق اكابر علما يتشمشدر. احمد بن اليزدوردى، ابو
حعفر الهند و سندن فقه او قومش و شيخ الاسلام صدرالدين
وساثر اعظم آرمنده نهايت درجه ده خدمت مخصوصيه نائل
اولمش ايدى. كريم الطبع، حسن اخلاق صاحبى ايدى. لك
زياده مراق نشر اوار علوم ايتك ايدى. دنياك لك اهراق
محلرندن كلهرك بو ذاندن فقه او قورلر ايدى. (غنية الصفا)
نام اثرى درت جلد اولوب ايدى اكابر امتده موقع احتراعى
محافظه ايتكده در. مظفر الدين نسفينك بر اثرنده بيان ايتديكنه
كوره مشاراليك (بواقيت) نامنده بر كتابى واردر. كتاب
مذكوره ده (محرم) بحثنده بيان اولنديقه كوره ذهaddon
احمد بن الزاهد نام ذات هر سنه ايتدا سنده (اللهم انت الابد

حکمدن بحث ایدیور . درت یوزیمش سکنز سنه سنده تألیفته ختام ویرمشد . بو اثر بی نظیرک نسخہ سی نادر اولماید که محمد الکوفی (اعلام الاخیار) نام اثرده « بن بو کتاب ایله مشرف اولدم . فاضل شهر علی بن امراللهک ترکه سندن صاتون آدم . جوق مستفید اولدم » دیور . مشارالیه درت یوز طقسان طقوز سنه سنده وفات ایلمشد .

بقالی

(ابو الفضل محمد بن ابی القاسم الخوارزمی) بو ذات عالی قدر فقیه ، عالم - پزاستاد کلدرد . مدت حیاتی تحصیل علم اغورنده افنا ایلدی . روضه فتن تحصیل ایدر ، رباندن ده تجارت ایله مشغول اولور ایدی . یمش کی ما کولات صاهر ق کچیندیکندن (بقالی) عنوائی المشدرد . مشهور زخمشریدن درس اوقویه رق عرب لسانک من ایاسنه واقف اولدیفندن آثار جدیہ تألیفته موفق اولمشدرد . انهای درسده زخمشرینک آرقه سنده اوطورر ایدی . فتاوی ، کتاب التفسیر ، کتاب التراجم ، شرح الاسماء الحسنى ، مفتاح التزیل ، کتاب الترغیب فی العلم ، اذکار الصلاة ، کتاب الهدایه فی المعانی والبیان ، کتاب القشیه آفات الکذب ، افتخار العرب ، حدیث اربعین نام اثر لر کندیشکدر . بش یوز یمش سنه سنده

القدیم الحلی الکبری المنان (دعائی اوقور یمش . ابن عباس حضر نرلندن روایت اولدیفنه کوره بر آدم افشاردن مقدم بودعائی یدی دفعه اوقور ایسه کناهلری عفو اولور ، آلام واکداردن مصون اولور یمش . مشارالیه جامع الصغیر نام کتابی نظم ایلمشدرد . جله مؤلفاتی یوز قدره بالغ اولور یمش . (مقواد الشیوخ) اسمنده کی کتاب سنده بر جوق اکابر مشایخک تراجم احوالندن خبر ویریور . کندی افاده سنه کوره بش یوز الی قدر افاح محمدنندن حدیث شریف روایت ایلمشدرد . اغتده (طلبه الطلبة) اسمنده بر کتابی واردر . یکی طبع اولمشدرد . بش یوز اوتوز یدی سنه سنده سمرقنده وفات ایلمشدرد .

ابو القاسم علی بن محمد بن احمد السمنانی

مؤلفات عدیده صاحبی بر فاضل بی مداندیدر . فقه شریفی فقها دن عبدالله بن ابی محمد دن ، علم اصولی دخی علی بن ابی علی نام ذاندن تعلم ایتشدرد . تحصیل مآثر عرفان ضمننده عصرنده موجود اولان مشاهیر اسانده علمادن درس اوقومشدرد . فقه و تاریخه دائر آناری واردر . قضانک آدابندن باحت (روضة القضاة وطریق النجاة) اسمنده کی اثر لطیفی بک مقبولدر . بو کتابده آداب قضاء وفضیل

خوار زنده حرجیه ده فوت ایلمشد. بر کون بر آدمه خطاباً
 ۵ سزه دنیاده کی خیرلی شیلری خبر ویره ییمی :
 دیمیه مخاطی خبر وریکیز در. بولک اوزرسه * فلکیزدن
 حب انسانی چیقاریکیز. حب اللهدن بشقه برشیء
 بوانسون. حسن اخلاق انسانی الی عالی مرتبه کماله
 ایصال ایدر. نه فنا آدمدر او آدم که قلبی بتون جو.
 ارحیهله برابر عصیان ایدر ده توبه ایتمکسزین
 و او تانمکسزین عصیانلی لسانیهله مقام افتخارده سویلر.
 هر درلو علوم و مزایادن بی بهره اولان بر کیمسه ایله
 کورشمک بر حیوانی مخاطب اتخاذ ایتمکدن نه فرقی
 اوله بیلور؟ بیورمشلردر.

ابو نصر بشر بن الحارث

عصرنده ارباب اتقانک سر آمدانندن ایدی. اصلی مروند
 ایسه ده بغدادده ساکن اولوب مدت حیاتی اوراده کیمر مشدر.
 علماً و حالاً حائز نصاب نام برزاهد عالیجاه ایدی. حکمیات
 عارفانه سی اخلاق فاضله به بر نمونه عال العال تشکیل ایتمکده در.
 بزوراده منتخب اولانلری نقل ایده جکیز. باقیکیز نه بیور بیور:
 * کندی کالاتنه ناسی مطلع قیلمق ایسته یینلر
 حلاوت آخرتی بوله مازلر * اعظمندن ابدیته کیمش
 ذواتک احوالی سکا کافی بر عبرتدر * اعمال صالحه
 هر حرکاتک اولسون * دنیا و آخرتده آلام واکداردن
 مصون اولمق ایسته یینلر سوء طبیعت صاحب لریله
 کورشماملیدر. اشرار ایله مصاحبت اختیارک
 سوء ظنی دعوت ایدر * هانکی طعام ایله امک

اکل ایده‌یم دیه‌ن فقیر افلاح اولماز . نقسنى بیلنه
مدح و ثنا ضرر ویرمز * مدحدن خوشلائق قدر
حق متصور دکلدر * علما صدق لسان ايله متصف
اولملری لازم اولدیغی کبی زاهد و آکل حلال
اولمیدرلر ، عکسی تقدیرده علمادن صایلمازلر .

ذات عارفانه لرندن « تصوف نهدر ؟ » ديه صورمشلر ،
* تصوف اوچ معنایه کلیر : بریسی عارف نور
معرفت اولمق و ورعی اطفای ایتامک ، ایکنجیسی
ظاهری منقوض علم باطندن دم اورماق . اوچنجیسی
ده کراماتی اظهار ایتامکدر .

ایکی یوزیکری سنه سنده وفات ایلمشدر . تأهل اتمدیکندن
طولانی تعیب ایدلره سزنجون سنت بیقهیم اولان تأهل اجرا
ایتمورسکز ؟ * دیدکلری وقت * بزه قلمزی تطهیر ایتمک
فرض اولندیغی حالده آتی بیله اجرا ایده‌مدک *
سنتی نره ده اجرا ایده‌لم ؟ . بیوردیلر .

ابوالمعالی

ابوالمعالی عبدالملک بن شیخ ابی محمددر . کنیه‌سی ضیاءالدین
ایسه‌ده (امام الحرمین) ديه شهرنکیر آفاقدر . ائمه شافعیه‌دن
برزاهد طاهر السلاله اولدیغی بالجله علمانک تسلیم کرده‌سیدر .
اصول ، فروع والحاصل احکام شرعیه‌نک کافه شعبانده یه
طولاسی وار ایدی . آثار جدیدیسی کتبخانه شرعیه‌نی تزیین
ایتمکده . کثرت تبعاتنه مبنی درجه اعتباری طبقی امام
حنبله معادل کورینیر . چونکه هرکسک حسن توجهنی جلب
ایتمش و نام استادانه‌سی قلوب ائمه جایکر احترام اولمشدر .
پدری اکابر علم و فحول فقهای امتدن برذات عالی قدر ایدی .
نیسایورده برمدت تدریسانده بولمش واکمال تحصیل ایچون
استاد ابوالقاسم الاسکافی الاسفراینک یانه کیدرک مدرسه
یهقیده علم اصولی مکمل صورتده اوقومشدر . برمدت صکره
بفداده عزیمت ایلدی . اوراده موجود اولان بالجله علمای
بنامدن تحصیل عرفان ایلدکن صکره درت سنه مکده وراق
سنه مدینه منوره‌ده بالجله مذاهبه تطبیقاً قنوی ویرشدر .
بوندن طولانی کندیسنه (امام الحرمین) نامی ویریلدرک قدر
عالی‌لری السنه امتده تحیل اولمشدر . سلطان الب ارسلان

سلجوقینک اوائل حکومتده نسا بوره کلدی. درجه افتداری مسلم اولدیقتن عهده نحر برانسته نسا بورده کائن مدرسه نظامیه مدرسلسکی و ریاست علما کبی مهم امور تودیع اولنه رق بو وظائفی اوتوز سنه قدر حسن صورتله ایفا ایلمشدر. درسده اکابر ائمه حاضر بولنور ایدی. هر جمعه کونی مستمعین حکمایتی کال خواهش ایله استماع ایدرلردی. جماعت کثیرمدن احادیث شریفه اخذ ایلمشدر. حتی مشاهیر محدثیندن سرتاج اولیا حافظ ابی نعیم الاصفهانیدن فن حدیثه دائر اجازه سی واردر. ابو صغیر الحافظک رواقته کوره شیخ ابو اسحق شیرازی امام الحرمینک قدرینی توقیر ایدر ایدی. پدر عالیسی بر جوق کتابلر استنساخ ایدرک چارشوده فروخت و بهاسی ایله تدارک قوت ایدر ایدی. بو بولده بریکدیردکی یاره ایله تاهل ایلدی. زوجہ سی حامل قالدجه یه قدر براقمه حرام آغزینیه قویامشدر. بوده کله جک چو جفک فطرت طاهره و اخلاق جمیله صاحبی اولسی فکریته مبنی ایدی. واقعا (الولد صنوابیه) مقتضاسی تظاهر ایدرک بوصاب پاکدن امام الحرمین کبی بر خیر الحلف کلمشدر. طوع و نسی بو هر بلایه نصیب اولان بختیارلقلردن دکلدرد. سود و برر ایکن زوجہ سنه دقت ایدر، حرام لقمه اکل ایتدیرمز، یا باجی بر قادینک سود و برمنه اصلا راضی اولماز ایدی. حتی بر کون زوجہ سی ایش ضمنتده امام الحرمینی کوچک ایکن او طهده بر اقوب باغچه یه جقمش ایدی. قومشولردن بر قادین چو جفک فریادی

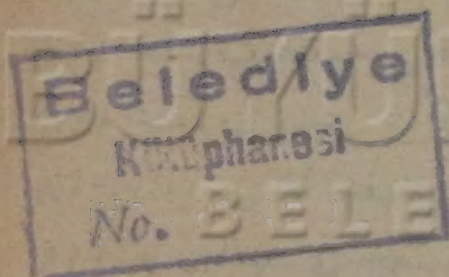
ایشیده رک سود و برمک ایستدیکنی کورن یدری فریاد ایله همان چو جفی قادینک اتدن آوب چو جفی ده سودی یوتدن باشی اشاغی یه اکرک قارنی صیقوب جیقارتش و معدنه سننده اولان مواد سارته ده قوصیدر مشدر. بعض مجالسده احبابی امام الحرمینه لطیفه طریقیله او قادینک سودندن قارنکدرده ده وارمی دیرلر ایش. مشارالیهک آناری چوقدر. اصول فقهدن الشامل، تلخیص القرب والارشاد، مدارک العقول - تمام دکلدرد - کتاب تلخیص فی الامامه، مقبط الخلق فی اختیار الاحق، غنیة المرشدين نام کتابلر مشارالیهکدر. درت یوز اون طقوز سنه منده طوغمشدر. نسا بورده خسته نمش ایدی. تبدیل هوا مقصدیله اعتدال هوا و صوینک نفی ایله مشهور اولان جوار مذکورده (نخال) نام قریه یه کوندرلش ایدی. رها ب اولمه رق چهارشنبه کیجه سی یاتسو زمانده درت یوز یتمش سکز سنه سی ربیع الآخرنده وفات ایلمشدر. لیل مذکورده جسد مبارک لری نسا بوره نقل اولنه رق کندی خانه منده دفن اولمش ایدی. ایکی سنه صکره تکرار جیقاریله رق حسینیه مقبره منده پدرینک یاتنه دفن اولندی. او کون اهالینک کثرتدن جامعه یر قللامشدر. اوغلی ابوالقاسم جنازه نمازی قیلدر مشدر. الم غیوبتدن متأثر اولان شاعرلر طرفندن بر جوق شعرلر سویلنمشدر.

- ۹۰ سفیان بن عینه حضرت تلی.
 ۹۵ سعید بن المسیب حضرت تلی.
 ۹۷ ابن شهاب زهري حضرت تلی.
 ۹۹ اسحق بن راهوی حضرت تلی.
 ۱۰۰ ابوبکر عبدالرحمن بن حرث حضرت تلی.
 ۱۰۱ ابن سیرین حضرت تلی.
 ۱۰۲ حضرت امام مسلم.
 ۱۰۴ ابو عیسی محمد بن عیسی ترمذی.
 ۱۰۵ حضرت نسائی.
 ۱۰۶ حضرت طاوس بن کيسان ابوالرحمن البانی.
 ۱۰۸ حضرت ابوعبدالرحمن السلمي بن عبدالله بن حبيب.
 ۱۰۹ مسروق الاجزع الهمدانی.
 ۱۱۰ محمد بن عبدالرحمن بن ابی لیلی الیساری.
 ۱۱۱ ابویحیی مالک بن دینار.
 ۱۱۴ حضرت علقمة بن قیس.
 ۱۱۵ حضرت مسعر بن کدام.
 ۱۱۸ داود بن الاصفهانی.
 ۱۱۹ حسن البصري حضرت تلی.
 ۱۲۲ امام اعظم حضرت تلی.
 ۱۲۸ امام شافعی حضرت تلی.
 ۱۳۹ حضرت امام مالک.
 ۱۴۹ امام احمد بن حنبل حضرت تلی.
 ۱۵۷ ابن جریر حضرت تلی.
 ۱۵۹ عبدالرحمن حضرت تلی.
 ۱۶۰ امام ابو یوسف حضرت تلی.

- ۳ مقدمه مؤلف
 ۶ مدخل
 ۹ عبدالله بن مسعود رضی الله عنه حضرت تلی.
 ۱۴ عبدالله بن عباس رضی الله عنه حضرت تلی.
 ۱۸ عبدالله بن عمر بن العاص رضی الله عنه حضرت تلی.
 ۲۰ سفیان بن سعد الثوری رضی الله عنه حضرت تلی.
 ۲۲ معاذ بن جبل
 ۲۸ زید بن ثابت
 ۳۱ سلمان فارسی
 ۳۸ ابوالدرداء
 ۴۴ سالم مولی ابی حذیفه
 ۴۷ عبدالله بن عمر الفاروق
 ۵۶ سعد بن ابی وقاص
 ۵۹ ابو محمد طلحة بن عبدالله
 ۶۳ ابن ابی کعب
 ۶۷ عبدالرحمن بن عوف
 ۷۱ سعد بن جبیر
 ۷۳ عمر بن عبدالعزیز
 ۷۷ امام شعبي رضی الله عنه.
 ۸۰ امام بخاری
 ۸۵ ابو داود حضرت تلی.
 ۸۸ عروة بن الزبیر بن العوام حضرت تلی.

- ١٦٦ امام محمد حضر تلى .
 ١٧٥ امام زفر حضر تلى .
 ١٧٧ اوزاعى حضر تلى .
 ١٧٨ عبدالله بن المبارك حضر تلى .
 ١٨٦ وكيع بن الجراح حضر تلى .
 ١٨٨ داود بن نصير الطائى الكوفى حضر تلى .
 ١٩٢ ابو الليث سمرقندى حضر تلى .
 ١٩٤ قدورى حضر تلى .
 ١٩٦ ابوالحسن الكرخى حضر تلى .
 ١٩٧ شمس الائمة السرخى حضر تلى .
 ١٩٨ امام قشبرى حضر تلى .
 ٢٠٢ حسن بن زياد حضر تلى .
 ٢٠٣ ابن ساعانى حضر تلى .
 ٢٠٤ كاسانى حضر تلى .
 ٢٠٥ ابن شريح حضر تلى .
 ٢٠٧ ابن القاضى حضر تلى .
 ٢٠٨ ابوبكر بن بقرى حضر تلى .
 ٢٠٩ ابوبكر القفال حضر تلى .
 ٢١٠ ابوالطيب حضر تلى .
 ٢١١ محمد بن محمد سلامة حضر تلى .
 ٢١١ فخر الاسلام ابوالحسن حضر تلى .
 ٢١٣ نجم الدين ابو حفص حضر تلى .
 ٢١٤ ابوالقاسم على بن محمد بن احمد السمعانى حضر تلى .
 ٢١٥ بقالى .
 ٢١٧ ابو نصر بشر بن الحارث حضر تلى .
 ٢١٩ ابولمعالى حضر تلى .

ATATÜRK KÜTÜPHANESİ